

7

പണ്ഡിത ദൂരപം നരദേഹമേതം  
യോ ബ്രഹ്മസാക്ഷാൽകാരണാബദ്ധായ  
യതാനകിപ്പൻ വിഷയേ രമേതേ  
സ സ്ഥാവരൈരപ്യനുശോചനീയഃ.

ഒർല്ലമായ ഈ മനുഷ്യദേഹം കിട്ടിട്ട് യാതൊരു  
തവനാണോ ബ്രഹ്മസാക്ഷാൽകാരസുഖത്തിനുവേണ്ടി  
യത്നം ചെയ്താതെ വിഷയത്തിൽ രമിക്കുന്നത്, അ  
വൻ വൃഷ്ടാദികളാൽപ്പോലും ശോച്യനാകുന്നു.

8

ആഹാരനിദ്രാദീസുഖാനുഭവേ  
സർവ്വാസു യോനിഷ്ടപി ഹസ്തലബ്ധേ  
ജാത്യന്തരാനുഭവമിദമഗ്രായ  
നിശ്ശ്രേയസായൈവ യതേത മർത്യഃ.

ഉണ്ണ്, ഉറക്കം തുടങ്ങിയ സുഖാഭോഗങ്ങൾ എ  
ല്ലാ യോനികളിലും സ്വാധീനമായിരിക്കുന്നു. മറ്റു ജന്മ  
ങ്ങളിൽ നേടാൻ സാധ്യമല്ലാത്ത മോക്ഷത്തിനു വേ  
ണ്ടിത്തന്നെയാണു മർത്യൻ ശ്രമിക്കേണ്ടത്.

9

മനുഷ്യദേഹേ ക്ഷണഭംഗരോപി  
പുനർമൃത്യുവേ നിജഹസ്തലബ്ധേ  
വിസൃജ്യ തുച്ഛം വിഷയാനുസേവാം  
ഭേസ്യ ദേഹിൻ, ഗേവൽപരോബ്ധഃ.

ക്ഷണത്തിൽ ഉടഞ്ഞുപോകുന്നതാണെങ്കിലും പു  
നർജന്മം സമ്പാദിക്കുന്നതിന് അവലംബമായ മനു  
ഷ്യശരീരം സ്വന്തം കൈയിൽ കിട്ടിയ സ്ഥിതിയ്ക്ക്,  
തുച്ഛമായ വിഷയസേവ വേടിത്തുട് അല്ല ജീവാ  
ന്തൻ, ഗേവാന്റെ തൃക്കാലടിയെ ഭജിയ്ക്കൂ.

10

കാമാർത്ഥയോർന്യനമനാദരേണ  
ന സുന്ദരനുഷ്ഠായുഷി കാപി ഹാനിഃ;  
ധർമ്മസു മോക്ഷസു ച ഹേമന്താത്തു  
സർവ്വസ്വനശോ ഭവീതാ ശരീരിൻ.

കാമാർത്ഥയോർന്യനമനാദരേണ ന സുന്ദരനുഷ്ഠായുഷി കാപി ഹാനിഃ; ധർമ്മസു മോക്ഷസു ച ഹേമന്താത്തു സർവ്വസ്വനശോ ഭവീതാ ശരീരിൻ.

ഹേ ജീവ, മർത്യജന്മത്തിൽ കാമത്തെയും അർത്ഥ  
ത്തെയും ആദരിക്കുന്നതുകൊണ്ടു യാതൊരു ചേതവും  
വരാനില്ല, തീർച്ചയാണു്. ധർമ്മത്തെയും മോക്ഷത്തേ  
യും ധിക്കരിച്ചാലാകട്ടെ സർവ്വസ്വവും തുലയും.

11

അദ്യോപദോഷോ വിഷയപ്രപഞ്ചഃ,  
ശ്വപ്തേവനീയോ ഭഗവാൻ മുക്തഃ  
ഏവംവിധം മൃഗജനാനുക്രപാം  
സദ്യഃ കബുചിം കൃഷ ഫേ ശരീരിൻ.

ജന വിഷയങ്ങളെ അനുഭവിക്കുക; നാളെ മുക്  
തഭഗവാനെ സേവിക്കാം—എന്നിങ്ങനെയുള്ള മൃഗ  
ന്മാർക്കു ചേർന്നു ഒർബ്ബുചിയെ അല്ലയോ ദേഹിൻ, ഉട  
നടി വെടിയു.

12

അഞ്ജുവകായ്ക്കു ഭഗവത്സപ്തം,  
പശ്വാദപിയേയാ വിഷയാനുസേവാ;  
യോഗോപാഖണ്ഡ്യ നതു ഭോഗസിദ്ധൈ  
മർത്യസു ജന്മേത്യവയാഹി ദേഹിൻ.

ഈശ്വരസേവ ഇപ്പോൾ ചെയ്യണം; വിഷയ  
സേവി പീണെ ചെയ്യാൻ മതി. മനുഷ്യന്റെ ജനം  
യോഗാനുഭവിക്കേണ്ടതാണു്, അല്ലാതെ ഭോഗസിദ്ധി  
യ്ക്കുള്ളതല്ല എന്നു ഹേ ജീവ, ധരിയ്ക്കൂ.

13

ധർമ്മായ മോക്ഷായ ച ജീവിതസു  
പൂർവ്വാർത്ഥമേവ ശ്രവമപ്പണിയം;  
കാമാർത്ഥമേതസ്മൈ തദന്തരാർത്ഥം,  
യസ്ത്വാനുഭവേ ക്ഷണഭംഗരോപ്യം.

മനുഷ്യശരീരം ക്ഷണഭംഗമായതുകൊണ്ടു് ആ  
യുസ്സിന്റെ പൂർവ്വാർത്ഥത്തെ തീർച്ചയായിട്ടും ധർമ്മമോ  
ക്ഷമോക്കുവേണ്ടി ഉഴിഞ്ഞിടണം. അതിന്റെ ഉത്ത  
രമർത്ഥത്തെയാകട്ടെ അർത്ഥകാമങ്ങൾക്കു വേണ്ടിയും.

14

സുദർപ്പണം മനുഷ്യജന്മ ലബ്ധം  
മുക്തിസേവാ പ്രഥമം വിധേയഃ  
പശ്ചാത്തു കാര്യം വിഷയാനുസേവാ  
യസ്മാദ്ഭൂതാ മരണസ്യ വേദം.

അതിദർപ്പണമായ മനുഷ്യജന്മം കിട്ടിയത് ആദ്യം ചെയ്യേണ്ടത് ഈശ്വരസേവനമാണ്; വിഷയസേവ പിന്നീട് ചെയ്താൽ മതി, എന്നെന്നാൽ മരണസമയം ഉൾക്കൊള്ളാൻ പാടില്ലല്ലോ.

15

കീഴ്പ്രണയത്തോടെ പരാത്ഥനതത്വം—  
മരണമുഖ സാക്ഷാൽക്കൽ മർത്യഭേദിൻ;  
കോ വേണി കസ്തിൻ സഭയെ തുടർ സ്വർഗ്ഗം,  
കസ്തിനം ച യോനൈ പുനരഭിവേദം സ്വർഗ്ഗം?

മനുഷ്യഭേദം കിട്ടിയ ഹേ ജീവ, കിണഞ്ഞു, കൊണ്ടുപിടിച്ച പരമാത്മതത്വത്തെ ഇപ്പോൾക്കു നന്നെ സാക്ഷാൽക്കരിയ്ക്കട്ടെ. ഏതു സമയത്താണ് മരിയ്ക്കുക, മരിച്ചാൽപ്പിന്നെ ഏതു യോനിയിലാണ് ജനിയ്ക്കുക എന്നുറപ്പിയാം?

16

ദുരപമേതത്വമവ മനുഷ്യാംഗം  
ന കല്പതേ കാമനിഷേധനായ;  
പരം തപിതം ദ്വിജപ്രവൃത്തിയെ,  
പരമേ ച ബ്രഹ്മസമാനഭൂതൈ.

കിട്ടാൻ തൈതരമുള്ള അങ്ങയുടെ ഈ മനുഷ്യശരീരം കാമസേവയ്ക്കുതക്കല്ല. പിന്നെയോ? ഇഹത്തിൽ കഠിനമായ തപസ്സ് ചെയ്താൽ പരത്തിൽ ബ്രഹ്മസമാനഭൂതിയും വേണിയുള്ളതത്രെ.

17

വിത്താർജ്ജനം പുത്രകുലതുരക്കാരം  
മാനശ്രമം ബന്ധുജനാനുജ്ഞം  
ലോകാനുവൃത്തിം ച സമസ്തമേതേ—  
ഓയർവൃമാക്ഷേപണമേവ വിധി.

പണം സമ്പാദിയ്ക്കൽ, മക്കളെയും ഭാര്യയെയും തിരിച്ചറപ്പാക്കൽ, മാനത്തിനു ശ്രമിയ്ക്കൽ, ഉറവരോടുള്ള മതപുലർത്തൽ, നാട്ടുകാരുടെ പാകത്തിനു നില്ക്കൽ—ഇതെല്ലാം ആയുസ്സിനെ വെറുതെ തുലയ്ക്കൽ മാത്രമാണെന്നു ധരിയ്ക്കട്ടെ.

18

ദുഃഖായ ചായുഃക്ഷേപണായ ച സ്മാത്—  
തൈവഗ്ലികസ്സവ്യവിധഃ പ്രയാസഃ  
ഏവം വിനിശ്ചിത്യ വിമോക്ഷേഹമതേ—  
ഹേ ജീവ, ഗോവിന്ദപദം ജഗസ്യ.

ധർമ്മാർത്ഥകാമങ്ങൾക്കു വേണിയുള്ള ഏല്പാതരം ശ്രമവും ദുഃഖത്തിനും ആയുസ്സുയർത്തിനും മാത്രമേ ഉതകൂവെന്നു തീരുമാനിച്ച ഹേ ജീവ, മോക്ഷത്തിനു വേണ്ടി ഗോവൽപാദത്തെ ജീയ്ക്കട്ടെ.

19

ബീഭത്സഭോഗാൻ ശതകോടികൃതോ  
നിവിഷ്ഠപുഷ്പാൻ ജനനാന്തരേഷു  
ഭേദിൻ, സതൃഷ്ണം നരസംഭവ്യവി  
ജ്ഞൻ ഭൂമുപ്സം ന കദാധിഗച്ഛേ

അല്ലേ ജീവ, മറ്റു ജന്മങ്ങളിൽ മുമ്പു നൂറുകോടി പ്രാവശ്യം അനുഭവിച്ചുകഴിഞ്ഞ ബീഭത്സങ്ങളായ ഭോഗങ്ങളെ മനുഷ്യജന്മത്തിൽക്കൂടി കൊതിയോടെ തിന്നുന്ന അങ്ങയ്ക്ക് അറപ്പ് എന്നത് ഏതു കാലത്തുണ്ടാവുക?

20

യഃ സ്മിസുവസ്താദീജി സാഭിവാഷോ  
യഃ പാപചയ്യാസു നിവൃത്തമഞ്ജഃ  
യഃ കേശവാംശ്വോരണരാഗശൂന്യം—  
സ്ത തപഃ കിമർത്ഥം ധൃതവാൻ നൃപേഹഃ?

യാതൊരുവൻ കാമിനീകാഞ്ചനങ്ങളിൽ അഭിമാനമുള്ളവനാണോ, യാതൊരുവൻ പാപം ചെയ്യാൻ നാണമില്ലാത്തവനാണോ, യാതൊരുവൻ ഗോവൽപാദങ്ങളിൽ പ്രേമം നേടാത്തവനാണോ, അങ്ങനെയുള്ള അങ്ങു എന്തിനുവേണ്ടി മനുഷ്യശരീരമെടുത്തു?

21

പാപപ്രവൃത്തിവിരമേൻ ചേതപം  
ഭോഗാഭിവാഷം വിസ്മയേൻ ചേതപം  
കൃഷ്ണാംബ്രിപദ്മം പ്രഭഞ്ജേൻ ചേതപം  
വൃതം തപശ്ച ജീവ, ഭൂതേ നൃഭോമഃ.

പാപം ചെയ്യുന്നതു നിർത്താൻ ഭാവമില്ലെങ്കിൽ,  
ഭോഗത്തിലുള്ള കൊതി വെടിയാനൊരുക്കമില്ലെങ്കിൽ,  
ശ്രീകൃഷ്ണന്റെ നൃക്കുവെടി സേവിയ്ക്കാൻ തയ്യാറില്ലെങ്കിൽ  
ഹേ ജീവ, അങ്ങു വെറുതെയാണ് മർത്യഭോമം  
കൈക്കൊണ്ടത്.

22

മൃഗസ്യ ചേഷ്ടാമനകവൃതസ്മൈ  
മനുഷ്യഭോദാശിനിവാസ ഏഷഃ  
അഹോ ശരീരിൻ, പ്രതികർമ്മശൂന്യം  
മഹാജഗദഞ്ജനചിതൃവേഹി.

ഹേ ശരീരിൻ, മൃഗത്തിന്റെ പ്രവൃത്തിയെ അനകരിയ്ക്കുന്ന അങ്ങയുടെ മനുഷ്യഭോമത്തിലുള്ള ഈ  
കടിയേറിപ്പാർപ്പ് അമ്പേഴി പ്രായശ്ചിത്തമില്ലാത്ത വ  
ലിയ ലോകവഞ്ചനമാണെന്നു മനസ്സിലാക്കിക്കൊള്ള.

23

യന്മർത്യഭോമം വ്യമർത്യമൃഗം  
തീർത്ഥാസ്ത്രം വേദനതഃ തദേതൽ  
ക്ഷേത്രം പ്രവിഷ്ഠസ്യ തവാപ്രമുഷ്ടഃ  
ക്ഷേത്രാപരാധഃ ഖലു ഭോഗസേവാ.

വിണ്ണവരാൽപ്പോലും തേടപ്പെടേണ്ടതും തീർത്ഥ  
ങ്ങക്കിരിപ്പിടവും മർദ്ദകളാൽ വാഴ്ത്തിപ്പെട്ടതും മർ  
ത്യഭോമമെന്നു പറയുന്നതുമായ യാതൊരു ക്ഷേത്രമു  
ണ്ടോ, അതിൽ പ്രവേശിച്ചിരിയ്ക്കുന്ന അങ്ങയുടെ ഭോഗ  
സേവ തീച്ചയായിട്ടും അജ്ഞതവുമായ ക്ഷേത്രാപ  
രാധമത്രേ.

24

ഹാരേസ്സമാരാധനമേവ കർത്വം-  
മിതി പ്രതിജ്ഞായ ശ്രുതേ നൃഭോമം  
യദിദ്രിയപ്രീണനമേവ കർത്വം-  
സ്മൃതഃ പരഃ കോവ്സി മഹാപരാധഃ.

'ഭോഗവൽ പുരുമാത്രമേ ഞാൻ ചെയ്യൂ' എന്നു പ്ര  
തിജ്ഞ ചെയ്ത് എടുത്തിട്ടുള്ള മനുഷ്യഭോമത്തിൽ അ  
ങ്ങ ഇദ്രിയപ്രീണനം മാത്രമേ ചെയ്യുള്ളവെങ്കിൽ അ  
തിലും വലിയ അപരാധം വേറെ എന്തുണ്ടു്?

25

ദേഹിംസ്തവാസ്ഥാ യദി ഭോഗ ഏവ  
യോഗേതു നൈവാസ്തി, തദാ നൃഭോമം  
സദ്യഃ പരിത്യജ്യ മൃഗോ വേ തപഃ;  
മോ വഞ്ചയാന്യോൻ നൃവിധംബനേന.

ഹേ ജീവ, അങ്ങയ്ക്ക് ആസക്തി ഭോഗത്തിൽ  
മാത്രമേയുള്ളൂ. യോഗത്തിലാകട്ടെ തീരെ ഇല്ല. എ  
ന്നാണെങ്കിൽ ഉടനെ മർത്യശരീരത്തെ വെടിഞ്ഞു അ  
ങ്ങ മൃഗമായി ജനിയ്ക്കുകയാണു വേണ്ടത്. മനുഷ്യപ്പുറ  
യ അഭിനയിച്ചു മററുള്ളവരെ ചൊല്ലിക്കൊട്ടിയ്ക്കരുത്.

26

ശ്രീകൃഷ്ണപാദോച്ചനമന്തരേണ  
ഹേ ജീവ, ഓർഗ്യഹാരംബുരാശേഃ  
കഷ്ടം! മനുഷ്യായഷി ഓർലുഭേസ്വിൻ  
വൃതം പ്രയാതാഃ കതി വാസരാസ്മി?

ഹേ ജീവ, ഓർലുഭായ ഈ പുരുഷായസ്സിൽ  
ഓർഗ്യവാരിധിയായ അങ്ങയ്ക്ക് എത്ര ദിവസങ്ങൾ  
ശ്രീകൃഷ്ണപാദങ്ങളെ ആരാധിയ്ക്കുതെ വെറുതെ പോ  
യി?

27

തത്സംഗമം ഭോഗവതാനുപാനം  
ഗോവിന്ദഭക്തിം ച വിനാ വൃഥൈവ  
ദേഹിൻ, ഓരാപേ നരസംഭവേസ്വിൻ  
സംവത്സരാസ്മൈ സകലാഃ പ്രയാതാഃ.

കിട്ടാൻ ഒത്തതക്കമായ ഈ നരജനത്തിൽ ഹേ  
ദേഹിൻ, അങ്ങയുടെ എല്ലാ കൊല്ലങ്ങളും സംസംഗ  
വും ഭോഗവതശ്രവണവും ഭഗവാദ്ഭജനവും കൂടാതെ  
വെറുക്കണമെന്നു കഴിഞ്ഞുപോയി.

28

ആപദ്ഗോതാലോരണ ബലദീക്ഷം  
കാരുണ്യവേഗാർഭിക ചിത്തപദ്കം  
നിഃശ്രയസാനന്ദസുധാസമുദ്രം  
സ്വപ്രാണനാഥം ബതി നാമസ്മദം.

ആപത്തിൽപ്പെട്ടവരെ ഉൾക്കൊള്ളാൻ നോൽമ്പി  
ട്ടിരിയ്ക്കുന്നവനും കനിവ്വിന്റെ തളിപ്പുകൊണ്ടു നെഞ്ചു  
നോവുന്നവനും കൈവലുസുരാനുതത്തിനു കടലായവ  
നുമായിരിയ്ക്കുന്ന സ്വന്തം പ്രാണനാഥനെ കഷ്ടം! അ  
ങ്ങു സേവിച്ചില്ല.

29

യന്യുജമാനോദ്വിപി ന സംതൃപ്തേപാം,  
യഃ പീഡ്യമാനോദ്വിപി തദവാപകയ്യാൽ,  
യസ്സുവ്വന്ദേസ്വപി തേ സഹായ-  
സ്തം ശ്രീഹരിഃ വിസ്മൃതവാനഹോരി തപം.

യാതൊരുവനാണോ അങ്ങോട്ടു വെടിഞ്ഞാലും  
ഇങ്ങോട്ടു വെടിയാത്തതു്, യാതൊരുവനാണോ അ  
ങ്ങോട്ടുപറ്റിച്ചാലും ഇങ്ങോട്ടുപകരം ചെയ്യുന്നതു്,  
യാതൊരുവനാണോ സകല ജനങ്ങളിലും അങ്ങയ്ക്കു  
ബന്ധു, ആ ശ്രീഹരിയെ കഷ്ടം! അങ്ങു മറന്നുവ  
ല്ലോ!

30

താരുണ്യകാലോ ഭഗവൽപദാബ്ജ-  
സേവാനുകൂലസ്തുവ യാത ഏവ;  
വാർധക്യകാലസ്തു വശിഷ്ഠ്യേഭ്യഃ,  
ദേഹിൻ, കിമമേതേന ചികീഷ്സി തപം?

ഭഗവാന്റെ നുകരാലടികളെ സേവിയ്ക്കാൻ പ  
റ്റിയ അങ്ങയുടെ യൗവനകാലം പമ്പകടന്നു, വാർ  
ധക്യകാലമാണ് ഇനി ബാക്കിയുള്ളതു്. ഹേ ജീവ,  
ഇതുകൊണ്ട് എന്തു ചെയ്യാനാണ് അങ്ങുദ്ദേശിയ്ക്കു  
ന്നതു്?

31

അസ്തംഗതം മൗഢവനഭവദിവം തേ,  
ഗ്രസ്തം മഹാവ്യാധിശ്ചൈതസ്തേഹിരം,  
നൃസ്തം ച ദൈവകം പദോത്തരശ്ശ്വേ  
ധസ്തം തദൈവതന്നരഞ്ച ദേഹിൻ.

അങ്ങയുടെ ചെറുപ്പത്തിന്റെ മിടുക്കു മറഞ്ഞുക  
ഴിഞ്ഞു. ശരീരത്തെ ആയിരം മഹാവ്യാധികൾ പിടി  
കൂടിപ്പോയി. മുക്തിമാർഗ്ഗത്തിൽ കരടിയെങ്കിലും വെ  
ച്ചുമില്ല. ഹേ ജീവ, അങ്ങയുടെ ഈ നരജന്മം ആക  
പ്പാടെ തുലഞ്ഞുവെന്നു പറയേണ്ടു്.

32

തപസ്സുവാധധാ, വിഹതാ തപാതാ,  
ജഗൽത്തി സമുത്ര തപാസ്വകാരാ,  
ദേഹി-സ്തഥാപ്യുദ്വിതാ ഗതിസ്തേ  
യന്നിർനിമിത്തം കരുണാ മുഹൂരതേ.

അങ്ങയുടെ വഴി അടഞ്ഞു. അങ്ങയുടെ ആശ  
രാര. സകല ദിക്കിലും അങ്ങയ്ക്കു കൂരിരുട്ടെ കൂത്താടു  
ന്നുള്ള. അല്ല ദേഹിൻ, ഇങ്ങനെയൊക്കെയാണെങ്കി  
ലും അങ്ങയ്ക്കു ഗതി തിരരെ ഇല്ലാതായിട്ടില്ല. എന്തെ  
ന്നാൽ ഭഗവാന്റെ കൃപ അഹൈതുകിയാണല്ലോ.

33

ഹേ ജീവ, “ദോഷൈകപരായണോദ്ഭവം  
സന്നിഹിതോദ്ഭവം പതിതോദ്ഭവം” മേവം  
നാത്മാനമഹാസുന്ദരശാചിതം യ-  
ദ്രിനാനുകമ്പീ ഭഗവാൻ മുക്തിനഃ.

ഹേ ജീവ, “ഞാൻ ദോഗത്തിൽ മാത്രം തൽപര  
നാണ്, സജ്ജനങ്ങൾക്കിഷ്ടമില്ലാത്തവനാണ്, ദ്രവ്യ  
നാണ്” എന്നിങ്ങനെ അവനവനെക്കുറിച്ച് അങ്ങു  
ശോചിയ്ക്കേണ്ടതില്ല. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ ശ്രീകൃഷ്ണ  
ഭഗവാൻ ദിനാനുകമ്പിയായാണല്ലോ.

34

ഗ്രസ്തേ ശരീരേ ജരയാ തജാച  
വ്യാപ്തോന്തരംഗേ വ്യഥയാ മിയാച  
തലേ ച ശാശ്വതേ തമസേനസാ ച  
ദേഹിൻ, സഹായഃ ക ഇതേ ഹരേസ്തേ?



വാർധക്യത്താലും രോഗത്താലും ദേഹം ഗ്രസി  
 സ്തപ്തപ്പെടുകയും, ദുഃഖത്താലും ഭയത്താലും അന്തരംഗം  
 വ്യാപിസ്തപ്പെടുകയും, തീമിരത്താലും ദുരിതത്താലും  
 മാഗ്നം നിരോധിസ്തപ്പെടുകയും ചെയ്യുമ്പോൾ അല്ലെ  
 ജീവ, ഭഗവാൻ പ്രഭാതം വേറെ ആരാണെന്ന് അങ്ങയ്ക്കു സ  
 ഹായ്.

35

മാജീവ, ഷൈസ്തവ നാസ്തി നശോ,  
 യസ്താസ്മാഭിഃ കരുണാംബുരാശിഃ  
 തിഷ്ഠത്യുദ്ധോ! തപം സമനുഗ്രഹിതും  
 പാർശ്വേ, ദൃതം തം ശരണം പ്രയാഹി.

ഹേ ജീവ, അത്ഭു പേടിസ്തേണ, അങ്ങയ്ക്കു നാ  
 ശം വരില്ല, എന്തെന്നാൽ കരുണാസമുദ്രമായ ഭഗ  
 വാൻ അങ്ങയെ അനുഗ്രഹിക്കാൻ അമ്പോ! അരി  
 കിൽ നില്ക്കുന്നു. വേഗം നിന്തിരുവടിയെ ആശ്രയി  
 യ്ക്കൂ.

36

വിവേക വൈരാഗ്യ വിവർജിതാനാം  
 നിരത്ഥചിന്താഗത ജീവിതാനാം  
 ദുരന്തദുഃഖാകുലമാനസാനാം  
 വിഭാതി ബന്ധുഃ പരമസ്തവഃശ്രേ.

വിവേക വൈരാഗ്യങ്ങൾ തൊട്ടുകിളിയ്ക്കുനില്ലാ  
 ത്തവരും, നിരത്ഥങ്ങളായ മനോരാജ്യങ്ങളോടെ ആ  
 യസ്തു രൂപവ്യവതം, കരയില്ലാത്ത അഴൽക്കൊണ്ടു കരൾ  
 ഉഴലുന്നവരുമായ ജനങ്ങളുടെ പരമബന്ധു അങ്ങയു  
 ടെ മുഖിൽ ശോഭിക്കുന്നു.

37

ഓഷ്ഠാശയാനാം കൃതകീർത്തിഷാണാം  
 ദുഃഖാദ്വിതാനാം സ്വപ്നാനോജ്ഞിതാനാം  
 ധ്വംസാശ്രയാണാമകീദൃക്ഗാനാം  
 മേകസ്സഹുഷിഷ്ഠി തേ സമീപേ.

ദുർബ്ബലികളും പാപം ചെയ്തവരും വ്യസനം  
 കൊണ്ടു കഴങ്ങിയവരും സ്വപ്നങ്ങളിൽ ഉപേക്ഷിസ്ത  
 പ്പെട്ടവരും ആശ്രയമറ്റാവരുമായ അതിദുർഭഗന്മാരു  
 ടെ ഏക സഹൃത്തു് അങ്ങയുടെ അടുത്തുനില്ക്കുന്നു.

38

യോ വേദശിഷ്യേസ്സചീരം വിമുഗ്ദ്ധോ  
 യോ യോഗീവുന്മൈ രഹുരയേന്ദ്രചിന്താ  
 യോ രാഗവൈരാഭിയുന്മൈരമുഗ്ദ്ധോ  
 മോഗ്യേന തേ തിഷ്ഠതി സേന്ധ്യമഗ്രേ.

യാതൊരുവൻ ഉപനിഷത്തുകൾക്കു നെടുനാളാ  
 യി തിരയപ്പെടാൻ മാത്രം പറന്നുവന്നാണോ, യാ  
 തൊരുവൻ യോഗീഭണ്ഡലങ്ങൾക്കു ഹൃദയത്തിൽ ഇട  
 വിടാതെ ചിന്തിസ്തപ്പെടാൻ മാത്രം കഴിയുന്നവനാ  
 ണോ, യാതൊരുവൻ രാഗദോഷാദികളുള്ളവൾക്കു  
 ണാൻ സംധിസ്താത്തവനാണോ, അങ്ങനെയുള്ള തന്തി  
 രുവാടി മാഗ്യത്താൽ അങ്ങയുടെ മുഖവിതാ നില്ക്കുന്നു.

39

ദുസ്സംഗമാദ്യുഷിതമാനസാനാം  
 ദുഷ്ടിർജ്ഞാ സഞ്ചിതപാപകാനാം  
 തൽപാകതഃ സ്വീകൃതയാതനാനാം  
 മേകസ്തരണ്യസ്തവ വർത്തന്യേശ്രേ.

ദുസ്സംഗത്താൽ മനസ്സു കേടവന്നവരും ദുഷ്പ്രവൃ  
 ത്തികൊണ്ടു പാപം ശേഖരിച്ചവരും പാപഫലമായി  
 യാതനകളേല്ക്കേണ്ടിവന്നവരുമായ ആളുകളുടെ ദുര  
 മത ശരണ്യൻ അങ്ങയുടെ മുഖിൽ മേവുന്നു.

40

തമേവ ദീനാവനജഗതുക-  
 മഹേതുകസ്തേഹസുധാഭിവാഷം  
 അവണ്ഡിതാചിന്താമഹാപ്രഭാവം  
 മുകുന്ദമരായയ ഹേ ശരീരിൻ.

ദീനന്മാരെ രക്ഷിക്കാൻ ഉണർന്നിരുന്നവനും,  
 അകാരണമായ സ്നേഹാമൃതത്തെ ചൊരിയുന്നവനും,  
 അപരിച്ഛിന്നമായി അചിന്താമായിരിയ്ക്കുന്ന മഹാമ  
 ഹിമ കോലുന്നവനുമായ ആ മുകുന്ദനെത്തന്നെ അല്ലെ  
 ശരീരിൻ, ആരാധിയ്ക്കൂ.

41

ധർമ്മാർത്ഥകാര്യപുനരവേ വാ  
യദ്യുസ്തി വാഞ്ചര തവ അറി ഭേദിൻ,  
കാരണമൂർത്തേ പുനരായാത്മസ്യ  
സർവ്വമന്തരം രാധയ പാദപദ്മം.

ഹേ ഭേദിൻ, അങ്ങയ്ക്കു ധർമ്മാർത്ഥകാര്യങ്ങളി-  
ലോ മോക്ഷത്തിലോ ഇച്ഛയുണ്ടെങ്കിൽ കാരണമൂർ-  
ത്തിയായ ഭഗവാന്റെ ശ്രീ പാദത്തെ സർവ്വമാ ആരാ-  
ധിപ്പിക്കുക.

42

ജരാവൃത്തോ വാ ഭൂമിതോവുവോ വാ  
മയാകുഖോ വാ നരകം ഗതോ വാ  
ഖരേ യത്രൈവ പരം പ്രശാന്തിം  
പ്രാപ്തവ്യം താമസവ മൂർത്തപാദൈ.

നരച്ചവനായാലും പാപം ചെയ്യുന്നവനായാലും  
പേടിച്ചവനായാലും നരകത്തിൽ വിഴിഞ്ഞവനായാലും  
ആരായാലും ശരി യാതൊരിടത്തു മോക്ഷമോണം പരമ  
ശാന്തി ലഭിക്കുന്നതു്, ആ ഭഗവൽപാദങ്ങളെത്തന്നെ  
സേവിപ്പിക്കുക.

43

ഹേ ജിഹ, തന്യാത്മവ ജിവിതസ്യ  
സംപ്രപ്തപുഷ്പകല്പേഷുവശിഷ്ടകാലേ  
കാരണസുസിന്ധു മേവാന്തമേവ  
കേതോ യഥാശക്തി സദാ ജസ്യ.

ഹേ ജിഹ, അതുകൊണ്ടു കുറച്ചു ഉള്ളവനിലും  
കാൽത്തിന്ന മതിയാവാത്തതാണെങ്കിലും അങ്ങയുടെ  
ജിവിതത്തിന്റെ ഇനി ബാക്കിയുള്ള കാലത്തു കൂലാവ  
സ്തനായ ഭഗവാന്റെതന്നെ യഥാശക്തി കേരിയോ-  
ടെ എപ്പോഴും ജീവിക്കുക.

44

തപസ്വപാമിനം തപസ്വഹൃദം ച കൃഷ്ണം  
ശ്രുണാംശ്വ ഗായംശ്വ വിചിന്തയം ശ്വ  
ശുശ്രൂഷമാണശ്വ സമച്ഛയംശ്വ  
നമംശ്വ ഭേദിൻ, നയ ശിഷ്യമായു.

ഹേ ഭേദിൻ, അങ്ങയുടെ സ്വാമിയും സുഹൃത്തു-  
മായ കൃഷ്ണനെ ശ്രവിക്കുകൊണ്ടും പാടിക്കൊണ്ടും മാ-  
തൃക്കൊണ്ടും ശുശ്രൂഷിച്ചുകൊണ്ടും പൂജിച്ചുകൊണ്ടും,  
നമിച്ചുകൊണ്ടും ബാക്കിയുള്ള ആയുസ്സിനെ പോളൂ.

45

ആദ്യേ സങ്കീർത്തിത പുണ്യകീർത്തി  
ബ്രഹ്മാദിസഞ്ചിന്തിതദിവ്യമൂർത്തി  
അക്രിഷ്ണവിദ്രാവിത വിഷ്ണുപാർത്തി  
സേവസ്വ ഗോപീജന കാമപൂർത്തി.

മറകളാൽ വാഴ്ത്തപ്പെട്ട പുണ്യകീർത്തിയോടും  
ബ്രഹ്മാദികളാൽ ധ്യാനിക്കപ്പെട്ട ദിവ്യമൂർത്തിയോടും  
കൂടി വിശ്വവ്യസനത്തെ അനായസേന പറപറപ്പി-  
ച്ച ഗോപീമാരുടെ മനോരഥത്തിന്റെ, സാഫല്യ  
സ്വരൂപനെ സേവിപ്പിക്കുക.

46

അക്രിഷ്ണഗേയാന്യപ്രണാശനാനി  
സർവ്വത്ര ഖജാനുഗതിപാവനാനി  
സമുത്ഥാപതപാണുപചക്രാനി  
നാമാനി സങ്കീർത്തിത നന്ദസുനോ.

പ്രയാസംകൂടാതെ പാടാവുന്നവയും പാപത്തെ ന-  
ശിപ്പിക്കുന്നവയും എങ്ങും കിട്ടാവുന്നവയും അതിപാ-  
വനങ്ങളും സമുന്മയങ്ങളും മോക്ഷപ്രദങ്ങളുമായ  
നന്ദനന്ദന്റെ നാമങ്ങളെ കീർത്തിയുക.

# ശ്രീ വിവേകാനന്ദസ്വാമികൾ—

ഒരു യഥാർത്ഥഭാരതീയൻ.

തൃശ്ശൂർസ്വാമി

ഭാരതത്തിന് സ്വാതന്ത്ര്യമുണ്ടാകാൻ ശേഷം അനായാസേന ലോകത്തിലെ വൻകിട രാജ്യങ്ങളുടെ ഇടയിൽ അപ്രധാനമല്ലാത്ത ഒരു സ്ഥാനം നേടുവാൻ കഴിഞ്ഞു. എന്നാണതിനു കാരണം! അതുവരെ വളർച്ചക്ക് അനുകൂലങ്ങളല്ലാത്ത പരിതഃസ്ഥിതികളിൽ കിടന്ന് ഒന്നങ്ങിഞ്ഞെത്തിയിരുന്ന സ്വന്തം സംസ്കാരത്തെ പ്രധാനമായവലംബിച്ച്, ഭാരതീയരായ ചിന്താഗതിക്കും അഭിപ്രായങ്ങൾക്കും ആശയങ്ങൾക്കും അനുസരിച്ച് പുരോഗമിക്കുവാനുള്ള സാഹചര്യങ്ങൾ ഭാരതത്തിനു സിദ്ധിച്ചുവെന്നുള്ള മാത്രമാണതിനു കാരണം. അണുപ്രായപരിഷ്കരണങ്ങളിലോ ആറ്റംബോം ഏറിമാണത്തിലോ ആയുധശക്തിസംരക്ഷണത്തിലോ ഇതരരാജ്യങ്ങളോടൊപ്പമുള്ളവൻ ഇന്ത്യക്കു സാധിച്ചിട്ടില്ല. ആക്രമണഭീഷണിക്കൊണ്ട് മറ്റു രാജ്യങ്ങളുടെ ശ്രദ്ധയെ ആകർഷിക്കുവാനോ മേന്മ നേടുവാനോ ഭാരതം ഒരിക്കലും ആഗ്രഹിച്ചിട്ടില്ല. ബാഹ്യരായ ഈ ബലപ്രയോഗത്തിലും നശീകരണയുദ്ധങ്ങളുടെ ഉപയോഗത്തിലും ഭാരതം ഒരിക്കലും വിശ്വസിച്ചിരുന്നില്ല. ഇതെന്നും കൂടാതെതന്നെ മറ്റു രാജ്യങ്ങളുടെ ശ്രദ്ധയെ ആകർഷിക്കുവാനോ സ്നേഹദർശനം ഉപയോഗിക്കുവാനോ സാധിക്കത്തക്കവിധം ജീവിക്കുവാനുള്ള ഒരു പാരമ്പര്യം ഭാരതത്തിനുണ്ട്. അതെ, സമാധാനസന്തോഷങ്ങളുടെയും അനുരഞ്ജനശ്രമങ്ങളുടെയും മദ്ധ്യത്തിലും അശാന്തിയും അസമാധാനവും വർദ്ധിച്ചുവരുന്ന ജനാധിപത്യങ്ങളിൽ ശാന്തിയുടെയും സമാധാനത്തിന്റെയും ആശയം പ്രതിഷ്ഠയും നൽകുവാൻ കഴിഞ്ഞുള്ള ഒരു ശക്തിയുണ്ട് ഭാരതത്തിന്. അഷ്ടമന നാശത്തിൽനിന്ന് നാശത്തിലേക്കു നയിക്കുന്ന നാലുപ്രയോഗത്തിന്റെയും, രാക്ഷസീയമായ വിധത്തിൽ രക്തം ചൊരിഞ്ഞിട്ടാണെങ്കിലും രാജ്യം നേടിയെടുത്ത് സുഖിക്കുമെന്ന വ്യാമോഹത്തിന്റെയും, ബാഹ്യങ്ങളായ സുഖസൗകര്യങ്ങളെ മാത്രം ലക്ഷ്യമാക്കി ജീവനും നയിക്കുന്നതിന്റെയും, നിരന്തരമായ അനാഥിഷം അനുസ്മരിപ്പിക്കുന്ന ആ ആഴ്ച സംസ്കാരത്തിന്റെ മുമ്പിൽ ഏതൊരു ചിന്തകനും തല

കനിക്കാതെ നിവൃത്തിയില്ല. ലോകത്തിലെ ഏറ്റവും പഴക്കാനികമെന്നഭിമാനിക്കാവുന്ന ആ ആധുനിക സംസ്കാരമാണ് ഭാരതത്തിന്റെ ജീവൻ. ബാഹ്യങ്ങളായ ആക്രമണങ്ങൾക്കോ ആഭ്യന്തരമായ കലഹങ്ങൾക്കോ അതിന്റെ ശക്തിയെ കെടുത്തുവാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. ആന്തരമായ ആ ശക്തി ഇന്ത്യയുടെ വ്യക്തിത്വത്തെ സുരക്ഷിതമാക്കിക്കൊണ്ട് ഇന്നും വികാരാതിതമായിത്തന്നെ വിലസുന്നു. അങ്ങനെ ഭരണകൂടത്തിന്റെ ഇരച്ചുകയറും കണ്ട് മനസ്സു മടുത്ത് നിരാശരാകുന്ന ജനങ്ങൾക്ക് പ്രതീക്ഷയുടെ പ്രകാശമായിട്ടാണ് ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവനും ശ്രീവിവേകാനന്ദസ്വാമികൾ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നത്.

ഭാരതചരിത്രത്തിൽ പലതുകൊണ്ടും പ്രാധാന്യമറിയിക്കുന്ന ഒരു കാലഘട്ടമാണ് പത്തൊമ്പതാം നൂറ്റാണ്ട്. രാഷ്ട്രീയമായും സംസ്കാരികമായും പാശ്ചാത്യശക്തികൾ ഭാരതത്തെ അനേക്ക് തികച്ചും കീഴടക്കിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. ശാസ്ത്രങ്ങളുടെ അതികാലിയുദ്ധിയിൽനിന്ന് മനുഷ്യനു വേണ്ടുന്ന സുഖവും ശാന്തിയും കിട്ടുമെന്ന് വിശ്വസിക്കുന്ന പാശ്ചാത്യപരിഷ്ക്കാരത്തിന്റെ ആക്രമണത്തിൽ, ആധുനികവീര്യവും പരമ്പരാഗതമായിരുന്ന സംസ്കാരത്തിലുള്ള വിശ്വാസവും നശിച്ച് ഭാരതം വിനാശത്തിലേക്ക് തപരിതപ്രയാണം ചെയ്യുകയായിരുന്നു. വിദേശീയരായ എല്ലാത്തിനെയും അന്ധമായി അനുകരിക്കുവാനും ആരാധിക്കുവാനും ജനങ്ങൾക്കു പ്രോത്സാഹനം നൽകിയിരുന്നത് വിദേശീയരേണുമാണ്. ജനങ്ങളുടെ പാശ്ചാത്യരൂപകരണമുണ്ടാകാൻ 'നിങ്ങളിലും നിറങ്ങളിലും മാത്രം ഇന്ത്യക്കുതന്നെ അഭിപ്രായത്തിലും അഭിരുചിയിലും വിചാരത്തിലും പ്രവൃത്തിയിലും ഇംഗ്ലീഷുകാരായ ഒരു കൂട്ടം ആളുകളെ സൃഷ്ടിക്കുക' എന്ന അനാധികാരികളുടെ വിദ്യാഭ്യാസാദേശം സാധിതപ്രായമാക്കുന്ന ഘട്ടത്തിലെത്തിയിരുന്നു. ഒരു ഭാഗത്തു് ഇങ്ങനെ പാരതന്ത്ര്യംകൊണ്ട് ആത്മാവിരവും ആത്മവിശ്വാസവും നശിച്ചിട്ടുള്ള ആളുകൾ ഏറിവരുമ്പോൾ മറ്റൊരു ഭാ

ഗുരുത്വം ഓപ്പിയറായ സ്വാതന്ത്ര്യസായുധം അതോടുകൂടി തങ്ങളുടെ കാലിൽ കെട്ടിക്കിടന്ന അടിമത്തത്തിന്റെ ചങ്ങല പൊട്ടിച്ചെറിയുവാനുള്ള ഒരു അഭിവാഞ്ഛയും, ജനഹൃദയങ്ങളിൽ രൂപമെടുത്തത് ഇക്കാരണമാണ്. ധാർമികമായ ഒരു നവോത്ഥാനത്തിന്റെ ലക്ഷണങ്ങളും അന്ന് എല്ലായിടത്തും കണ്ടുതുടങ്ങി. സമുദായത്തിൽ നിലനിന്നിരുന്ന അന്ധവിശ്വാസങ്ങളെയും അനാചാരങ്ങളെയും ദൂരീകരിച്ച് പുതിയ പല പരിഷ്കാരങ്ങളും നടപ്പാക്കാനുള്ള ചില സംഘടനകൾ രൂപമെടുത്തതും ഇക്കാരണമാണ്. പാശ്ചാത്യഭരണത്തിന്റെ ഫലമായി ജനഹൃദയങ്ങളിൽ വളർന്നുവന്നിരുന്ന ധാർമികമായും സംസ്കാരികമായുമുള്ള ഭൗതികചിന്താഗതിക്ക് വലിയൊരു ഇളക്കം തട്ടിയതും സ്വന്തം ആത്മാവിനോടൊന്നിരുന്ന ആധ്യാത്മിക ചിന്താഗതി ക്രമേണ വളർന്നുവരുവാൻ തുടങ്ങിയതും ഈ കാലഘട്ടത്തിലാണ്. അങ്ങനെ ആഷ്ടസംസ്കാരത്തിന്റെ പുനരുജ്ജീവനം ഭാരതത്തിന്റെ ഭാവിയുടെ ചക്രവാളത്തിൽ വീണ്ടും ഭാസ്യരയുടെ അരുണപ്രകാശം പരത്തിക്കൊണ്ടു ജനഹൃദയങ്ങളിൽ പുതിയ ഒരു ആവേശം ഉണ്ടാക്കിത്തീർത്തു. ആ സന്ദർഭത്തിലാണ് അനേകായിരം ശതവർഷങ്ങളായി ഭാരതത്തിന്റെ ജീവനാഡിയായി വർത്തിച്ചിരുന്ന ആധ്യാത്മികാദർശങ്ങളുടെയെല്ലാം മുർത്തിമോഹമായി ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവരംഗപ്രവേശം ചെയ്യുന്നത്. പുതുജീവലക്ഷ്യം പാഴായുടെ സന്ദേശവാഹകനായ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്വാധീനശക്തി പത്തൊമ്പതാം നൂറ്റാണ്ടിലെ മധ്യഘട്ടത്തിൽ ബങ്കാളിലുണ്ടായിട്ടുള്ള എല്ലാ പരിഷ്കാരണശ്രമങ്ങളിലും പ്രസ്ഥാനങ്ങളിലും തെളിഞ്ഞുകാണാമായിരുന്നു. ഭാരതത്തിന്റെ ഭാവിയെ ശരിയായ മാർഗ്ഗത്തിലൂടെ രൂപവൽക്കരിക്കുന്നതിനും മങ്ങിക്കിടന്നിരുന്ന ആധ്യാത്മിക തേജസ്സിനെ വീണ്ടും ഉജ്ജ്വലമാക്കിത്തീർത്ത ഭാരതത്തെ സമുചിതമായ സ്ഥാനത്തു പ്രതിഷ്ഠിക്കുന്നതിനും വേണ്ടി തനിക്കു നല്കുവാനുണ്ടായിരുന്ന സന്ദേശത്തെ പ്രചരിപ്പിക്കുന്നതിനും പ്രായോഗികമാക്കുന്നതിനും തന്റെ ശിഷ്യാഗ്രന്ഥസൂന്യമായ സ്വാമി വിവേകാനന്ദനെ ലോകത്തിന് പ്രദാനം ചെയ്തുകൊണ്ടാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭൗതിക ശരീരം കാലയവാനികളെല്ലിൽ തിരശ്ശീലം ചെയ്തത്. തന്റെ ഗുരുദേവനിൽനിന്നും സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ള ആദർശങ്ങളും ആശയങ്ങളും അനുസരിച്ച് ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവരംഗത്തിലെ തത്ത്വസംഹിതകളെ വ്യാഖ്യാനിക്കുവാനും പൗരാണികമായ ആർഷധർമ്മത്തെ പുനരുജ്ജീവിപ്പിച്ച് ഭാരതത്തെ സമുചിതമായ സ്ഥാനത്തേക്കയക്കുവാനുള്ള പരിശ്രമിച്ചത്.

ഉയർന്ന പാശ്ചാത്യവിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ ഫലമായി ഉന്നതങ്ങളായ ആദർശങ്ങളും വിശ്വാസങ്ങളായ ആശയങ്ങളും അദ്ദേഹത്തിലുണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിലും മറ്റു അഭ്യസ്തവിദ്യരെപ്പോലെ വിമർശനപരമായ വീക്ഷണഗതിയോടുകൂടിയ ഒരു യുക്തിവാദി കൂടിയായിരുന്നു നരേന്ദ്രനാഥൻ. ഈശ്വരന്റെ അസ്തിത്വത്തിൽ കൂടി അവിശ്വാസിച്ചിരുന്ന നരേന്ദ്രൻ ഭാരതീയരായ എല്ലാറ്റിനെയും സംശയദ്രവ്യീയോടുകൂടി നോക്കുകയും നിശിതമായി വിമർശിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്ന ഒരു കാലമുണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ മാനവസംസ്കാരത്തിന്റെ പരമോന്നതപദവിയിലേക്കു തീർന്ന ആധ്യാത്മികാദർശങ്ങളുടെ സജീവമുർത്തിയായ ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവനായുള്ള സമാഗമം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആശയങ്ങൾക്കും അഭിപ്രായങ്ങൾക്കും സമുഖമായ ഒരു പരിവർത്തനമുണ്ടാക്കിത്തീർത്തു. ഈശ്വരനെ താൻ കണ്ടിട്ടുണ്ടെന്നും മറ്റുള്ളവർക്കു കാണിച്ചുകൊടുക്കാൻ തനിക്കു കഴിയുമെന്നും സഭയെപ്പറ്റി ഉദ്ബോധിച്ച ശ്രീരാമകൃഷ്ണന്റെ മനശ്ശക്തിയും ആത്മവിശ്വാസവും നരേന്ദ്രനെ ഹാദാഭാകർഷിച്ചു. ആർഷസംസ്കാരത്തിന്റെയും ആധ്യാത്മികാദർശങ്ങളുടെയും പുനഃസംസ്ഥാപനത്തിനുവേണ്ടി ഉടലെടുത്ത ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവന്റെ കാൽക്കൽ തന്നെത്തന്നെ സ്വയം സമർപ്പിച്ച് അദ്ദേഹം കൃതാർത്ഥനായി. തന്റെ ചിന്താഗതിയിലും ജീവിതത്തിലും വലിയൊരു വിപ്ലവംതന്നെ സൃഷ്ടിച്ച വിദഗ്ദ്ധമായ ആ പരിശീലനത്തിൽ നരേന്ദ്രനാഥൻ സ്വാമി വിവേകാനന്ദനായി വളർന്നു. ഭാരതത്തിന്റെ പരമ്പര്യമനുസരിച്ച് പരമപുരുഷാർത്ഥം ഈശ്വരസാക്ഷാൽക്കാരം, അപാരാജ്ഞാഭൂതി, ആണെന്നും, മറ്റുള്ളവയെല്ലാം അതിന്നു സഹായകങ്ങളായി നിൽക്കേണ്ടവയാണെന്നും അദ്ദേഹത്തിന് ദൃഢവിശ്വാസം വന്നു. പൗരാണികമായ ആർഷസംസ്കാരത്തിന്റെ മഹത്വത്തെപ്പറ്റിയും, ഭാരതം സ്വന്തം കാലിൽ ഉറച്ചുനിന്നുകൊണ്ട് ലോകത്തിന് മാർഗ്ഗദർ



ശരണം ചെയ്യേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകതയെപ്പറ്റിയും ശരിയായ ബോധം അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായി അതിന് ഭാരതത്തെ ശക്തമാക്കിത്തീർക്കുന്നതിൽ തന്റെ കർത്തവ്യനിവൃ്ധനത്തിന് ഭാരതത്തെയും ഭാരതീയരെയും പറ്റി ശരിയായ ഒരു ജ്ഞാനമുണ്ടാകേണ്ടതാവശ്യമായിരുന്നു. അതാണ് അദ്ദേഹം തന്റെ പരിവ്രാജകത്വീതകാലത്തു നേടിയത്. ക്രാഷ്ഠിർ മുതൽ കന്യാകുമാരിവരെയുള്ള യാത്രയിൽ ഭാരതത്തിന്റെ താല്പരീകസ്ഥിതിയും അധഃപതനത്തിനുള്ള കാരണങ്ങളും നേരിട്ട കണ്ണാടിവാൻ അദ്ദേഹത്തിനു സംഭവിച്ചു.

സനാതനധർമ്മത്തിനു വന്നിട്ടുള്ള അധഃപതനവും അതുകൊണ്ടു ഭാരതത്തിനുണ്ടായിട്ടുള്ള അകൃഷ്ടതകളും കഷ്ടപ്പാടുകളും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഹൃദയത്തെ സ്പർശിച്ചു. അനേകലക്ഷം അർദ്ധനഗ്നരായ പട്ടിണിപ്പാവങ്ങളുടെ യേനിയ്ക്കുതോന്നുന്ന കണ്ണുപടങ്ങളിൽ വന്നുവെച്ച് ചിന്താമഗ്നനായ ആ കണ്ണാടിവാരിയ്ക്കി അതിനൊരു പരിഹാരമാഗ്നവും തേടിക്കൊണ്ടു കന്യാകുമാരിയ്ക്കുപുറം കടലിലുള്ള ഒരു പാറപ്പറ്റത്തുവെച്ച് ധ്യാനമെന്നായിരുന്നുപോയി. പുതിയ ഒരു വെളിച്ചവും കൊണ്ടാണ് സ്വാമിജി അവിടെനിന്നും മടങ്ങുന്നത്. ആഹാരത്തിനു വകയില്ലാതെ, അക്ഷരാബ്യാസമില്ലാതെ, ആരിൽനിന്നും അർപ്പ ലഭിക്കാതെ അധഃപതിച്ചു കിടക്കുന്ന അവശസ്ഥരായതിന്റെ അഭിവൃദ്ധിക്കു വേണ്ടി പുതിയൊരു പദ്ധതിയുടെ ആസൂത്രണത്തെപ്പറ്റിയുള്ള ബോധോദയം അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായത് അവിടെവെച്ചായിരുന്നു. തന്റെ പദ്ധതിയെ പ്രായോഗികമാക്കുവാൻ, ഭാരതത്തിലെ മൃകലക്ഷങ്ങളുടെ സമുപരണത്തിനുവേണ്ടിയുള്ള പ്രവർത്തനം ആരംഭിക്കുവാൻ, ഉള്ള സഹായവും തേടിക്കൊണ്ടാണ് അദ്ദേഹം അമേരിക്കയിലേയ്ക്കു യാത്രയറക്കുന്നത്. ഇതിനെപ്പറ്റി അദ്ദേഹംതന്നെ മദ്രാസിൽവെച്ചുള്ള ഒരു പ്രസംഗത്തിൽ പറയുന്നുണ്ട്:— “ഞാൻ അമേരിക്കയ്ക്കു പോയത് മതമഹാസമ്മേളനത്തിനു വേണ്ടിയല്ല; പിന്നെയും എന്നിൽ, എന്റെ ആത്മാവിൽ, ഈ യജ്ഞതാപമുണ്ടായിരുന്നു പതിക്കുകൊല്ല. ഭാരതത്തിലെല്ലാം ഞാൻ അലഞ്ഞുവന്നു, എന്റെ നാട്ടുകാർക്കു വേണ്ടി പ്രയത്നിക്കുവാൻ ഒരു വഴിയും കണ്ടില്ല. അതുകൊണ്ടാണ് ഞാൻ അമേരിക്കയ്ക്കു പോയത്.” ഇതാ

യിരുന്നു. അദ്ദേഹം തന്റെ സമരപരിപാടിയിലെ ഒന്നാമത്തെ കാൽവെച്ചായി കണക്കാക്കിയത്.

അമേരിക്കയിൽ അദ്ദേഹത്തിനു സിദ്ധിച്ച വിജയം സുവിദിതമാണ്. ആ ചരിത്രം സൃഷ്ടിച്ച സമുച്ചത സമ്മേളനത്തിനുശേഷം അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രസംഗം കേൾക്കുവാൻ ജനങ്ങൾ തിങ്ങിത്തുടി, അദ്ദേഹത്തിനു കിട്ടിയ സ്വീകരണങ്ങൾക്കും സൽക്കാരങ്ങൾക്കും കണക്കില്ല. എത്രവലിയ പണക്കാരനും അദ്ദേഹത്തെ അതിഥിയായി കിട്ടുവാൻ വെമ്പൽകൊണ്ടു. എന്നാൽ ഈ സ്ഥാനമാനങ്ങളുടെയും സുഖഭോഗങ്ങളുടെയും ഇടയിൽപോലും ഭാരതീയരായ സ്വസഹോദരന്മാരുടെ സ്ഥിതി മറക്കുവാൻ അദ്ദേഹത്തിനു സംഭവിച്ചില്ല. ഒരു ദിവസം ധനികനായ ഭാരതീയേയൻ സ്വഗൃഹത്തിൽ സ്വാമിജിയുടെ താമസം സൗഹൃദ സുഖപ്രദമാക്കുവാനുള്ള എല്ലാ എപ്പാടുകളും ചെയ്തിരുന്നു. എല്ലാ സമ്മിക്കരണങ്ങളോടും കൂടിയ ഒരു മുറിയിൽ അതിവിശിഷ്ടമായ ഒരു കിടക്കയും അദ്ദേഹത്തിനു ഉറങ്ങുവാനായി എപ്പാട്ചെയ്തു. എന്നാൽ ആ ചുറ്റുപാടിൽ സുഖം കാണുവാനോ ആ കിടക്കയിൽ കിടന്നു ഉറങ്ങുവാനോ സ്വാമിജി സംഭവിച്ചില്ല. വെറും നീലത്തുകിടന്നു ഉറങ്ങിയ അദ്ദേഹത്തോടു രാവിലെ കാരണം ചോദിച്ചപ്പോൾ “കോടിക്കണക്കായി എന്റെ സഹോദരന്മാർ ഭാരതത്തിൽ പട്ടിണികിടന്നു കഷ്ടപ്പെട്ടുമ്പോൾ ഞാനെങ്ങനെയാണ് ഈ സുഖഭോഗങ്ങളനുഭവിക്കുക” എന്നായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ മറുപടി. എന്തൊരു ഹൃദയവിശാലത! എന്തൊരു സ്വരാജ്യസ്നേഹം!!

ഈ സ്വദേശപ്രേമമാണ് സ്വാമിജിയുടെ ജീവിതത്തിലുടനീളം നാം കണ്ടിരുന്നതെന്നത്. ഭാരതത്തെയും ഭാരതീയരെയും സമുപരിഹരിക്കാനുള്ള അഭ്യേമായ ആകാംക്ഷയാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കെല്ലാം പ്രചോദനം നൽകിയിരുന്നത്. ഭാരതമെന്നു കേൾക്കുമ്പോഴേക്കും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഹൃദയം അഭിമാനവിപ്ലംഭിതമാകും. ശാസ്ത്രീയാഭിവൃദ്ധിക്കൊണ്ടു ജീവിതസൗകര്യങ്ങളുടെയും സുഖഭോഗങ്ങളുടെയും പരമോച്ചാവാസ്ഥയിൽ എത്തിയിട്ടുള്ള പാശ്ചാത്യരാജ്യങ്ങളിൽ സമുദായത്തിന്റെ ഉയർന്ന നില

യിൽ വർത്തിക്കുന്നവരായ സർവ്വതരം സത്താവിതരനായി നാലുകൊല്ലം കഴിച്ചുകൂട്ടിയതിന്നു ശേഷം അതികമായും സംസ്കാരികമായും അധഃപതിച്ചിരുന്ന ഭാരതത്തിലേക്കു മടങ്ങുമ്പോൾ സ്വാമിജിയോടു ഒരു ഇംഗ്ലീഷ് സഹയാത്രിയർ ചോദിച്ചു: “ഭോഗപൂർണ്ണവും ശ്രദ്ധാപൂർവ്വമായ പാശ്ചാത്യദേശങ്ങളിൽ നാലുകൊല്ലത്തെ അനുഭവങ്ങൾക്കുശേഷം ഇന്നിപ്പോൾ അങ്ങയുടെ മനസ്സിൽ മനസ്സിലാക്കേണ്ടതെന്തെല്ലാം?” പാശ്ചാത്യരാജ്യങ്ങളെപ്പറ്റിയുള്ള പ്രശംസയും ഭാരതത്തെപ്പറ്റിയുള്ള വെറുപ്പും പ്രസ്താവിക്കുന്ന ഒരു മറുപടിയിലായിരുന്നു ആ സഹയാത്രിയർ പ്രതികരിച്ചിരുന്നത്. എന്നാൽ “ജനനീ ജന്മഭൂമിശ്ച സ്വാസ്ഥ്യംഗേഹി ഗരിയസി” എന്നു പറിപ്പിച്ച ഭാരതമാതാവിന്റെ വീരസന്താനത്തിനു യോജിച്ച ഒരു മറുപടിയാണ് സ്വാമിജിയിൽനിന്നും വന്നത്: “അവിടെനിന്നു പുറപ്പെട്ടു മുമ്പ് ഞാൻ ഭാരതത്തെ സ്നേഹിച്ചു. ഇപ്പോൾ ഭാരതഭൂമിയിലെ പൊടിപോലും എനിക്കു പരിശുദ്ധമായി തോന്നുന്നു. അവിടെത്തന്നെ കാരാപോലും എനിക്കു പരിപാവനമാണ്. അതെന്റെ പുണ്യഭൂമിയാണ്. പുണ്യതീർത്ഥമാണ്.” ലോകത്തിലുള്ള ഏതൊരു അനുഭവവും അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്വദേശപ്രേമത്തെ ഉദ്ദീപിപ്പിക്കുവാൻ പര്യാപ്തമായതല്ല. ലോകസംസ്കാരത്തിലേക്കു അതിലെ അത്യന്തമവും സാരവത്തുമായ ഭാഗം സംഭാവന ചെയ്യാനുള്ള കെല്പ് ഭാരതത്തിന്നു ഉണ്ടായിട്ടുള്ളവെങ്കിലും ഇപ്പോഴും ഉള്ളവെങ്കിലും ഉള്ള ദുഃഖവിശ്വാസം സ്വാമിജിക്കുണ്ടായിരുന്നു. പാശ്ചാത്യരാജ്യങ്ങളിൽനിന്നു മടങ്ങിയതിന്നു ശേഷമുള്ള ആദ്യത്തെ പ്രസംഗത്തിൽത്തന്നെ അദ്ദേഹം അതു സൂചിപ്പിക്കുകയായിട്ടുണ്ട്. ഭാരതം ഉണർന്നുയരുകയും മഹനീയമായ, ജീവസന്താനമായ, ആ സംസ്കാരസുധ ലോകഹൃദയങ്ങളിൽ പകർന്നു കൊടുക്കുവാൻ സന്നദ്ധമാകുകയും ചെയ്യാവല്ലാതെ ലോകത്തിന്നു രക്ഷയില്ലെന്ന് അദ്ദേഹം പ്രഖ്യാപിച്ചു. അതിന്നുവേണ്ടി അദ്ദേഹം ഭാരതീയരോടു പറയുകയാണ്. “ജാതിക്കു ഭാരതീയന്റെ ആധ്യാത്മികതയെപ്പോലും ലോകത്തെ വെല്ലുവിളിക്കുക. ലോകത്തിലെ മറ്റൊരാളെപ്പോലും ഭാരതത്തിലെ മഹാസിദ്ധന്മാരുടെ സന്ദേശങ്ങളുമായി പോകുവാൻ തയ്യാറുള്ള ആളുകളുണ്ടാകണം. ലോകത്തിന്റെ മറ്റൊരു മൂലയിലും ഈ സന്ദേശത്തെക്കുറിച്ചു വേണ്ടി സമസ്തവും ബലികഴിക്കാത്തതും

തക്കമുള്ള ധീരന്മാരുള്ളതാണ്, സത്യപ്രചാരത്തെ തുണക്കുവാൻ പുറത്തുപോയി വമ്പിച്ച വേദാന്തസത്യങ്ങൾ വിതരണം ചെയ്യുവാൻ വേണ്ടതു്. അതു ലോകത്തിന്റെ ആവശ്യമാണ്. അതില്ലെങ്കിൽ ലോകം നാശമടയും. അതുകൊണ്ടു് നാം പുറത്തേക്കു കടന്നുചെല്ലണം. നമ്മുടെ ആധ്യാത്മികതയിലും ദർശനത്തിലും കൂടെ ലോകത്തെ വെല്ലണം.” ഇങ്ങനെ ഭാരതം പ്രസ്തുതമാകുന്നതോടുകൂടി ലോകരാജ്യം വേണ്ട മുതലകൂടി ഏറ്റെടുക്കേണ്ടതുണ്ടെന്നു സ്വാമിജി മറുപടി അന്നു.

സ്വാമിജിയുടെ സ്വദേശസ്നേഹം ഇന്നു കാണുന്ന നേതാക്കളെപ്പോലെയല്ല. വളരെ വ്യത്യസ്തമായിരുന്നു. എല്ലാ പരിഷ്കാരങ്ങളിലും വെച്ച് വലിയ പരിഷ്കാരമാണ് തന്നെ സ്വയം പ്രഖ്യാപനം ചെയ്യുന്ന സ്വാമിജിയുടെ പരിഷ്കാരണീതികളും അന്യരോടുകൂടി നിന്നു വളരെ വിഭിന്നമായിരുന്നു. അല്ലാത്തതായി, ഭാഗികമായി, പരിഷ്കാരങ്ങൾ നടപ്പിൽ വരുത്തുന്നതിൽ അദ്ദേഹം വിശ്വസിച്ചില്ല; ആദ്യലഘുവുള്ള പരിഷ്കാരണമായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ലക്ഷ്യം. അദ്ദേഹം ഒന്നിനെയും തെറ്റാണെന്ന് വ്യവസ്ഥാപിക്കുകയോ നശിപ്പിക്കുവാനാഗ്രഹിക്കുകയോ ചെയ്തില്ല. എല്ലാവർക്കും ശരിയായ ഒരു പശ്ചാത്തലമുണ്ടാക്കുവാനാണ് അദ്ദേഹം ശ്രമിച്ചത്. ആയിരമായിരം കൊല്ലങ്ങളായി വളർന്നുവന്നിട്ടുള്ള നമ്മുടെ സംസ്കാരത്തിലും പാരമ്പര്യങ്ങളിലും അവിഷ്കരിച്ചതായ ഒരു പുരോഗമന സാരണിയെ സ്വീകരിക്കുകയാണ് നാം ചെയ്യേണ്ടതു്. നമ്മുടെ സമുദായത്തെ കരുപ്പിടിപ്പിച്ചെടുത്ത പരമാണികാചാര്യന്മാരുടെ ആശയങ്ങളെ കാലാനുകൂലമായ മാനദണ്ഡങ്ങളോടുകൂടി വീണ്ടെടുക്കുകയാണ് അഭിവൃദ്ധിയിലേക്കുള്ള മാർഗ്ഗം. മതത്തിന്റെ, ആധ്യാത്മികതയുടെ, പശ്ചാത്തലത്തിലല്ലാതെ ഭാരതത്തിൽ യാതൊരു പദ്ധതിയും വിജയിക്കുകയില്ലെന്ന് അദ്ദേഹം ഭാരതീയരെ മറുപടി അന്നു. മഹത്തരമായ സ്വന്തം വ്യക്തിത്വത്തെ നിവനിർത്തിക്കൊണ്ടു് ഭാരതത്തിന്നു ലോകത്തിന്റെ മുമ്പിൽ സമുന്നതമായ ഒരു സ്ഥാനം നേടിക്കൊടുക്കുവാനാണ് സ്വാമിജി പരിശ്രമിച്ചതു്. അതുകൊണ്ടാണു് ആയുസന്ദേശം ചെയ്തിരിക്കുന്നവൻ ലോകം സന്നദ്ധതയോടെ ലോകത്തിനു രക്ഷയി

പ്രണവേന സധീരമുൽഘോഷിച്ചത്. “മറ്റു മതങ്ങൾ തൽക്കാലത്തേക്കു ഉപയോഗമുള്ള ഭക്തിയോ വ്യക്തിഗതമായ ജ്ഞാനമോ നിയമമോ മാത്രം ഉപദേശിക്കുന്നു. മതങ്ങൾ അടിസ്ഥാനരത്നങ്ങൾ പഠിപ്പിക്കുന്നില്ല. എല്ലാ മതങ്ങളുടെയും മൂലരത്നങ്ങളാണ് വേദാന്തം ഉപദേശിക്കുന്നത്, ഒരു പ്രത്യേക മതമല്ല. അതുകൊണ്ട് വേദാന്തം മാത്രമാണ് സാർവ്വജനീനമായ മതം, അതിനെ ലോകമൊട്ടുക്കു വ്യാപിപ്പിച്ച് സകലരുടെയും സ്വത്താക്കിത്തീർക്കണം. എന്നാൽ മാത്രമേ ലോകത്തിന് ശരിയായ രക്ഷ കിട്ടുകയുള്ളൂ”. എന്നാണ് അദ്ദേഹം അമേരിക്കയിൽ വെച്ചുള്ള ഒരു പ്രസംഗത്തിൽ പറയുന്നത്. “ഒരു അഗ്നിപര്യടത്തിന്റെ മുകളിലാണ് യൂറോപ്പിന്റെ ഇന്നത്തെ നില. അധ്വാനശക്തിയുടെ ഒരു പ്രാധാന്യം ആ തീ കെട്ടത്തിയില്ലെങ്കിൽ ഒരു പൊട്ടിത്തെറി അടുത്തു ഭാവിയിലുണ്ടാകും.” എന്നാണ് കേവലം ഭൗതികകാര്യ അഭിവൃദ്ധിയുടെ ദോഷങ്ങളെപ്പറ്റി അദ്ദേഹം മുന്നറിയിപ്പു നൽകുന്നത്.

സ്വാമിജിയുടെ ഹൃദയവിശാഖതയിൽനിന്നും പുറപ്പെടുന്ന സന്ദേശമാണ് ഇന്ന് ദേശീയതയെക്കുറിച്ചുള്ള വൈകാരികോൽഗ്രഥനത്തെപ്പറ്റിയും മറ്റും പറയുന്നവർ ആദ്യമായി ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടത്. ത്യാഗവും സേവനവും എന്ന ഭാരതത്തിന്റെ രണ്ടു മഹനീയാദർശങ്ങളിലധിഷ്ഠിതമായ സ്വദേശസ്നേഹത്തിനൊത്തുതന്നെ നാട്ടിനും നാട്ടാക്കും എന്തെങ്കിലും നന്മചെയ്യുവാൻ സാധിക്കുകയുള്ളൂ. അനേകം കൊല്ലങ്ങളായി പട്ടിണി കിടക്കുന്ന സ്വസഹോദരന്മാർക്കുവേണ്ടി ഹൃദയം തുറന്നു കൊടുക്കുവാനും ഏതുമേടുകൾക്കുമപ്പുറം ഉദ്ഘാടനം ചെയ്യുവാൻ കൈപ്പുള്ള സ്നേഹത്തിലവരെ അഭിഷേകം ചെയ്യുവാനും നാം തയ്യാറാകണം; അവർക്കുവേണ്ടി സ്വന്തം പേരും പെരുമയും സ്ഥാനവും മാനവുമെല്ലാം പുല്ലുപോലെ വലിച്ചെറിയുവാൻ സന്നദ്ധരാകണം. അപ്പോൾമാത്രമേ സ്വദേശസ്നേഹത്തിന്റെ ആദ്യത്തെ പടിയിൽ നാം എത്തുന്നുള്ളൂ. നമ്മുടെ ചുറ്റുപാടുമുള്ള പാവങ്ങളെയും പരിതരെയും ഓർമ്മയെങ്കിലും ഓർമ്മയെങ്കിലും എല്ലാം ധൂശരബുദ്ധിയോടുകൂടി സേവചെയ്യുവാൻ ഒരുങ്ങുകയാണ് നാം വേണ്ടത്. അറുക്കുവേണ്ടി ഏതുകയ്യുപ്പാടുകളും ത്യാഗങ്ങളും സന്ദന്തോഷം സഹിക്കുവാനുള്ള സേവനബുദ്ധി നമ്മിൽ രൂപമായിത്തീര

ണം. എന്നാണ് പരിഷ്കർത്താക്കളും സ്വരാജ്യസ്നേഹകളുമെല്ലാവരും കൊതിക്കുന്നവരോടൊപ്പം പറയുന്നതു സ്വദേശസ്നേഹത്തെ സങ്കചിതമായ മിത്തിക്കുള്ളിൽ മെക്കിനിർത്താതെ ഭാരതത്തെ മുഴുവൻ ഒന്നായി കാണുവാനും ഭാരതീയരെ മുഴുവൻ സഹോദരന്മാരായി ഏകീകരിക്കണമെന്നുള്ളതും സ്വാർത്ഥമല്ലെന്ന് മുൻനിർത്തിക്കൊണ്ടുപദേശിക്കുന്നത്. അദ്ദേഹം പറയുന്നു, “താണു മറ്റുള്ളവരും—അജ്ഞനും അധനനും നിരക്ഷരനും ചെരിപ്പുകളിലും തുപ്പുകാരനും വരെ—നിന്റെ മാസവും രക്തവുമാണെന്ന്, നിന്റെ സഹോദരനാണെന്ന്, മറക്കാതിരിക്കുക. അങ്ങനെയൊരു ഭാരതീയനാണ് ഭാരതം ഭാരതീയനും എന്റെ സഹോദരനാണ്, എന്ന് അഭിമാനപൂർവ്വം ഉദ്ഘോഷിക്കുക. പറയൂ: പരമഭാരതീയൻ, ബ്രഹ്മണഭാരതീയൻ, പറയരുതെന്ന്, എന്റെ സഹോദരനാണ്. ഏതൊരു ഭാരതീയനും എന്റെ പ്രാണനാണ്. ഭാരതത്തിലെ മണ്ണു എന്റെ അത്യുച്ച സ്വഗ്ഗമാണ്. ഭാരതത്തിന്റെ നന്മ എന്റെ നന്മയാണ്”. ഭാരതത്തെയും ഭാരതീയരെയും മറ്റൊരാളും താല്പര്യമുള്ളവരെയും സ്നേഹിക്കുവാനും സേവിക്കുവാനുമുള്ള ഒരു ആഹ്വാനമാണ് സ്വാമിജിയിൽനിന്നും നാം കേൾക്കുന്നത്.

സ്വദേശത്തോടും സ്വദേശീയരോടുമുള്ള പ്രേമ ജനദേശത്തോടും ദേശീയരോടുമുള്ള വെറുപ്പായതിരതിരിക്കുവാൻ സ്വാമിജി പ്രത്യേകം ഉപദേശിക്കുന്നുണ്ട്. “ജന്തുയിലുണ്ടായിട്ടുള്ള ഏതൊന്നും ശരീരവിദേശങ്ങളിൽനിന്ന് വരുന്ന ഏതൊന്നും ചീത്ത” എന്നുള്ള മനോഭാവം ഒരിക്കലും വെച്ചു പുലർത്തരുത്. പാശ്ചാത്യ രാജ്യങ്ങളിലുള്ള ഭൗതികമായ പുരോഗതിയെ അവഗണിച്ചുകൊണ്ട് നമുക്കൊരിക്കലും ജീവിക്കുവാൻ സാധിക്കുകയില്ല. അതുകൊണ്ട് ആധ്യാത്മികശയങ്ങളെ നാം പാശ്ചാത്യർക്കു കൊടുക്കുന്നതോടുകൂടി അവരിൽനിന്ന് ഭൗതികമായ അഭിവൃദ്ധിമാഗ്നങ്ങളെ സ്വീകരിക്കുവാനും തയ്യാറാകണം. ആധ്യാത്മികമായ പശ്ചാത്തലത്തിൽ ഭൗതികമായ അഭിവൃദ്ധിക്കാണ് ഭാരതീയർ ശ്രമിക്കേണ്ടത്. എന്നാൽ മാത്രമേ അജ്ഞതയിൽനിന്നും പട്ടിണിയിൽനിന്നും രക്ഷ നേടുവാൻ ഭാരതീയർക്കു കഴിയുകയുള്ളൂ. മറ്റു രാജ്യങ്ങളിലുണ്ടായട്ടുള്ള ശാസ്ത്രീയമായ കണ്ടുപിടുത്തങ്ങളെയും ഭൗതികമാ

യ പുരോഗമനമാർഗ്ഗങ്ങളെയും അവഗണിച്ചുകൊണ്ട് ജീവിക്കാമെന്ന് വിചാരിച്ചതാണ് ഭാരതത്തിനുള്ള യിട്ടുള്ള കഷ്ടപ്പാടുകൾക്കെല്ലാം കാരണമെന്നാണ് സ്വാമിജി പറയുന്നത്. അതുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം ഉപദേശിക്കുകയാണ്: “മറ്റു ജനതകളിൽനിന്ന് പലതും നമുക്കു പഠിക്കുവാനുണ്ടെന്ന് കരുതാതിരിക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ല. എല്ലാവരുടെയും കാൽച്ചുവട്ടിൽ ഇരിക്കാനുള്ള സന്നദ്ധത എപ്പോഴും ‘നമുക്കുണ്ടാകണം. എന്തു കൊണ്ടെന്നാൽ ആരും വലിയ പാഠങ്ങൾ പഠിപ്പിക്കാൻ കഴിയുമെന്ന വസ്തുത ശ്രദ്ധിക്കണം.”

അവസർനമായി സ്വാമിജി ഭാരതത്തിലെ യുവാക്കന്മാരെ ഉത്തേജിപ്പിക്കുന്നതിക്കുതയ്ക്കുന്നു:— “സീരകൾക്കു കരുത്തിയററുക, ഇരുമ്പിൻ മംസപേശികളും ഉരുക്കിൻ സിരാതന്തുക്കളുമാണ് നമുക്കു വേണ്ടത്. നാം വേണ്ടതു കരുത്തിരിക്കുന്നു. ഇനി കരച്ചിൽ പാടില്ല. സ്വന്തം കാലിൽ ഉറച്ചുനില്ക്കുക, ആണുക്കൾക്കു, നമുക്കു വേണ്ടത് ആണുക്കളെ വാർത്തെടുക്കുന്നതെമാണ്; ആണുക്കളെ വാർത്തെടുക്കുന്ന സിംഹത്തെയും, ആണുക്കളെ വാർത്തെടുക്കുന്ന വടിയെവെക്കുന്ന വിദ്യാഭ്യാസം, ഇതാണ് നമുക്കു വേണ്ടത്. സത്യത്തിന്റെ പരീക്ഷണം ഇവിടെയാണ്. കായികമായോ ബുദ്ധിപരമായോ ആധ്യാത്മികമായോ നമ്മെ അശക്തരാക്കുന്ന ഏതൊന്നിനെയും വിഷംപോലെ വെളിപ്പെടുത്തുക.....എന്റെ ജനതയെ ഞാൻ സ്നേഹിക്കുന്നു. നിങ്ങളെ ഇതിവധികം അധഃപതിതരും ദുർബ്ബലരുമായി കാണുക എന്നിങ്ങനെയൊന്നും എന്റെ വംശത്തിന്റെ ഈ അധഃപതനത്തിന്നെതിരായി ശബ്ദമുയർത്താൻ ഞാൻ നിർബ്ബലനാണ്. കരുത്തരാകുക, നിങ്ങളുടെ ഉപനിഷത്തുകളിലേക്കു മടങ്ങിച്ചെല്ലുക, കരുത്തും വെളിച്ചവും തെളിച്ചവുമുള്ള ആദർശങ്ങളിലേക്കു്. ഉപനിഷത്തുകളിലുള്ള സത്യമാണ് നിങ്ങളുടെ മുമ്പിലുള്ളത്. അറിയെ കൈക്കൊള്ളുക. ജീവിതത്തിൽ പകുത്തുക. അപ്പോൾ ഭാരതത്തിന്റെ മോചനം ആസന്നമായിരിക്കും.”

സ്നേഹിത, എന്തിനു വിവചിക്കുന്നു! സമസ്തശക്തിയും നിങ്ങളിലുണ്ടല്ലോ! അല്ലയോ ഗോവരോനി! നിങ്ങളുടെ സമുദയമായ ആ ‘സ്വപ്രഭാവ’ത്തെ വിളിച്ചുണർത്തൂ. അപ്പോൾ ഈ പ്രപഞ്ചം മുഴുവൻ നിങ്ങളുടെ കാൽച്ചുവട്ടിൽ വിഴുതല്ലോ! ആത്മാവുമാത്രമാണ് വിജയിക്കുന്നത്. ഒരിക്കലും ഭയമല്ല. തന്നെ ശരീരമാണെന്നെണ്ണുന്ന മൃഗന്മാരാണ്, “ഞങ്ങൾക്കു ജീവനാർ, ദീനന്മാർ” എന്നിങ്ങനെ ഭയനിയമായി വിവചിക്കുന്നത്. നമ്മുടെ മാതൃഭൂമി വേണ്ടത്, ഉത്സാഹവും ശാസ്ത്രീയബുദ്ധിയുമാണ്. നമുക്കു മറ്റൊരു ഉത്സാഹം വേണം; അമരമായ ഉത്സാഹസ്വഭാവം വേണം. അനന്തമായ കർമ്മശക്തി വേണം. ട്രൈണജായം കൊണ്ടു കാരുമില്ല. ഉത്സാഹിയായ പുരുഷസിംഹത്തെ ലക്ഷ്യം ഉപാശ്രയിക്കും. പുറകോട്ടു നോക്കണം. മുന്നോട്ടു! മുന്നോട്ടു! നമുക്ക് അനന്തമായ കർമ്മശക്തി വേണം. അനന്തമായ ഉത്സാഹം, അനന്തമായ ധൈര്യം, അനന്തമായ ക്ഷമയും. എങ്കിലേ മഹാകാര്യങ്ങൾ സംഭവിക്കാനാവൂ.

പാപമെന്നൊന്നിനെ വേദാന്തം അറിയുന്നില്ല. തെറ്റിനെ മാത്രമേ അറിയുന്നുള്ളൂ. ആ വേദാന്തം പറയുന്നു, ഏറ്റവും വലിയ തെറ്റാ “ഞാൻ ക്ഷീണൻ, ഞാൻ പാപി, ഞാൻ നികൃഷ്ടൻ, എന്നിങ്ങനെ ഒന്നിനും കഴിവില്ല, എന്നിങ്ങനെയൊന്നും ഇതു വയ്ക്കു” എന്ന പരിവേഷമാണ് എന്ന്.

പഴയ കരുങ്ങൾ പറഞ്ഞു, ഈശ്വരനിൽ വിശ്വാസമില്ലാത്തവരോടൊക്കെ നാസ്തികന്മാരാണ്. ഞങ്ങളുടെ പുതിയ മതം പറയുന്നു, അവനവനിൽ വിശ്വാസമില്ലാത്തവനാണ് നാസ്തികനെന്നത്.

ശക്തിയാണ് ജീവിതം, ഹൃദയഭർത്താവും മരണമാണ്; ശക്തിയാണോനവം, അനശ്വരവും ഐശ്വര്യമായ ജീവിതം അശക്തി വേദനയും ദുരിതവുമാണ്. അശക്തി മരണമാണ്. കർമ്മപ്രദാനവും സുശക്തവും സമ്പ്രദായമനുസരിച്ച മിന്നൽക്കൾ ബാധിച്ചുപോയ നിങ്ങളുടെ തലച്ചോറിനുള്ളിൽ കടന്നുകൂടിയിട്ടുണ്ടാകട്ടെ.

— ശ്രീ വിവേകാനന്ദ സ്വാമികൾ.





“ഈ യാത്രയിൽ നമുക്കൊക്കെയും അത്യാഹിതം വന്നാൽ, ശേഷിക്കുന്ന ആൾ സംസ്കാരക്രിയാദി കർമ്മം കഴിച്ച് ഗംഗയിൽ ആത്മാർപ്പിച്ച് മെത്തുണമെന്നാണ് എന്റെ അഭിപ്രായം. അത് എന്തു വിചാരിക്കുന്നു?” പുരുഷോത്തമൻ:— “നമ്മൾ രണ്ടുപേരും ഒന്നായി കഴിഞ്ഞുകൂടുന്നതിനാൽ ആ നിർദ്ദേശം എനിക്കും സ്വീകാര്യമായിട്ടാണ് തോന്നുന്നത്.”

ഇങ്ങിനെ തീരുമാനിച്ചു രണ്ടുപേരും ഹരിനാഥം ഉള്ളെന്തും ഉദ്ദേശിച്ചുകൊണ്ട് കാശിയാത്ര തുടങ്ങി. നാമധേയസമാനമെന്നതായ അവാർ തങ്ങളുടെ പാദാരാധനക്കുളാൽ പാരിടം പരിചയനമാക്കി സഞ്ചരിക്കുക, യാത്രക്കിടയിൽ ജ്ഞാനസാഗരൻ അന്തരിച്ചു. ആ പ്രിയപ്പെട്ട കൂട്ടുകാരന്റെ വിരോധം പുരുഷോത്തമനെ അല്ലെന്നും അസ്വസ്ഥനാക്കി. എങ്കിലും അനവരതം ഹരിനാഥം കീർത്തിക്കുന്ന ഭക്തമാനസം ഉരുക്കുമ്പോൾ, പ്രത്യേകം ഹൃദയാവാരിപൊഴിച്ച് മനസ്സിനെക്കുറ്റപ്പെടുത്തുന്നത് ഭക്തവത്സലനായ ഭഗവാന്റെ വ്രതമത്രെ! അതു കാരണം ഭഗവൽപ്രസാദത്താലുദ്ദേഹത്തിന് മനസ്സമാധാനം കൈവന്നു. പിന്നീട് പുരുഷോത്തമൻ സംസ്കാരക്രിയകൾ നിവൃത്തിച്ച് പുറപ്പെട്ട് കാശിയിൽ ഗുരുസന്നിധിയിൽച്ചെന്നുണ്ടെന്നു. സംഭവമെല്ലാം അവിടുത്തെഴുതിയിട്ട് ഗംഗയിൽച്ചാടി പ്രതിജ്ഞ നിറവേറ്റാനുള്ള അനുവാദത്തിന്നുദ്ദേഹം അപേക്ഷിച്ചു. മഹാശാസ്ത്രജ്ഞനായ വിശ്വാധികേന്ദ്രസരസ്വതി ഈവിധമരുളി:—

“പ്രിയശിഷ്യ! ഉദ്ദേശിച്ച മാതിരി ദേഹത്യാഗം ചെയ്യേണ്ടതില്ല. എന്റെ പിൽക്കാലം ആചാര്യപീഠം അലങ്കരിപ്പാനുത്തമാധികാരിയായി ഞാൻ നിന്നെ സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ നിന്റെ ശപഥത്തിന്നു അണുപോലും കോട്ടം തട്ടാത്ത മട്ടിൽ ആ ഉദ്ദേശം നിറവേറ്റാൻ പ്രായേണികമായ മാർഗ്ഗം വിവരിക്കാം:—

“ആത്മസമുപരിതായ ഭഗവാനിൽ നവ്വകർമ്മങ്ങളും സമർപ്പിച്ചു സന്യാസിയാക്കിത്തീരുകയെന്നതു്, ജീവന്റെ പുനർജന്മമരണം എന്നു ശാസ്ത്രം വിധിക്കുന്നു. സദാ സാനന്ദം മധുരമധുരമായ രാമനാ

ഥം പാടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന കവികോകിലമായ വാത്സികിയുടെ വദനാരവിന്ദങ്ങളിൽക്കൂടി വിനിർഗ്ഗളിച്ച രാമായണചരിത്രദാഹം ആ ശാസ്ത്രസിദ്ധാന്തം വ്യക്തമാക്കാം:—

ഭഗവാൻ ശ്രീരാമചന്ദ്രൻ രാജാധിരാജനായി അയോദ്ധ്യയിൽ വാഴുകാലം യമധർമ്മരാജാവ് അവിടെ ചെന്നു. മഹാഭാഗവതാത്മനായ അദ്ദേഹത്തെ ശ്രീരാമചന്ദ്രസ്വാമി സ്വീകരിച്ച് പൂജിച്ചു. ഭഗവാനും ഭക്തനും തമ്മിലുള്ള പരമാനന്ദസംഭാഷണത്തിന് മംഗം വരാതിരിപ്പാൻ, ആരേയും അകത്തേക്ക് കടത്തരുതെന്ന് അവിടുത്തെത്തന്നു കല്പിച്ച് ഗോപുരദാർത്ഥിൽ കാവലിന്റേ, ലക്ഷ്മണനെയാണ് നിയോഗിച്ചിരുന്നത്. ആ സന്ദർഭത്തിൽ തപോവ്രാതനായ ദുര്യോസാവമഹാജി ഭഗവദ്ഗർഭനാഥം അവിടെ എഴുന്നള്ളി. ലക്ഷ്മണൻ പ്രാണസങ്കടത്തിൽപ്പെട്ടു; മഹാതപസ്വിയായ അദ്ദേഹത്തെ തടഞ്ഞുനിർത്തിയത് തീർച്ചയായും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കോപാഗ്നിയിൽ സകലരും എരിഞ്ഞ് പാമ്പലാകും; തന്റെ കല്പന ധിക്കരിച്ചാൽ നിന്റെ ശിരസ്സെടുക്കുമെന്ന് ഭഗവാനും അരുളിച്ചെയ്തിരുന്നു. ലക്ഷ്മണൻ ഇതികർത്തവ്യതാമുഖനായി, ഒടുവിൽ എല്ലാവരും നശിക്കുന്നതിൽ ദേവം ജ്യേഷ്ഠന്റെ കയ്യകൊണ്ട് താൻ മരിക്കുകയാണചിതമെന്നോളതു ദുര്യോസാവിനെ തടഞ്ഞില്ല. അദ്ദേഹം ഭഗവൽസന്നിധിയിൽ പ്രവേശിച്ചു. ആഗതനായ മാരുതിയെ സർവ്വേശ്വരൻ ആദരവോടെ സ്വീകരിച്ചാരാധിച്ചു. അനന്തരം മഹാജി മടങ്ങി.

“ലക്ഷ്മണാ! എന്റെ ശാസന എന്തുകൊണ്ടാണ് ധിക്കരിച്ചതു്?” എന്ന് ഭഗവാൻ ചോദിച്ചു.

“അല്ലയോ ശ്രീരാമചന്ദ്രസ്വാമിൻ, മഹാജിയുടെ ക്രോധാഗ്നിയിൽ നാമെല്ലാം നാമാവാശേഷമാകുന്നതിൽ ദേവം അവിടുത്തെ തൃക്കയ്ക്കൽ രണപ്പെടുകയാണ് എന്ന് വിചാരിച്ചു. ദുര്യോസാവിനെ അടിയൻ തടയാഞ്ഞതാണ്. നിന്തിരുവടിയുടെ വൃത്തിനെ നിറവേറ്റുന്നതു് അടിയന്റേ സന്തോഷമാണ്. അടിയന്റെ ശിരസ്സിൽ കിനിക്കുന്നു, നിന്തിരുവടി വേഗം ഈ വാളുകൊണ്ട് മേടിച്ചാലും.”

ഈ വാക്കുകൾ ശ്രീരാമചന്ദ്രസ്വാമി നടത്തി. “പ്രിയസോദര! നിന്റെ സത്യസന്ധതയും, ഭക്തിയും എന്നെ അതിവേഗം സമ്മതിച്ചുനൽകി. നിന്നെ ഞാനെങ്ങനെ നിഗ്രഹിക്കും! ഈ ധർമ്മസങ്കടത്തിലേയ്ക്കു ചെന്നുവന്നെന്ന് നമ്മളുടെ കർമ്മങ്ങൾ തീർത്താണിട്ടെന്ന് എന്തായിട്ടുണ്ട്” ഭഗവാൻ വാസീഷ്ഠമഹാഷിയെ വരുത്തി സംഗതിയെല്ലാം അറിയിച്ചു. ആ ആചാര്യനിന്റെ ശാസനമനുസരിച്ച്, “പ്രിയമകുടുംബ! സി എല്ലാം പരിത്യജിച്ച് സന്യാസിയാകൂ എന്നു സമീപത്തുനിന്നും അപ്രത്യക്ഷനാവുക, എന്നാൽ ജന്മം മറ്റൊരു സ്വീകരിച്ചുവന്നാൽ ഭവിക്കും” എന്നാണ് ഭഗവതപ്രസാദം. ഭഗവാൻ ശ്രീരാമചന്ദ്രൻ അരുളിയതു്, അതുകൊണ്ട്, പ്രിയ പുരുഷോത്തമ! ഉടൻ സന്യാസം സ്വീകരിച്ച് കാഞ്ചീപുരത്തിലേക്ക് പോവുക. വാഴിമണ്ഡലത്തിൽ പുരിജഗന്നാഥത്തിൽച്ചെന്നു് അവിടെയുള്ള ലക്ഷ്മീകാന്ത കവിയെക്കണ്ടുക. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൈവശം “ഭഗവന്നാമകൗമുദി” എന്ന ഹേതുഗ്രന്ഥം ഉണ്ട്. അതു മേടിച്ച് ആ ഗ്രന്ഥം ആധാരമാക്കി, ധർമ്മാർത്ഥമാക്കുവാൻ അന്നയാസന സമ്പാദിച്ചുവെന്നും സമർത്ഥമായ ഭഗവന്നാമകൗമുദിയും ലക്ഷം ശ്ലോകങ്ങളാൽ ലോകോപദേശാർത്ഥം വിസ്തരിക്കുക. ഏതായാലും കവിയെ ചെല്ലുപാൻ തീരുമാനമെടുത്തതല്ലാതെ മറ്റൊന്നുമില്ല. അതിനാൽ ഭഗവന്നാമസിദ്ധാന്തം പ്രചരിപ്പിച്ചുവെന്നുള്ള സത്യം കവിയും പുരുഷോത്തമനും അറിയാം.” എന്നു വിശ്വാസ്യഭേദസരസ്വതിയെ അറിയിച്ചു. നാമസങ്കീർത്തനവും “ഭഗവന്നാമബോധേന്ദ്രസരസ്വതി”യെന്ന ഹൃദയനാമത്തോടെ സന്യാസം കൊടുത്തു. ഗുരുശാസനം ശിരസാധരിച്ച് വന്നിച്ച് അദ്ദേഹം പുരിജഗന്നാഥത്തിലേക്ക് പ്രയാണം ചെയ്തു.

പുരിജഗന്നാഥക്ഷേത്രത്തിൽ രാത്രി പൂജാമുഖേന അദ്ധ്യക്ഷതയനുവഹിച്ചിരിക്കെ ശ്രീ ഭഗവന്നാമബോധേന്ദ്രസരസ്വതി എത്തിയതു്. ഭഗവാദ്യർന്നാതരം അദ്ദേഹം ലക്ഷ്മീകാന്തകവിയുടെ പാവനഗൃഹത്തിൽ ചെന്നുചേർന്നു. അവിടെയുള്ളവരെല്ലാം നിദ്രയിലായിരുന്നതിനാൽ പുരോഭാഗത്തെത്തിയതിൽ ബോധേന്ദ്രസരസ്വതി കിടന്നു. അർദ്ധരാത്രി സമയം രാവു കോവനം ഗുഹാവാതിലിൽ ഭട്ടി. ശ്രീ ലക്ഷ്മീകാന്തകവി വാതിൽ തുറന്നു്, അസമയത്തു് വരുന്നതു് കാരണം അന്വേഷിച്ചു. ആഗതൻ ഈ വിധം പറഞ്ഞു:—

“ക്ഷേണഭാരതത്തിലുള്ള ഒരു സംഗ്രഹം എന്നാണ് ഞാൻ. പ്രത്യേകമായ സംഗതി അവിടുത്തെ ടൺത്തിച്ചു്, തീർത്താണെന്നു് വന്നതാണ്. നാമുക്കൊല്ലം മുഖ്യം ഞാൻ പത്മസമേതം കാശിക്കു ചെന്നു. യാത്രക്കിടയിൽ ഒരു നദീതീരത്തിൽ ഞങ്ങൾ നിശ്ചയിച്ചു. പ്രഭാതത്തിലുണർന്നു നോക്കിയപ്പോൾ സഹധർമ്മിണിയെക്കണ്ടുവന്നു. ദുഷ്ടനെന്നു പാർന്നു ആ പ്രദേശത്തു് രണ്ടുമുനദിവസം തിരഞ്ഞു. കിലും പ്രയാണമുണ്ടായില്ല; പിന്നീട് ഞാൻ കാശിയിൽ എത്തി ഗംഗാസ്നാനവും വിശ്വനാഥദർശനവും ചെയ്തു താമസിച്ചു. കുറച്ച കാലം കഴിഞ്ഞു് മടങ്ങുവാനുവന്നു, ആ നദീതീരത്തു് തന്നെ വന്നു് സ്നാനം ചെയ്തു് നാമസങ്കീർത്തനം ചെയ്തപ്പോൾ, “പ്രിയമേ! ഞാനാ, രക്ഷിക്കണേ, രക്ഷിക്കണേ”യെന്നു് കേൾക്കൊണ്ടു്, കയ്യിൽ ഒരു കടം വെള്ളവുമായി ഒരുവൻ വന്നുതു് കണ്ടു. ശബ്ദം കേട്ടപ്പോൾ യർത്ഥപത്നിയെന്നു് മനസ്സിലായി. പക്ഷെ, സ്വന്തമുള്ളതെന്തെല്ലാം നശിച്ചു്, അനുകൂലവേഷഭൂഷണയായി വന്നു കാഴ്ച, കണ്ടു് ഞാനമ്പരന്നു; വിവരമൊരത്തു.

“നമ്മൾ രണ്ടുപേരും അന്നു് കിടന്നുറങ്ങവെ പെട്ടെന്നൊരാൾ എന്നെ തട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി; മാത്രമല്ല, ആരോണമെല്ലാമഴിച്ചെടുത്തു് മരനംഗപ്പെടുത്തുകയും, അവരുടെ കൂട്ടത്തിലേക്ക് ചേർക്കുകയുമാണു് ചെയ്തതു്. അങ്ങിനെ കഴിഞ്ഞുകൂടുന്ന അടിയൻ അവിടെയെ ധനുജവിതം തിണിപ്പൊട്ടിക്കാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നില്ല, അതിനാലല്ല. എങ്കിലും, നീവസംസൃതത്തിൽപ്പെട്ടു് നരകിക്കുന്ന അടിയനെ മഹാനാദായയ അവിടുന്ന് കൊണ്ടുപോകണം. നിന്തിരുവടിയെ ശമുപ്പെടുത്താതെ മഴിഞ്ഞുമാറി, നാട്ടിലെവിടെയെങ്കിലും ഇവർ കാലം കഴിച്ചുകൊള്ളാം. ഇവിടെയുള്ള മുർഖന്മാർ എത്രയുംവേഗെ അടിയനെത്തുണക്കണം. എന്ന് അവർ കരഞ്ഞുപേക്കിട്ടു. സത്യവതിയും ഭക്തയും പാശ്ചാത്താപയുക്തയുമായ ആ അനാഥയെ പ്രായശ്ചിത്തങ്ങളാൽ പരിശുദ്ധയാക്കുവാൻ പരമമെന്നു ചിന്തിച്ചു. അവളുടെ പ്രാണസങ്കടം കണ്ടു് ദയ തോന്നുകയാലും ഞാനൊരുമിച്ച് കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോന്നു. അഭിജ്ഞരായ പലരോടും ചോദിച്ചിട്ടും നല്ലതി കിട്ടാതെ ഇവിടെ വന്നതാണ്. വൈദികപ്രയശ്ചിത്താദികൾ സമ്പൂർണ്ണമായറിയുന്ന അവിടുന്ന് അശുദ്ധമായ ഇവളെ സംശുദ്ധയാക്കുവാൻ എന്നാണ്

ചെയ്യണമെന്നു് ഉണർത്തിച്ചു് അനുഗ്രഹിക്കണമേ."

"അല്ലയോ ചേരശ്രേഷ്ഠ! 'ശ്രീരാമ'യെന്നു് ത്തിൽ മൂന്നു കീർത്തിച്ചാൽ ഇവർ പരിപൂർത്തായി തീരും സത്യം. കുന്നോളം കൂട്ടിയ പണമിയും തീ പ്പുറ തട്ടിയാൽ കത്തിച്ചുവലാകുംപോലെ, എത്ര മഹാപാപങ്ങൾ സമ്പാദിച്ചു് കൂട്ടിയിട്ടുണ്ടെങ്കിലും ഹരിനാമസങ്കീർത്തനത്താൽ അതെല്ലാം തർക്കങ്ങളു മായിത്തീരും, ഒട്ടും സംശയം വെണം; അങ്ങയുടെ സഹധാരിണിയുവാനായായി വേദിക്കും." ച ക്ഷീകാൻതകവി ഇത്രയും അരുളിയ സമയം, "പ്രിയ പുത്രാ! ശ്രീരാമയെന്നു് മനസ്സിലാക്കുന്നതന്നെ കോട നുകോടി ജനങ്ങളിലെ പരമപരമകൂടി നിശ്ശേഷം നശിക്കുമെന്നാണല്ലോ നിന്റെ അച്ഛൻ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതു്. അതോക്കളെ മൂന്നുതവണ ജപിക്കാൻ പറഞ്ഞതെന്തുകൊണ്ടാണു്?" എന്ന് ചക്ഷീകാൻതകവി യുടെ അമ്മ ചോദിച്ചു.

"ഈ പറഞ്ഞതെന്തിന്നു് പ്രമാണമുണ്ടു്?" എന്നു് അവിടെ കിടന്നിരുന്ന ഭഗവന്നാമംബോധേന്ദ്രസര സ്വതി ഉടൻ അന്വേഷിച്ചു. തർക്കങ്ങൾ ശ്രീചക്ഷീ കാൻതകവി ആ യതിവയ്ക്കനെ നമസ്സരിച്ചു "സർവ്വശാസ്ത്രസാരം സമുപരിച്ചു് മഹാത്മാവായ എന്റെ അച്ഛൻ വിരചിച്ച ഭഗവന്നാമകൈരളി എന്ന മഹൽ ഗ്രന്ഥം ഇതാ അങ്ങക്കു് തരുന്നതെന്ന് പറഞ്ഞു് അദ്ദേഹം അതു് ഭഗവന്നാമംബോധേന്ദ്രസരസ്വതിക്കു് സമർപ്പിച്ചു. പരമഹംസനായ ശ്രീചക്ഷീധരമാർത്തു രാൽ നിന്തിക്കപ്പെട്ട ആ ദിവ്യഗ്രന്ഥം വായിച്ചു്, മോഹാധേന്ദ്രസരസ്വതി ഭഗവന്നാമകൈരളിയിൽ അത്യുഷ്ണപ്പെട്ടു; ലോകത്തിന്നതു് അനുഭവപ്പെടുന്നതെന്നുറച്ചു.

സമയം പ്രഭാതമായി; ഭഗവന്നാമഹാത്മാവും പ്രത്യുഷ്ണപ്പെട്ടതുവാൻ പോകുന്നുവെന്നറിഞ്ഞു് പുരിയിലെ തീർത്ഥപരിസരം ജനനിബിഡമായി ശ്രീ ഭഗവന്നാമംബോധേന്ദ്രസരസ്വതിയും, ചക്ഷീകാൻതകവി യും ആ ബ്രാഹ്മണനോടും, അസംഖ്യം ഭക്തന്മാരോടുംകൂടി അവിടെ എഴുന്നള്ളി, പിന്നാലെ പതിരയും റിശ്യേഷയുമായ ആ സ്ത്രീയും വന്നിരുന്നു. അനേകായിരം പന്തളം കാണുക, അറയോട്, 'ശ്രീരാമ'യെന്നു കീർത്തിച്ചു് തീർത്ഥങ്ങളിൽനിന്നു് മോക്ഷം നേടുന്നവർ അധർമ്മങ്ങളും അത്യുഷ്ണത്തിൽ നാശം കിർ

ത്തനം ചെയ്തു് ആ സരസ്സിയിനിൽ മുക്കി; പൊത്തിയ സമയം, ഹാ! അത്യുഷ്ണമെന്നു പറയട്ടെ, ദേഹം കൂരിയെല്ലാം പോയി, ശോഭായമാനമായിപ്പരിവസിച്ചു! ഭഗവന്നാമദിവ്യകൈരളി വേദിയിലേറ്റുവെക്കും അതു തസ്തസ്തരായി ബ്രാഹ്മണസ്ത്രീരൂപത്തിൽ തിളങ്ങുന്ന ആ ധനുവതി ഭഗവന്നാമംബോധേന്ദ്ര മഹാഭാജിനെയും, ചക്ഷീകാൻതകവിയെയും, തന്റെ ഭർത്താവിനെയും, മറ്റു മഹാത്മാക്കളെയും സവിനയം നമസ്സരിച്ചു. അനിതരസംഭാരണമായ ഹരിനാമപ്രഭാവം നേരിൽക്കണ്ടു് ശ്രീമോധേന്ദ്രസരസ്വതിയോടൊപ്പം ഏറിയും ആനന്ദസംഗരത്തിലാറാടി. ഇത്രയും മഹിമയേറിയ ഭഗവന്നാമം സദാ അടിയങ്ങളുടെ നാവിൽക്കളിയാൻ, ശ്രീ പരമഗുരോ, അനുഗ്രഹിക്കണമെന്നു് എല്ലാവരും പ്രാർത്ഥിച്ചു് ആ പരമഹംസപാദത്തിൽ നമസ്സരിച്ചു. കൃപാലുവായ ഭഗവന്നാമംബോധേന്ദ്രസരസ്വതി സകലരെയും അനുഗ്രഹിച്ചു. അദ്ദേഹം അവിടെനിന്നു് തന്നെ, ആ പുണ്യാശിരായ വിപ്ലവപാരി പാകംചെയ്ത ഭക്ഷണപദാർത്ഥങ്ങൾ സ്വീകരിച്ചു് ഭിക്ഷ കഴിച്ചു, ആഹാരം കഴിച്ചു.

"എന്നെന്നും ഹരിനാമസങ്കീർത്തനം ചെയ്യുക; സർവ്വാത്മാവായ ഭഗവാൻ നിങ്ങളെയെല്ലാം അനുഗ്രഹിക്കും" എന്ന് ആ ദേവതമാരോടും, മറ്റുള്ളവരോടും, ഭഗവന്നാമംബോധേന്ദ്രസരസ്വതി ആവേശപൂർവ്വം സകലരും അരുളി! തൽസമയം,

"സർഗുരോ പാഹിമാം, പരമേശ്വരോ പാഹിമാം, സർഗുരോ പാഹിമാം പരമേശ്വരോ പാഹിമാം."

ഈവിധം ഭക്തവൃന്ദം പ്രാർത്ഥിച്ചു്, ഹരേരമഹരേ രാമ, രാമരാമഹരേ ഹരേ, ഹരേ കൃഷ്ണ ഹരേ കൃഷ്ണ കൃഷ്ണ ഹരേ ഹരേ എന്ന് സാനന്ദം കീർത്തിച്ചു. നാമസങ്കീർത്തനത്താലുണ്ടാകുന്ന മുഖരിതമായി മഹാദേവഗുഹത്താൽ ആനന്ദഭരിതരായി ആ ദീപ്തനും, വിപ്രപത്നിയും, മറ്റുള്ളവരും അവരവരുടെ ഗുഹങ്ങളിലേക്കു് മടങ്ങിപ്പോന്നു. അവിടെയെത്തി നും ഭഗവന്നാമപ്രഭാവം മനസ്സിലാക്കിക്കൊടുക്കണമെന്ന ഭിക്ഷയോടുകൂടിയ ശ്രീ ഭഗവന്നാമംബോധേന്ദ്രസരസ്വതിയാകട്ടെ, "ഭഗവന്നാമകൈരളി" സഹിതനായി ശ്രീ ചക്ഷീകാൻതകവിയെയും മറ്റും വന്ദിച്ചു് യാത്ര തുടർന്നു. ദിനമൊഴിച്ചുവെച്ചു് അദ്ദേഹം ഹരിനാമസങ്കീർത്തനാനന്ദമഹരിയിലാറാടിക്കൊണ്ടു്, പാരിലെയും പരിശുദ്ധിയെപ്പറ്റി, കാഞ്ചീനഗരത്തിലെത്തിച്ചു.



# ശ്രീ വിവേകാനന്ദൻ

(ഡാക്ടർ വി. കെ. നാരായണമനോൻ, തൃശൂർ.)

നരേന്ദ്രൻ ആദ്യമായി ശ്രീരാമകൃഷ്ണപരമഹംസനേക്കുണ്ടായ അവർ അന്യോന്യം ആകർഷിക്കപ്പെട്ടതും നരേന്ദ്രൻ വിവേകാനന്ദനായിത്തീർന്നതും മറ്റും ഇന്ന് എല്ലാവരും അറിവുള്ള കഥകളാണ്. ഈ കൂടിക്കാഴ്ചയുടെ ഒരു മനോഹരമായ ചിത്രം വിവേകാനന്ദചരിത്രം വായിച്ചിട്ടുള്ളവരുടെ മനസ്സിൽനിന്ന് മാഞ്ഞുപോകുകയില്ല. ദക്ഷിണേശ്വരത്തിൽ ശിഷ്യഗണങ്ങളിൽ പഠിച്ചതനായ ശ്രീരാമകൃഷ്ണപരമഹംസൻ തന്റെ മാധിശിഷ്യന്റെ സംഗീതമാധുരിയിൽ മതിച്ചിരിക്കുന്ന നാദബ്രഹ്മരൂപണ പരമാത്മാവിനെ ദർശിച്ച് ആനന്ദമഗ്നനായിരിക്കുന്ന, ആ ദൃശ്യം ഏതൊരു മനസ്സെയും ഹൃദയത്തേ സ്പർശിക്കാതിരിക്കയില്ല.

വിദ്യാർത്ഥിജീവിതകാലത്തിൽത്തന്നെ വേദാന്തവിഷയങ്ങളിൽ ആസക്തിയും ആവേശവും ഉണ്ടായിരുന്ന നരേന്ദ്രൻ ബി. എ. ബിരുദം സമ്പാദിച്ചശേഷം ആധ്യാത്മികവിഷയങ്ങളിൽ ഉള്ള അഭിനിവേശംകൊണ്ട് പരമമായ സത്യത്തെ തേടുന്ന കാര്യത്തിൽ ഒരു ഗുരുവിനെ ആരാഞ്ഞു നടക്കുന്ന അവസ്ഥയിലാണ് മേൽവിവരിച്ച കൂടിക്കാഴ്ച ഉണ്ടായതെന്നും ഏകാന്തപരമായെന്നായിട്ടുണ്ട്.

ഈ കൂടിക്കാഴ്ചയ്ക്കു ശേഷമുണ്ടായ ഗുരുശിഷ്യബന്ധം അവിസ്സരണിയമായ ഒരു സംഭവമായി കരുതേണ്ടതുമാണ്. ഇങ്ങനെ പരമഹംസന്റെ മഹാസമാധിവാസം നിശ്ചയിച്ച ഈ ബന്ധം ശിഷ്യന്റെ ജീവിതകാലത്തിൽ ഉണ്ടാക്കിയ പരിവർത്തനം ഭാരതീയക്ക് ഭരതഗുഹമായി തീരാനിടവന്നു. പരിമിതമായ അദ്വൈതത്തിന്റെ 40 കൊല്ലത്തെ ജീവിതകാലത്തിനിടയിൽ ഭാരതത്തിൽ മാത്രമല്ല ഇതരരാജ്യങ്ങളിലുപോലും അന്നത്തെ മാനവസമുദായത്തിനിടയിൽ അദ്വൈതമിന്നു കൈവരാനിടവന്നു. സ്വാധീനശക്തി അതുതന്നെയാണ്. ഭാരതഭൂമിയുടെ ഒരു പുണ്യസ്ഥാനമായിപ്പിന്നെ അദ്വൈതം തികഞ്ഞ ഒരു സ്വരാജ്യസ്ഥാപിതമായിത്തീർന്നു. ഹിന്ദുമതമതപഞ്ചാള

പ്പുറം ഇതരരാജ്യങ്ങളിൽ പ്രസംഗിക്കുമ്പോൾ മാത്രമല്ല മിഷന്റെ മഹാത്മ്യത്തോപ്പുറം അദ്വൈതം എല്ലാത്തരം ഏകാന്തപരമായ പതിവായിരുന്നു. ഹിന്ദുമതത്തെ ഒരു സാമൂഹികമതമാക്കിത്തീർക്കണമെന്നുള്ള ദൈവദൂതന്റെ മുൻനിർമ്മിതിയാണ് അദ്വൈതം പ്രസംഗിച്ചിരുന്നത്.

ഹിന്ദുമതദൈവദൂതന്റെ പ്രസംഗിക്കുമ്പോൾ അദ്വൈതം ഒരിക്കലും ഇതരമതങ്ങളെ വിമർശിക്കാതെ ഉള്ള, എന്നു മാത്രമല്ല എല്ലാ മതങ്ങളും ഒരേ ഒരു പ്രാപ്യസ്ഥാനത്തേക്കുള്ള പല മാർഗ്ഗങ്ങളാണെന്നു വിശ്വസിച്ചുകൊണ്ട്, പരമമായ സത്യത്തിൽ എല്ലാ മതമതങ്ങളും ഉൾക്കൊണ്ടിട്ടുണ്ടെന്നുള്ള പരമാർത്ഥം ഹിന്ദുമതസിദ്ധാന്തങ്ങൾ ഉൾക്കൊണ്ട് കാട്ടിത്തന്നതും ചെറുതല്ല. കണ്ണടച്ച വിശ്വസിക്കുന്നതാണ് മതമെന്നു സാധാരണക്കാരുടെ ഇടയിലുള്ള ഒരു ധാരണയും, മതവിശ്വാസത്തിൽ യുക്തിക്ക് സ്ഥാനമില്ലെന്നുള്ള വാദവും തെറ്റാണെന്നു അദ്വൈതം ഉറപ്പിച്ചു പറയാറുണ്ട്. എന്നതന്നെയല്ല യുക്തിപരമായ ചിന്ത മതവിശ്വാസത്തിനു അപരിഹാര്യമാണെന്നു കൂടി അദ്വൈതം പലപ്പോഴും പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്. ചുരുക്കിപ്പറയുന്നതായാൽ അദ്വൈതത്തിന്റെ ദൃഷ്ടിയിൽ, ഈശ്വരവിശ്വാസവും യുക്തിവാദവും പൊരുത്തമില്ലാതായിരുന്നില്ല. തെവംശാസ്ത്രവും അന്തിമവേദപരമതയിൽ ഒന്നാണെന്നു അദ്വൈതം വിശ്വസിച്ചു. ആത്മജ്ഞാനമാണ് മതത്തിന്റെ ഉദ്ദേശമെങ്കിൽ ഏതു മതത്തിൽ വിശ്വസിക്കുന്നതെന്തെന്നും മോക്ഷപ്രാപ്തിക്ക് സാധ്യതയുണ്ടെന്നും ഒരു സാമൂഹികമതം സ്ഥാപിക്കണമെങ്കിൽ ഈ പ്രാഥമികതപം മനസ്സിലാക്കേണ്ടതുണ്ടെന്നും സ്വാമിജിയുടെ പ്രസംഗങ്ങളിൽനിന്നു നമുക്ക് ഗ്രഹിക്കാൻ കഴിയുന്നതാണ്. ഒരു വിശ്വമതദൈവത്തിനു വേണ്ടിയുള്ള പ്രവൃത്തികളെല്ലാം നിർമ്മാണാത്മകങ്ങളാവണമെന്നു കൂടി അദ്വൈതത്തിനു വലിയ നിബിഡമുണ്ടായിരുന്നു. ഒരു മതത്തിലുള്ള വിശ്വാസം നശിപ്പിച്ച് മറ്റൊരു

മെത്തിൽ വിശ്വാസം ജനിപ്പിക്കുക എന്നതല്ല, മനസ്സിന്റെ സ്ഥിതി ഭേദമനുസരിച്ച് അതോ വ്യക്തിയേയും ഉദ്ധരിക്കുവാനുള്ള വിവിധമാർഗ്ഗങ്ങളെ നിർദ്ദേശിക്കുക എന്നതാണ് ഹിന്ദുമതശാസ്ത്രങ്ങളിൽ പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുള്ളതും. അതാണല്ലോ വിശ്വമതദർശത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനവും.

പണ്ഡിറ്റ് മഹാദർമാൽ നെഹറു, വിവേകാനന്ദസ്വാമിയെപ്പറ്റി ഒരിടത്തു ഇങ്ങനെ പറയുന്നു. “വിവേകാനന്ദസ്വാമി ഏഴുതീട്ടുള്ളതും പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതും നോക്കിയാൽ അതിൽ ഒരു പ്രത്യേകത കാണാവുന്നതാണ്. അദ്ദേഹം താൻതന്നെ പഴക്കവും ബാധിച്ചിട്ടില്ലെന്നു തന്നെയല്ല, ഭാരതത്തെയോ ലോകത്തെ ഒട്ടാകതോ ബാധിക്കുന്ന ചില അടിസ്ഥാനപരമായ വിഷയങ്ങളെപ്പറ്റി ആറു ശതാബ്ദങ്ങൾക്കു മുമ്പ് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതിന്റെ പത്തുതൊണ്ണൂറും ഇന്നും ഹാനി സംഭവിച്ചിട്ടില്ല. നമ്മുടെ പാരമ്പര്യത്തിൽ നമുക്കുള്ള അമിതമായ അദ്വൈതമാണ് നമ്മളിൽ ഉണർത്തിവിട്ടത്. നമ്മുടെ ദൈർണ്യവ്യത്യാസവും ന്യൂനതകളും പറ്റി പറ്റി അദ്വൈതം മറച്ചുവെച്ച് സംസാരിക്കാറില്ല. ഏതു മഹത്തായ കാര്യങ്ങൾക്കു വേണ്ടി ഇന്ത്യ നിവർത്തനം ചെയ്താൽ അത് ഇന്ത്യയുടെ അഭിവൃദ്ധിയിലേക്കു നയിക്കപ്പെടും. ശക്തിയായി നമ്മളെ ശാസിക്കുന്നതോടൊപ്പം അദ്വൈതം ചൂണ്ടിക്കാണിക്കാതിരുന്നിട്ടില്ല. സ്വാമിജി സാധാരണക്കാരനായ ഒരു രാഷ്ട്രീയപ്രവർത്തകനായിരുന്നില്ല. പക്ഷേ ഇന്നത്തെ ദേശീയപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ സ്ഥാപകനായ മഹാത്മാവിൽ പ്രമുഖനായ ഒരാളായിരുന്ന അദ്വൈതം എന്നതന്നെ പറയണം. ഇക്കാരണത്താൽ ഈ പ്രസ്ഥാനത്തിൽ സജീവമായി പങ്കുകൊണ്ടിരുന്ന പലരും സ്വാമിജിയിൽനിന്നും പ്രചോദനം ലഭിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു കൂടി ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നു.”

സ്ഥിതിസമരചരമകൃതികളുള്ള സാമൂഹ്യവ്യവസ്ഥിതി കെട്ടിപ്പടുക്കുവാൻ ഭാരതം പരിശ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണല്ലോ. ഈ ലക്ഷ്യപ്രാപ്തിക്ക് വേണ്ട ഉപാധികളെപ്പറ്റി ചിന്തിക്കുമ്പോൾ ദേശീയതാത്മ്യം നേർത്തപ്പറ്റി നേതാക്കൾ ഉണർപ്പുവാൻ. 65 വാർഷികം മുമ്പ് വിവേകാനന്ദസ്വാമികൾ തന്റെ പല പ്രസംഗങ്ങളിലും എഴുതുന്നത് ഈ ദേശീയത എടുത്തുപറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. അതായതു ഭാരതം ഒരു ദൈവികവും നിറഞ്ഞ രാജ്യമാണെന്നും പല രാജ്യങ്ങളും പല രാജ്യങ്ങളും പല തരത്തിലുള്ള ജീവിതസമ്പ്രദായങ്ങളും നിവർത്തിയുള്ള നമ്മുടെ രാജ്യത്തിന്റെ പുരോഗതിക്ക് ദേശീയതയും അത്യാവശ്യമാണെന്നും അതു സാധിക്കുന്നതെങ്കിൽ ഈ നാനാത്വത്തിൽക്കൂടി ഒരു ഏകത്വം എല്ലാവരും കണ്ടു കഴിയും എന്നും അദ്വൈതം പലപ്പോഴും കേൾവിയിലും വെച്ചു, ഉന്നി പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ശ്രീമതേയും അത്യാവശ്യമാണെന്നും അതു സാധിക്കുന്നതെങ്കിൽ ഈ നാനാത്വത്തിൽക്കൂടി ഒരു ഏകത്വം എല്ലാവരും കണ്ടു കഴിയും എന്നും അദ്വൈതം പലപ്പോഴും കേൾവിയിലും വെച്ചു, ഉന്നി പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ആധുനികവിചാരങ്ങൾക്കാണ് സ്വാമിജി പ്രാധാന്യം കല്പിച്ചിട്ടുള്ളതെങ്കിലും ഭാരതത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഒരു സർവ്വതോമുഖമായ വികാസത്തിന് സ്വാമി അവലംബിച്ചിരുന്നത്. അദ്വൈതത്തിന്റെ കാലത്തു നടപ്പിലുണ്ടായിരുന്ന വിദ്യാഭ്യാസ സമ്പ്രദായത്തിന്റെ ന്യൂനതകൾ, സാമൂഹ്യവ്യവസ്ഥിതിയിലുള്ള ഉച്ചനീചത്വങ്ങളിൽനിന്നു പൊട്ടിപ്പുറപ്പെട്ടിരുന്ന സ്തർദ്ധകൾ, അജ്ഞതയുടേയും ദാരിദ്ര്യത്തിന്റെയും ഹമയായി നാട്ടിൽ ഉടനീളം ജനങ്ങളുടെ ഇടയിലുണ്ടായിരുന്ന അനാരോഗ്യം തുടങ്ങി പലതും സ്വാമിജിയുടെ ശ്രദ്ധയെ ആകർഷിച്ചിട്ടുണ്ട്. ചുരുക്കിപ്പറഞ്ഞാൽ ഭാരതത്തിന്റെ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനും അഭിവൃദ്ധിക്കും വേണ്ടി പ്രവർത്തിച്ചവർക്കും ഇന്നു പ്രവർത്തിക്കുന്നവർക്കും സ്വാമി ഒരു മാർഗ്ഗദർശിയായിരുന്നു എന്നു തന്നെ പറയണം. ഒരു നിവർത്തനം നോക്കുമ്പോൾ ഭാരതം സകൃതം ചെയ്ത ഒരു ഭൂമിയാണെന്നുള്ളതിൽ സംശയമില്ല. ഏതു ദിഷഃപുതങ്ങളിലും ദൈവതാപുഷ്പങ്ങൾ ഇവിടെ ജനിച്ച് നാട്ടിന്റെ ശ്രേയസ്സിനു വേണ്ടി സ്വർജ്ജനം ചെയ്യാൻ ബലിയർപ്പിക്കുന്നതായി നമുക്ക് കാണുവാൻ കഴിയുന്നുണ്ട്. അടുത്ത കാലത്തു ഭാരതത്തിൽ നമ്മുടെ ഇടയിൽ അവതരിച്ച ഒരു മഹാത്മാവാണു സ്വാമി വിവേകാനന്ദൻ. ഭാരതം ഒരു ക്ഷേമരാഷ്ട്രമായി ഉയർന്നുവരുന്നതെങ്കിൽ പലതും നമുക്ക് ഇനിയും സാധിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഈ ആദർശസിദ്ധിക്ക് വേണ്ടി സ്വാമി വിവേകാനന്ദനെപ്പോലുള്ള അവകാശപുരുഷന്മാർ ഭാരതത്തിന്റെ മണ്ണിൽ ഇനിയും വന്ധപിക്കട്ടെ. അവരുടെ ആദർശങ്ങൾ മുൻനിർത്തി പ്രവർത്തിക്കുവാനും പുരോഗമിക്കുവാനും ഭാരതം ഭാരതീയനും പ്രചോദനം ലഭിക്കുമാറാകട്ടെ! അതിന് ശ്രീ വിവേകാനന്ദശതവാർഷികാഘോഷം സംബന്ധിച്ച് നാട്ടിന്റെ നാനാഭാഗങ്ങളിലും സംഘടിപ്പിക്കുന്ന സമ്മേളനങ്ങൾ സഹായകതയോടെയായിരിക്കട്ടെ!

[N. B. തൃശൂർ വിവേകാനന്ദവിജ്ഞാനദേവത്തിൽ സ്വാമിജിയുടെ ശതവാർഷികം സംബന്ധിച്ച കൂടിയ ചർച്ചായോഗം ഉദ്ഘാടനം ചെയ്തുകൊണ്ടു ചെയ്ത പ്രസംഗത്തിന്റെ സംഗ്രഹം.]

## പസ്കാഭിപ്രായം

### 1. വിവേകാനന്ദസാഹിത്യസമുത്സവം (ഏഴാംഭാഗം.)

മഹദ്വരിതങ്ങളും കവിതകളും മറ്റും

ശ്രീരാമകൃഷ്ണഗ്രന്ഥം, വിവേകൻ പുതാട്ടകര, തൃശൂർ. വില ക. 6.

ശ്രീമദ് വിവേകാനന്ദസാഹിത്യസമുത്സവം കൃതികളുടെ സമാഹാരത്തിൽ ഏഴാംഭാഗം ആരംഭിക്കുന്നത് മഹദ്വരിതങ്ങൾക്കാണ്. രാമായണം മുതൽ ഡോക്ടർ പാറവ്യസ്തൻവരെ 13 ചരിതങ്ങൾ ഇതിൽ നെയ്തമായി വിവരിച്ചിട്ടുണ്ട്. രാമായണവും മഹാഭാരതവും നാം വായിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിലും സ്വാമിജിയുടെ ഭാഷയിലൂടെ ആ മനസ്സിവാക്കിയായെ ചാരിതാർത്ഥ്യമെന്തെന്നു കഴിയും. ഭാരതത്തിലെ പുരാണവും മഹനീയവുമായ ഇതിഹാസമാണ് രാമായണം. സിതാരാമന്മാർ അതിലെ ആദർശപുരുഷന്മാരും. ധർമ്മവിജയവും ആധർമ്മപരാജയവും ഉദാത്തകാവ്യരൂപണവണ്ണിയുന്ന മഹാഭാരതം വ്യാസമഹർഷിയുടെ വിശാലമായ പ്രതിഭയിൽനിന്നും ഉടലെടുത്തതാണ്. “യദിഹാസ്തി തദന്യത്ര യാണഹാസ്തി ന തൽ കപചിത്” ഭാരതത്തിൽ ഉള്ളതെ മറ്റുള്ളിടത്തു് ഉള്ള ഇതിവില്ലാത്തതു് ഒരിടത്തുമില്ലതാനും, എന്തെങ്കിലും ഡോക്ടർമാരുടെ മഹാഭാരതത്തെപ്പറ്റി പറയുവാൻ കഴിയും. ഈ രാമായണഭാരതേതിഹാസങ്ങളിലെ കഥ സ്വാമിജിയുടെ ഭവത്തുനിന്നു വരുന്നത് ലളിതവും ഈ ജന്മസ്വഭാവമായ ഭാഷയിലൂടെയാണ്. വിഷ്ണുപരാജാധർമ്മഗുണങ്ങളായ പ്രാദുർഭാവചരിതവും ജഡഭരതോപാഖ്യാനവുമാണ് പിന്നീട് പ്രതിപാദിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്. ലോകോപാധിത്താർ, ഈശ്വരമിശിഹാ, എന്റെ ഗുരുനാഥൻ, ശ്രീരാമകൃഷ്ണൻ, പവഹാരി ബാബു, ബാലഗോപാലൻ, മേൽമുളർ, തുടങ്ങിയവരെപ്പറ്റി കഥാരൂപത്തിൽ സമഗ്രവും സംക്ഷിപ്തവുമായ വിവരണവും നമുക്ക് ലഭിക്കുന്നുണ്ട്.

ഇംഗ്ലീഷിൽനിന്നും, ബംഗാളിയിൽനിന്നും, ഹിന്ദിയിൽനിന്നും വിവർത്തനം ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടുള്ളവയും സംസ്കൃതകവിതകളുമാണ്. പിന്നീട് കൊടുത്തിട്ടുള്ളത്. സന്യാസിഗീതം മുതൽ വിരപഞ്ചകംവരെ 41 കവിതകൾ ഇതിൽ അടങ്ങിയിട്ടുണ്ട്. കേക, കാകളി, നരോത്തമ, മഞ്ജരി മുതലായ ദ്രാവിഡവൃത്തങ്ങളിലും, അനുഷ്ടുപ് ഉപജാതി മുതലായ സംസ്കൃതവൃത്തങ്ങളിലുമായി എഴുതപ്പെട്ടിട്ടുള്ളവയാണ് ഇതിലെ കവിതകൾ. സംസ്കൃതകവിതകൾക്ക് ലളിതമായ വ്യാഖ്യാനവുംകൂടി കൊടുത്തിട്ടുള്ളത് സംസ്കൃതാനുഭവ

ജ്ഞക്ക് ആശ്വാസപ്രദമാണ്. ശ്രീരാമകൃഷ്ണസ്തോത്രം, അംബാസ്തോത്രം, ശിവസ്തോത്രം മുതലായവ ഭക്തിരസസംവൽകങ്ങളും പരായണയോഗ്യങ്ങളും ആണ്.

സൂക്തങ്ങൾ എന്ന വിഭാഗത്തിൽ “മനുഷ്യൻ ജനിച്ചിട്ടുള്ളതു് പ്രകൃതിയെ വഴക്കാനാണ്. അതിന്നു വഴങ്ങാനല്ല” എന്ന് തുടങ്ങി 58 സൂക്തങ്ങൾ ഉണ്ട്. സൂക്തങ്ങൾ എല്ലാംതന്നെ ഹൃദിസ്ഥമാക്കേണ്ടവയാണ്. “ശ്രീരാമൻ പരമാത്മാവും സീത ജീവാത്മാവും. ശരീരം ലഭ്യവും. ശരീരത്തിൽ അടക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന ജീവാത്മാവു് പരമാത്മാവുമായി ചേരുവാൻ എപ്പോഴും ആഗ്രഹിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. രാക്ഷസന്മാർ അതനുവദിക്കില്ല. രാക്ഷസന്മാർ സ്വഭാവവിശേഷങ്ങളെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. വിഭീഷണൻ സതഗുണത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു രാവണൻ രജസ്വിനേയും കുംഭകണ്ഠൻ തമസ്വിനേയും. ഈ ഗുണങ്ങൾ ശരീരത്തിൽ ഉള്ള ജീവാത്മാവിനെ പരമാത്മാവിനോടു് അണയുന്നതിൽനിന്നു് തടയുന്നു. തടവിൽപെട്ട കിടക്കുന്ന ജീവാത്മാവിനെ (സീതയെ) ഗുരു (ഹനുമാൻ) കാണുന്നു. അദ്ദേഹം ശ്രീരാമന്റെ മോതിരം കാണിച്ചുകൊടുക്കുന്നു. അതു് ബ്രഹ്മജ്ഞാനമാണ്. അങ്ങിനെ സീതാരാമന്മാരായി ഒന്നിയ്ക്കുവാനുള്ള വഴികളെത്തുന്നു. ജീവാത്മാവു് പരമാത്മാവുമായി, ഐക്യം പ്രാപിയ്ക്കുന്നു.” ഇതാണ് സൂക്തങ്ങളുടെ സ്വഭാവം.

കിഴക്കും പടിഞ്ഞാറും എന്ന ഭാഗം പാശ്ചാത്യരുടേയും പൗരസ്ത്യരുടേയും സ്വഭാവവിശേഷങ്ങളെ സ്പഷ്ടമായി പ്രതിപാദിക്കുന്നു. സ്വാമിജിയുടെ പാശ്ചാത്യപയ്യുടനത്തെപ്പറ്റിയാണ് പിന്നീട് വിവരിയ്ക്കുന്നത്. സ്വാമിജിയുടെ ലഘുകൃതികൾ അനുഭവജ്ഞാനം ഗിറജന്മവയും അനന്തങ്ങളും അമേയങ്ങളുമായി പ്രാശ്വദിക്കുന്നു. മതമതവിജ്ഞാനസൂക്ഷ്മമായ വായനക്കാരുടെ സൗകര്യാർത്ഥം ഒടുവിൽ കവിതാസൂചി, ഗ്രന്ഥസൂചി, വാക്യസൂചി, വിഷയസൂചി, മുഖസൂചി, എന്നിവ വിശദമാക്കുവാൻ ചേർത്തിട്ടുണ്ട്. ശതാബ്ദസ്മാരകപ്രസിദ്ധീകരണമായ വിവേകാനന്ദസാഹിത്യസമുത്സവം സിന്ധാര വിജയിയ്ക്കുമാറുകട്ടെ.

A. S. S.

## 2. കേനോപനിഷത്തു് — ഒരു പഠനം.

ലേഖകൻ: പി. ഓമോദരമേനോൻ

പ്രസാധിക: ശ്രീമതി മാലതി ഓമോദരമേനോൻ.

ഹിൽപാലസ്സിന് സമീപം, തൃപ്പൂണിത്തുറ. വില 50 ത-പ.

ശ്രീമത് സ്വാമി ചിന്തയാനന്ദസി 1961 ഏപ്രിൽമാസത്തിൽ തൃപ്പൂണിത്തുറവെച്ച് നടത്തിയ പ്രസംഗപരമ്പരയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ എഴുതപ്പെട്ടതാണ് ഈ ചെറുപുസ്തകം. ഉപസംഹാരത്തോടു കൂടെ മുമ്പതു് അദ്ധ്യായങ്ങളാണ് ഇതിൽ അടങ്ങിയിട്ടുള്ളതു്. ഗുരുശിഷ്യസംവാദരൂപമായ ഈ ഉപനിഷത്തു് ഗഹനങ്ങളായ വേദാന്തതത്വങ്ങളെ കഥാരൂപത്തിൽ മനസ്സിലാക്കിത്തന്നു. ജീവിതതത്വശാസ്ത്രം, ഉപനിഷത്തുകളുടെ ഉത്ഭവം, ഗുരുശിഷ്യബന്ധം, ഉപനിഷത്തുകളിലെ ഭാഷ, ഉപനിഷദ്ഭൂതനത്തിനുള്ള യോഗ്യത ഇവ വിവരിച്ചതിനു ശേഷം—

ഇഹ ലോകവേദിമേ സത്യമന്യു  
ന ലോകഹിമേവേദിനഹതി വിനശ്യഃ  
ഋതേന്ദ്ര ഋതേന്ദ്ര വിവിത്യ ധീരാഃ  
പ്രേതാസ്യാല്ലോകാദേതാഭവന്തി.

(ഈ മനുഷ്യജന്മത്തിൽ ഇവിടെ വെച്ച് പരമാർത്ഥ സത്യം അറിഞ്ഞുവെങ്കിൽ ജീവിതം സഫലമാവുന്നു. അറിയുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല എങ്കിൽ ഏറ്റവും വലിയ നാശം സംഭവിക്കുന്നു. ആത്മജ്ഞാനം സിദ്ധിച്ചുകഴിഞ്ഞ മഹാത്മാർ ലോകേന്ദ്രിയവ്യവഹാരങ്ങളിൽനിന്നു് വിരമിച്ചു് അമൃതസ്വരൂപന്മാരായിത്തീർന്നു.) എന്ന കേനോപനിഷത്തിലെ സമുപലസന്ദേശത്തെ പ്രദർശിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു് ഈ ചെറുപുസ്തകത്തെ ഉപസംഹരിയ്ക്കുകയാണു് ചെയ്യുന്നതു്. കേനോപനിഷത്തിന്റെ മൂലമോ തത്ത്വമോ വായിച്ചു് മനസ്സിലാക്കുവാൻ കഴിവില്ലാത്തവർക്കും സമയസൗകര്യങ്ങളില്ലാത്തവർക്കും അതിലെ ഉള്ളടക്കം നിഷ്പ്രയാസം സംഗ്രഹിയ്ക്കുവാൻ അവസരം നല്കുന്ന ഈ ഗ്രന്ഥകാണ് മംഗളം ഭവിയ്ക്കട്ടെ.

A. S. S.

## 3. അവതാരമൈഹർ ബാബ

ഗ്രന്ഥകർത്താ:— ഡോ: എം. അനന്തൻ

8 K. Temple Road, Calicut-1. വില 1 രൂ.

അവതാരമൈഹർബാബയുടെ ലംഘ്യജീവചരിത്രവും ഉപദേശസാരവും ഇതിൽ അടങ്ങിയിട്ടുണ്ടു്. പാർസിസമുദായത്തിൽപെട്ട ഒരാളാണു് മൈഹർബാബ. പേർസ്യയിലും ഇന്ത്യയിലും പതിനെട്ടുകൊല്ലം ഒരു പരിവ്രാജകനായി സഞ്ചരിച്ച ഇദ്ദേഹം ലോകസംഗ്രഹത്തിനു വേണ്ടി മാനദ്രുതം സ്വീകരിച്ചിരുന്നു. തന്റെ മരണവും നിശ്ചിതസമയത്തുള്ള മരണമെന്നവും മൈഹർബാബ ഒഴിച്ച് മറ്റൊരാൾക്കിനെയും പററി സംസാരിയ്ക്കുന്നവരും നിശ്ശബ്ദരാക്കും. “തമേവൈകം ജാവാഥ ആത്മാനം അന്യോ വാചോ വിമുഞ്ചഥ.” എന്ന ഉപനിഷദ്വാക്യംതന്നെ നിഗൂഢനും ചെയ്യുന്ന ഒരു പ്രത്യേക സന്ദേശമാണു് മൈഹർ ബാബ നൽകി

യിട്ടുള്ളതു്. പുരാതനമായ അദ്വൈതസിദ്ധാന്തത്തെ തന്റെ മരണത്തിലൂടെ വ്യാഖ്യാനിയ്ക്കുകയാണദ്ദേഹം. എത്ര മരത്തിൽപ്പെട്ടവർക്കും അദ്വൈതത്തിന്റെ സൂക്ഷ്മികൾ ആസ്വാദ്യങ്ങളാണു്. ബാബയുടെ സ്വദേശവിശേഷപയ്യടനങ്ങൾ, അനുഭവങ്ങളും അഭിപ്രായങ്ങളും, വ്യക്തിജീവിതം നിസ്വാർത്ഥപൊതുസേവനം, പ്രവചനങ്ങൾ എന്നിവ അടങ്ങിയ അദ്വൈതത്തിന്റെ പരിശുദ്ധ സമുപദേശങ്ങളും മലയാളഭാഷയിലേയ്ക്കു് കൊണ്ടുവന്ന ഗ്രന്ഥകർത്താവിനു് അങ്ങു സകല ഭാവുകങ്ങളും ആശംസിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

A. S. S.



ഡിസമ്പർ 1963

# പ്രബുദ്ധകേരളം

ഉത്തിഷ്ഠത! അഗ്രത! പ്രാപ്യ വരാൻ നിബാധത!  
വിദ്യയാ അമൃതം അഗ്നാനന്ദത



കാലടി [എറണാകുളം ഡിസ്റ്റ്രിക്ട്] കേരളം

## ശ്രീമദ് ഭഗവദ് ഗീത

സംസ്കൃതം മൂലം മാത്രം

(നിത്യപാരായണത്തിനുവേണ്ടി വലിയ അക്ഷരത്തിൽ പദങ്ങൾ  
അകറ്റിയച്ചടിച്ചത്)

സംസ്കൃതത്തിൽ പാണ്ഡിത്യമില്ലാത്തവർക്ക് സംസ്കൃതശബ്ദങ്ങൾ ശുദ്ധ  
മായും പ്രയാസമില്ലാതെയും വായിക്കത്തക്കവിധത്തിലാണ് ഇതിൽ അക്ഷര  
ങ്ങൾ നിർമ്മിതിയിരിക്കുന്നത്. പാഠാവസാനത്തിൽ വരുന്ന വാക്കിന്റെ മധ്യ  
ത്തിൽ വരി മാറാതിരിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി എല്ലാ ശ്ലോകവും ഈരണ്ടു വരികളി  
ലാണ് അച്ചടിച്ചിരിക്കുന്നത്. ഗീതയുടെ എഴുനൂറു ശ്ലോകങ്ങളും തുടർച്ചയായി  
അക്കമിട്ടിട്ടുള്ളത് ആദ്യമായി ഈ സംസ്കാരണത്തിലാണ്. വില 75 ന.പ.

മാനേജർ, ശ്രീരാമകൃഷ്ണ അഡ്വൈതാശ്രമം,  
കാലടി പോസ്റ്റ്, എറണാകുളം ഡിസ്ട്രിക്ട്,

## കുറിപ്പ് (ഒരു പുതിയ പുസ്തകം)

(സിദ്ധനാഥാനന്ദസ്വാമികൾ)

ഈ മുത്തശ്ശിയെ അടുത്തു കണ്ടിട്ടുണ്ടോ? ഇല്ലെങ്കിൽ ഒന്ന് കാണേണ്ട  
താണ്. മുത്തശ്ശി ഇത്ര മിടുക്കത്തിയാണെന്നറിയുമ്പോൾ നമുക്കും അഭിമാ  
നത്തിനു വക കിട്ടും.

വില രൂപാ ഒന്നര മാത്രം.

ഇന്നുതന്നെ എഴുതുക:

മാനേജർ, ശ്രീരാമകൃഷ്ണ അഡ്വൈതാശ്രമം, കാലടി.

PHONE

KAMDAR'S TELEPHONE BRAND

21818

FOR QUALITY STAINLESS STEEL PRODUCTS

For anything and Everything in Stainless Steel, Please write to:-

M/s KAMDAR S. INDO METAL INDUSTRIES

23-ERRABALU CHETTY STREET, MADRAS-1



# പ്രബുദ്ധകേരളം

വാല്യം 48

1963 ഡിസമ്പർ

ലക്കം 12

## അമൃതവാണി

- 1 വന്ദേ വന്ദാതമന്ദാരമിന്ദുഭൂഷണനന്ദനം.  
അമന്ദാനന്ദസന്ദോഹബന്ധുരം സിന്ധുരാനന്ദം.
- 2 ആലംബെ ജഗദാലംബെ ഹേരംബപരണ്ണാംബുജേ  
ശുഷ്യന്തി യദൃച്ഛസ്തർശൽ സദ്യഃ പ്രത്യുഹവാൽയഃ
- 3 ഗജാനനായ മഹസേ പ്രത്യുഹതിമിരക്ലിഷ്ടേ  
അപാരകരുണാപുരതരങ്ഗിതദൃശേ നമഃ
- 4 നമസ്തസ്മൈ ഗണേശായ യതകണ്ഠഃ പുഷ്പരായതേ  
മദാഭോഗലനധപാനോ നീലകണ്ഠസ്യ താമ്രവേ
- 5 അഗജാനനപത്മാക്ഷം ഗജാനനമഹന്നിശം  
അനേകദം തം ഭക്താനാമേകദന്ത മൂപാസ്തമേ
- 6 ചലതകണ്ഠാനിലോദ്ധൂതസിന്ധുരാരുണിതാംബരഃ  
ജയതപകാലേഴ്ചി സുജൻ സന്ധ്യാമിവ ഗജാനനം.
- 7 ഏകദന്തദ്യുതിസിതഃ ശംഭോഃ സുന്ദരഃ ശ്രീയേശ്വ വഃ  
വിദ്യാകന്ദ ഇവോത്ഭിന്നനവാങ്കുരമനോഹരഃ
- 8 അഭിപ്രേതാത്മസിദ്ധ്യർത്ഥം പുജിതോ യഃ സുരൈരപി  
സമുവിഷ്ഠഃ ക്ലിഷ്ടേ തസ്മൈ ഗണാധിപതയേ നമഃ

9 ഹസ്തപങ്കജനിവിഷ്ടമോദകവൃന്ദസഞ്ചരശേഷപുരമർ.  
നൌമി കിഞ്ചിദവധൂനിതശുണ്ഡാദണ്ഡകണ്ഡലിതമണ്ഡിതഗണ്ഡം.

10 അന്തരായ തിമിരോപശാന്തയേ  
ശാന്തപാവനമചിന്തുവൈഭവം  
തന്നമം വപുഷി കഞ്ജരം മുഖേ  
മന്മഥേ കിമപി തുന്ദിലം മഹഃ

(1) കേരളനങ്ങൾക്ക് കല്പവൃക്ഷവും ചന്ദ്രവൃന്ദന്റെ നന്മനന്ദം അത്യല്പമായ ആനന്ദസമുഹാരാൽ സുരനും ആയ ഗജമുഖനെ ഞാൻ വന്ദിക്കുന്നു. (2) യാതൊന്നിലെ രജസ്സുകളുടെ സംസ്കൃതാൽ വിഷ്ണുനങ്ങളാകുന്ന സമുദ്രങ്ങൾ വഹിപ്പോകുന്നുവോ സകലജഗത്തുകളുടേയും ആധാരഭൂതമായിരിക്കുന്ന ശ്രീ മഹാഗണപതിയുടെ ആ പാദകമലത്തെ ഞാൻ ആശ്രയിക്കുന്നു. (3) വിഷ്ണുനങ്ങളാകുന്ന അന്ധകാരത്തെ നശിപ്പിക്കുന്നതും അപാരമായ കരുണാസമുഹാരാൽ ഇളകുന്ന ദുഷകളോടു കൂടിയതും ആനയുടെ വടിവുള്ളതുമായ ആ രേഖസ്ഥിനായിക്കൊണ്ട് നമസ്കാരം. (4) ശ്രീ പരമേശ്വരന്റെ നൃത്താവസരത്തിൽ മാദാനത്തരക്കൊണ്ട് നിബിഡമായ ശബ്ദത്തോടുകൂടിയ യാതൊരാളുടെ കണ്ണും തുടംഗംപോലെ യായിത്തീരുന്നുവോ ആ ശൃണുനായിക്കൊണ്ട് നമസ്കാരം. (5) ശ്രീ. പാശ്ചാത്യദേവിയുടെ മുഖപങ്കജത്തിന് സൂര്യനായിട്ടുള്ളവനും കേതനാക്ക് അനേകം അഭിഷുക്കളെ പ്രദാനം ചെയ്യുന്നവനും ഏകദന്തനായ ഗജാനനനെ രാവും പകലും ഞങ്ങൾ ഉപാസനം ചെയ്യുന്നു. 6. ഇളകുന്ന കാതുകളിൽ നിന്നുമുള്ള കാരുകൊണ്ട് പാറിപാടുന്ന സിന്ധു രണ്ടുഭാഗത്തു കൊണ്ട് അരുണവർണ്ണമായ അംബരത്തോടു കൂടിയവനായ ഗജാനനൻ അകാലത്തിലും സന്ധ്യയെ സൃഷ്ടിക്കുന്നവൻ എന്നപോലെ ജയിക്കുന്നു. (7) ഏകദന്തത്തിന്റെ പ്രകാശംകൊണ്ട് സിതനും, ഉൽഗതമായ നവാഭരണംകൊണ്ട് മനോഹരമായ വിദ്യാകന്ദം എന്നപോലെ ഇരിക്കുന്നവനായ ശിവപുത്രൻ (വിഷ്ണുനേശ്വരൻ) നിങ്ങളുടെ നന്മയ്ക്കായിക്കൊണ്ട് ഭവിക്കട്ടെ. (8) അഭിഷുക്കളായ കാൽക്കൾ സിദ്ധിക്കുന്നതിനു വേണ്ടി ദേവന്മാരാൽ പോലും യാതൊരുവൻ പൂജിക്കപ്പെടുന്നുവോ സകല വിഷ്ണുനങ്ങളേയും സമുഖം നശിപ്പിക്കുന്നവനായ ആ ഗണാധിപതിയ്ക്കായിക്കൊണ്ട് നമസ്കാരം. (9) കരകമലത്തിൽ വസ്ത്രപ്പെട്ടമോദകം എന്നവുമാണെ സഞ്ചരിക്കുന്ന സകല പുരുഷാർത്ഥങ്ങളോടും കൂടിയവനും, അല്പമായി ഇളക്കപ്പെട്ടിട്ട് ഉമ്പിക്കെ കണ്ഡലിതമാക്കി അലങ്കരിക്കപ്പെട്ട ഗണ്ഡസ്ഥലത്തോടു കൂടിയവനും ആയ ഗണനായകനെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു. (10) വിഷ്ണുനങ്ങളാകുന്ന അന്ധകാരം നീങ്ങുന്നതിനുവേണ്ടി ശാന്തവും പരിപാവനവും അവിന്യവുമായ വൈഭവത്തോടുകൂടിയതും ശരീരത്തിൽ മനുഷ്യരൂപവും മുഖത്തിൽ ആനയുടെ രൂപവും തുമ്മിത്തുളുവുന്നതുമായ ആ ഏതോ ഒരു മഹസ്ഥിനെ ഞങ്ങൾ ധ്യാനിക്കുന്നു.

(സുഭാഷിതരത്നാഞ്ജനാഗരത്തിൽ നിന്ന്)

## പ്രസ്താവന

ഈ ലക്കത്തോടുകൂടി പ്രബുദ്ധകേരളത്തിന് നാല്പ്പത്തിയെട്ടു വയസ്സ് കഴിയുകയാണ്. ഇത്രയും നീണ്ട കാലം വിപ്ലവ കൂടാതെ പൊതുസേവനമനുഷ്ഠിച്ച മറ്റൊരു ആധുനികമാസിക മലയാളത്തിലില്ലെന്നതന്നെ പറയാം. കേരളത്തിൽ ശ്രീരാമകൃഷ്ണയത്ത് പ്രവർത്തിക്കുന്നവർക്കു ജീവിതം ബലിയർപ്പിച്ച ആധുനികമാസികയുടെ നാമം — ശ്രീമന്നിർമ്മലാനന്ദസ്വാമികളുടെ—അനുഗ്രഹശിസ്സുകളോടുകൂടി ആരംഭിച്ച പ്രബുദ്ധകേരളത്തിന്റെ പ്രഥമലക്കം പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയത് കൊല്ലത്തുനിന്ന് 1915 നവമ്പർമാസത്തിൽ വിജയദശമി ദിവസമാണ്. ഇംഗ്ലീഷറിയാതെ മലയാളികൾക്ക് ശ്രീരാമകൃഷ്ണവിവേകാനന്ദസന്ദേശങ്ങളും സനാതനധർമ്മരത്നങ്ങളും സുപരിചിതങ്ങളാക്കിക്കൊടുക്കുക എന്നുള്ളതായിരുന്നു അതിന്റെ ആദ്യം. ഈ ആദ്യം കാര്യക്കുറവായ രീതിയിൽ നിവൃത്തിയെന്ന വിഷയത്തിൽ ഈ മാസികക്കും, ഈ മാതിരിയിലുള്ള മറ്റു പത്രങ്ങൾക്കു നേരിടാറുള്ളതുപോലെ പല കഷ്ടതകളും വിഷമങ്ങളും നേരിടേണ്ടതായി വന്നിട്ടുണ്ട്. കൊല്ലത്തുനിന്ന് ആലപ്പുഴ, തിരുവല്ല, മറ്റപ്പാലം, തിരുവനന്തപുരം മുതലായ പല സ്ഥലങ്ങളിലെ ആശ്രമങ്ങളിലേക്കും അതിന്റെ പ്രസിദ്ധീകരണംതന്നെ മാറേണ്ടതായി വന്നിട്ടുണ്ട്. ആ സമയങ്ങളിലെല്ലാം ഈശ്വരാനുഗ്രഹംകൊണ്ട് വിപ്ലവങ്ങളെയെല്ലാം വിജയപൂർവ്വം തരണം ചെയ്തവാനതിന്നു കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. മാതൃമല്ല പുഷ്പാധികം ഉഷ്ണസ്വഭാവത്തോടും ശക്തിയോടുംകൂടി താല്പാലികമായ ക്ഷീണാവസ്ഥയിൽനിന്നും ഉയർന്നുവന്നതായിട്ടാണ് കണ്ടിട്ടുള്ളത്.

പതിമൂന്നുകൊല്ലം മുമ്പാണ് കാലടിയിൽനിന്ന് പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിരുന്ന അഭൂതവാണി മാസികയെ തന്നിൽ ലയിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് പ്രബുദ്ധകേരളം ഇവിടെ നിന്നും പുറപ്പെടാൻ തുടങ്ങിയത്. കേരളത്തിൽ ശ്രീശങ്കര രാമകൃഷ്ണസന്ദേശവും ആഷ്ടധർമവും പ്രചരിപ്പിക്കുക എന്നത് ജീവിതവ്രതമായി സ്വീകരിച്ചിരുന്ന സുപ്രസിദ്ധ പണ്ഡിതനും വാഗ്മിയുമായ ആ യതിവരന്റെ—ശ്രീ ആഗമാനന്ദസ്വാമികളുടെ വിദഗ്ദ്ധമായ പത്രാധിപത്യത്തിൽ അത് ഒരു ശോഭിക്കാലം ഉൽകൃഷ്ടമായ രീതിയിൽ പ്രസിദ്ധീകൃതമാ

വുകയും പ്രചാരപ്രചാരമാവുകയും ചെയ്തു. ഇപ്പോൾ അച്ചടിസംബന്ധമായും മറ്റുമുള്ള കൂടുതൽ സൗകര്യം പ്രമാണിച്ച് പ്രബുദ്ധകേരളത്തിന്റെ പ്രസിദ്ധീകരണം തൃശ്ശൂർ രാമകൃഷ്ണശ്രമത്തിലേക്ക് മാറ്റുവാൻ തീർച്ചപ്പെടുത്തിയിരിക്കുകയാണ്. 1964 ജനുവരി മുതൽ തുടങ്ങുന്ന 49-ാംവാളും അവിടെനിന്നും പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നതാണ്.

മാനുവരിക്കാരായും ലേഖകന്മാരായും ഉദാരമായ സഹായസഹകരണങ്ങൾകൊണ്ടാണ് മാസിക ഇത്രയും നല്ല നിലയിൽ ഇതവരെ നടത്തിക്കൊണ്ടുപോകുവാൻ ഞങ്ങൾക്കു സാധിച്ചിട്ടുള്ളത്. അവിടെല്ലാം ഞങ്ങളുടെ അക്ഷീണത കൃതജ്ഞത. മനസ്സിന് ശാശ്വതമായ ശാന്തിയും സമാധാനവും നല്കുന്ന ആശ്വാതികവിഷയങ്ങളെ പ്രതിപാദിക്കുന്ന മാസികയ്ക്കു കൂടുതൽ പ്രോത്സാഹനം കൊടുക്കേണ്ട ഒരു കാലഘട്ടമാണിത്. ആശ്വാതികമായ പശ്ചാത്തലത്തിന്റെ ബലക്കേവുകൊണ്ടാണ് ഇന്ന് സംഘങ്ങളിലും സമുദായങ്ങളിലും ഇത്രയധികം സംഘടനങ്ങളും വൈഷമ്യങ്ങളും കാണുന്നത്. അതുകൊണ്ട് സൗഹൃദമായ ഒരു സമുദായമോ രാഷ്ട്രമോ കെട്ടിപ്പടുക്കുവാനുഗ്രഹിക്കുന്നവർ പശ്ചാത്തലത്തെ സുദൃഢമാക്കുകയും അടിത്തറക്കു ഉറപ്പു കൂട്ടുകയുമാണ് വേണ്ടത്. അങ്ങനെയുള്ള വിശദഘട്ടയേറായ മനുഷ്യസ്നേഹികളുടെ ഉദാരമായ സഹായസഹകരണങ്ങൾ മേലിലും പുഷ്പാധികം വിപുലമായ രീതിയിൽ പ്രബുദ്ധകേരളത്തിന് കിട്ടുമെന്ന് ഞങ്ങൾ പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു. അടുത്തലക്കം ശ്രീ വിവേകാനന്ദസ്വാമികളുടെ ജന്മശതവാർഷികം സംബന്ധിച്ചുള്ള വിശേഷാൽ പ്രതിയായിരിക്കും.

ഇനിമേൽ പ്രബുദ്ധകേരളം സംബന്ധിച്ചുള്ള എഴുത്തുകൾക്കു നടുത്തുന്നതും പണമടക്കുന്നതും മാനേജർ, പ്രബുദ്ധകേരളം, ശ്രീരാമകൃഷ്ണശ്രമം, വിലങ്ങൻ, പുറന്താട്ടുകര പോസ്റ്റ്, തൃശ്ശൂർ-2. എന്ന മേൽപിടാസത്തിലായിരിക്കണമെന്ന് എല്ലാവരെയും പ്രത്യേകം കാർമ്മീപ്പിച്ചുകൊള്ളുന്നു. പത്രാധിപർ.



# ധർമ്മം

(നവംബറിൽനിന്നും തുടർച്ച)

സാദാ വിചിന്തനം

യദിഹ സി വശികൃതം സദാഭേദകമർത്ഥം ! പരപവാദസന്ധ്യോ ഗാം ചരന്തി നിവാരയ ! മരണേ പ്രവൃത്തിഭവം ലോകമെല്ലാം ജയിക്കാൻ ആ ശയ്യങ്ങളിൽ അതിനാണ്. പരപവാദപരമായ സത്യം നിറഞ്ഞ പാത്രം സ്വച്ഛന്ദം വിഹരിക്കുന്ന ഗോവിന്ദെ പിൻവലിച്ച് കയറിട്ടുകൊടുക്കുക, 'ഗോ' എന്ന പദത്തിന് പശു എന്നും ഉച്ചരിക്കുന്ന വാക്കുകളെ നാം ഇവിടെ ശ്രേഷ്ഠമാണ്. പരനിന്ദാമഹാപാപം പരനിന്ദാ മഹാദോഷം! പരനിന്ദാ മഹാദോഷം നന്മ പാതകം പരം! ഇതു സ്തോത്ര മഹാപുരാണത്തിലെ മത ശ്ലോകമാണ്. പരഗുണങ്ങളിൽ അസഹ്യമായ ഈ ഷ്ടയുഷ്ഠായാൽ അതിൽ ക്ഷയിപ്പിക്കുന്ന മനശ്ശക്തിയെ ഈഷ്ഠാവിഷയമായ ഗുണങ്ങൾ തന്നിലുണ്ടാക്കാനായി അതിനെ വിനിമയംഗീകരണമാണ് വേണ്ടത്. നിന്ദിച്ചുകൊണ്ട് തനിക്ക് അന്യയുഷ്ഠായാക്കിയ അധികന്റെ ഗുണങ്ങളെ കഴുകിക്കളയാൻ സംശയമില്ല. ക്ഷയിച്ചിട്ടു സുഷ്ണപ്രകാശം ലോകത്തിൽ നിന്നും മറന്നാൻ സംശയമില്ലല്ലോ.

പ്രാണങ്ങളെ സദയം ചൂഷിക്കാണിക്കുകയല്ലാതെ വൃക്കയിലെ മരിക്കലും നിന്ദിക്കരുത്. ഒരു ജന സമൂഹത്തെയും രാജ്യത്തെയും പൊതുവെ നിന്ദിച്ചുകൊണ്ടും ഹിംസാ, ഇല്ല, മാരാജ്യത്തെയും വികാരം അനുസരിച്ചുള്ള നിരൂപണങ്ങൾ കഴിഞ്ഞു വർദ്ധിപ്പിക്കുകയേയുള്ളൂ. സൂക്ഷ്മവും വസ്തുനിഷ്ഠവും നിഷ്കളങ്കവുമായ പരിഭാസവും തെളിവു കാണിച്ചുകൊടുക്കുവാനുള്ള ആയ സന്ദർഭങ്ങളിൽ മാത്രമേ മറ്റൊരാളിന്റെ ദോഷം കാണിച്ചുകൊടുക്കാവൂ. കുറവുകൾ കണ്ടുപിടിച്ചശേഷവും അവയെ പരിഹരിക്കാൻ കഴിവുള്ള സഹായം ചെയ്യുവാൻ സന്നദ്ധതയുള്ളപ്പോഴും മാത്രമേ പൊതു നിരൂപണങ്ങൾക്ക് സാധ്യത ഉണ്ടാകുകയുള്ളൂ. പാമ്പിനെ കൊല്ലാൻ തയ്യാറില്ലാത്തവൻ പാമ്പ് പാമ്പ് എന്ന് ജനങ്ങളുടെ ഇടയിൽ

തിവവിളിച്ചുതന്നതെന്ന ആ യുക്തിയുക്തമല്ലാതെ ഇരിക്കുമ്പോൾ പാമ്പില്ലാത്ത സ്ഥലത്തു് പാമ്പു് എന്നു നിലവിളിക്കുന്നത് എത്രയും ദോഷകരവും അനൗശാസ്യവുമാണെന്നു് സ്പഷ്ടമാണല്ലോ. ആരെപ്പറ്റിയെങ്കിലും അപവാദം ചെയ്യുന്നതു കേട്ടാൽ വിശ്വസിക്കാതെയിരിയ്ക്കണം. വിശ്വസനീയരായി തോന്നിയാലും അപവാദം ചെയ്യുവാൻ ഉദ്ദേശ്യം എന്തെന്നു് ആരായണം. അതിനു് കഴിവില്ലാതെ പോയാൽ അപവാദത്തിനു വിഷയമായവന്റെ ഗുണങ്ങളെത്തെങ്കിലും മായിപ്പിക്കാൻ ശ്രമിക്കണം. അതും സാധ്യമല്ലാതെപോയാൽ മനുഷ്യന്റെ ഉന്നതിയും അവനതിയും ഈശ്വരാധിനമാണെന്നു് വിചാരിച്ച് സമാധാനപ്പെടണം.

ചിലർ അവരുടെ വർണ്ണപ്രത്യക്ഷമായി കാണിച്ചില്ലെങ്കിലും അനൂതരുടെ കുറവുകളെ എടുത്തുകാണിക്കുന്നതിൽ സംതൃപ്തികാണിക്കുന്നു. തനിക്കുണ്ടെന്നു് അഭിമാനിക്കുന്ന ഗുണങ്ങൾ അധികം പ്രകാശിക്കുമെന്നു വിചാരിച്ചാണു് അനുദോഷങ്ങൾ പരമുഷ്ടിയിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുത്തി കൊടുക്കുന്നതിനു് മാഗ്രത കാണിക്കുന്നത്. ഇവർ ഉത്തരാവനചെയ്യുന്ന ദോഷങ്ങൾ അതേ ദോഷങ്ങൾക്കു വിഷയമായിട്ടുള്ളവരുടെ നിപുണ ദാഷ്ട്യം മാത്രമേ ഗോചരമാകൂ. മറ്റുചിലർ തനിക്കുള്ള ദോഷങ്ങൾ അനുകൂലം ധാരാളമുണ്ടെന്നു തെളിയിക്കാൻ വേണ്ടി അവ ചൂഷിക്കാണിക്കുകയും പരിഗണനം ചെയ്യുകയും ചെയ്യുന്നു. ഭൂരിപക്ഷത്തിനുള്ളതു് സ്വീകാര്യമാണെന്നു് അവകാശപ്പെടാനായിരിക്കും ഇങ്ങനെ ചെയ്യുന്നത്.

ചിലരുടെ അഭിപ്രായങ്ങളും തീരുമാനങ്ങളും അവരുടെ പ്രീതിയേയും അപ്രീതിയേയും അനുസരിച്ചിരിക്കുന്നു. അവർക്കു പ്രിയമായിട്ടുള്ളതെല്ലാം അവർ നിശ്ചയിച്ചും ശ്രേഷ്ഠവുമാണെന്നു് ഘോഷിക്കും. അവർ ഇഷ്ട

പ്പെടാത്തതെല്ലാം അതിമേയമാണെന്നു പറയാൻ വിടുകയില്ല. തന്നോടും തൻറതിനോടും ഉള്ള അത്യധികമായ സ്നേഹം അസൂയയും അനിഷ്ടാശങ്കയും കാരണമായിത്തീരുന്നു. പ്രവൃത്തികൾ മൂലം മാത്രമല്ല സംസാരത്തിലും മുമ്പു പറഞ്ഞവിയം അസൂയ പ്രകടമാകുന്നു. അസൂയ ഉൾവേിച്ചാൽ അതിനെ പലവിധി കണത്തിനായിസംഗ്രഹം മഹത്വം സമ്പാദിക്കാനുള്ള ആശ, മയം എന്നിവ സഹായികളായിത്തീരുന്നു. ഇതിനെല്ലാം പരിഹാരം ശുഭേഷ്യയും യേവമാണ്.

അനുരൂപപ്പറ്റി ഗുണദോഷവിചിന്തനം ചെയ്യുമ്പോൾ ഗർവ്വം കൊണ്ടു ചിലർ നിർദ്വയന്മാരായിത്തീരുന്നു. മറ്റൊരാളെപ്പറ്റി എത്രയും താഴ്ന്ന അഭിപ്രായം പറയുന്നവരും അത്രയും ഉയർന്ന ആളാണ് താൻ എന്ന് അന്യർ ധരിക്കാൻ വഴിയുണ്ടെന്നാണ് ഇവരുടെ സങ്കല്പം. ഈ ദുരഭിമാനികൾ സ്വമഹിമയ്ക്കും അസാധാരണ വില കല്പിച്ച് മറ്റുള്ളവരെല്ലാം വിലയില്ലാത്തവരാക്കിത്തീർക്കുന്നു. ഇതിന്റെ ഫലം ഒടുവിൽ അവർതന്നെ മറ്റുള്ളവർക്കുപോലും നിന്ദ്യരായി തീരുന്നതെന്നുള്ളതു തന്നെ.

സമൂഹചീവിതത്തിൽ വിശേഷിച്ചും ഗൃഹസ്ഥജീവിതത്തിൽ സുഹൃത്സംഗ്രഹം ആവശ്യകമാണ്. രണ്ടു മനുഷ്യർ തമ്മിലുണ്ടാകുന്ന പരസ്പര പ്രീതിയേപ്പോലെ ഇത കഷ്ടികളിലും മറ്റൊരുമയുണ്ടാക്കുന്ന മറ്റൊരു ശക്തി വിരളമാണ്. മനുഷ്യർ തമ്മിലുള്ള മൈത്രിയുടെ ഫലമായി ഗുണദോഷങ്ങളെ പരസ്പരം പകരാൻ കഴിയും. ഗുണദോഷങ്ങൾ ഭരതവന്മാരായിത്തീരുന്നതെന്നു ഇപ്രകാരമാണെന്നു 'സംസർഗ്ഗാഭാഷാദോഷഗുണാവേന്ദി' എന്ന നാടോടി പഴമൊഴി ബോധിപ്പിക്കുന്നു. സ്നേഹിതന്റെ ചില ധർമ്മങ്ങളിൽ ഭാഗഭാക്കാകാതെ സ്നേഹം തന്നെ ഉണ്ടാകയില്ല. 'സ്നേഹപൈശ്വര്യ മാത്സര്യം സന്നികർഷാൽ പ്രവർത്തേ' എന്ന് ശ്രീകൃഷ്ണഗോവർദ്ദ ഉദ്ധരണോടപാശീച്ച വാക്യം ഒരു മനസസ്തീകനിയമമാണ്. സമീപവാസികളാണ് പരസ്പരം സ്നേഹിക്കയും പൈശ്വര്യം പറയുകയും മത്സരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നത്. മൈത്രിബന്ധം ഉറപ്പുനന്നിന് ഒരു ഭാഗത്തെ പ്രീതിമാത്രം മതിയാവുന്നതല്ല. ഇങ്ങോട്ടു സ്നേഹിച്ചില്ലെങ്കിലും അങ്ങോട്ടു സ്നേഹിക്കാൻ കഴിയും, അതു സൗജന്യമാണ്. മൈത്രിബന്ധമല്ല.

മറ്റൊരാളെപ്പോലെ മറ്റൊരാൾ ആയിത്തീരുന്നത് സന്നികർഷംകൊണ്ടും സമാനപ്രഭാവംകൊണ്ടുമാണ്. ജ്യോ, അതുകൊണ്ടു മൈത്രിബന്ധവും മറ്റൊരാൾ മറ്റൊരാളോടുള്ള വെറും പ്രീതിയും ഒന്നാണ്. ഇങ്ങോട്ടു പ്രീതികാംക്ഷിക്കാതെയോ ഇങ്ങോട്ടു പ്രീതിയുണ്ടെങ്കിൽ കൂടിയും അതേപ്പറ്റി പ്രത്യഭിജ്ഞാനമില്ലാത്തതോ അങ്ങോട്ടുണ്ടാകുന്ന പ്രീതി സഖ്യവും മൈത്രിയല്ല. പരസ്പരീകര്യങ്ങളെങ്കിലെ സഖ്യവും മൈത്രിയല്ല. ഉപകാര പ്രത്യുപകാര മാറിത്തീർന്നിന്നുമാണ് സുഗ്രീവസഖ്യം ഉൽപ്പന്നമായത്.

ബന്ധു എന്നും സഖി എന്നുമുള്ള രണ്ടു സംസ്കൃത പദങ്ങളുടെ വ്യക്തത പ്രത്യേകം കാണിക്കേണ്ടതാണ്. മലയാളത്തിൽ വിവാഹ സംബന്ധമോ രക്തസംബന്ധമോ ഉള്ളവരെ മാത്രമാണ് ബന്ധുക്കൾ എന്നു പറയുക. ഇവരെ ഒന്നായി എന്ന പദംകൊണ്ടാണ് സംസ്കൃതത്തിൽ ബോധിപ്പിക്കു. സ്നേഹം പരസ്പരം ബന്ധിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളവരാണ് സംസ്കൃതപ്രകാരം ബന്ധുക്കൾ. അവർ രക്തസംബന്ധവും വിവാഹബന്ധവും ഉള്ളവരായാലും അല്ലെങ്കിലും ബന്ധുക്കൾ തന്നെ. അന്യോനം ബന്ധിക്കുന്ന സ്നേഹം മാത്രമാണ് ബന്ധുത്വത്തിന് ആവശ്യം. "ഖ്യം" ധർമ്മവിന് പറയുക എന്നും പ്രകാശിക്കുക എന്നും അർത്ഥമുണ്ട്. സമാനമായ ഖ്യാതിയുള്ളവരാണ് സഖികൾ. ജനസമാജത്തിൽ രണ്ടുപേരെപ്പറ്റിയുള്ള സംസാരം സമാനമായാൽ, അവർ ഒന്നിച്ച് ഒന്നുപോലെ കാണപ്പെട്ടാൽ, നിരക്തപ്രകാരം സഖാക്കളായി.

പരസ്പര ഹിതൈഷിതയുടെ ബലവും വിലയും പരസ്പരം കൈമാറുന്ന വസ്തുക്കളുടെ വിലയും ബലവും പോലെയിരിക്കുന്നു. കള്ളകടിയന്മാരുടെ മൈത്രി ബന്ധം കള്ളകടിയെ ആശ്രയിച്ചും, വിദ്യാർത്ഥികളോടു വിദ്യാഭ്യാസത്തെ ആശ്രയിച്ചും, കളിക്കാരുടേതു കളിയെ ആശ്രയിച്ചും വേലക്കാരുടേതു ഭരിതന്റെ ചെയ്യുന്ന വേലയെ ആശ്രയിച്ചും യാത്രക്കാരുടേതു അവർക്കുള്ള ലക്ഷ്യത്തേയും മാർഗ്ഗത്തെയുമാശ്രയിച്ചും, മറ്റൊരാൾ കാണപ്പെടുന്നത്, മദ്യപാനം നിരത്തുകയോ വിദ്യാലയം വിടുകയും കളിസ്ഥലം പരിരക്ഷിക്കുകയോ വേലമാറുകയും യാത്ര പുക്കിയാക്കി മടങ്ങുകയും ചെയ്യുന്നവരുടെ മൈത്രി ബന്ധമാണ്.

യ്ക്കാൽ അതതു ഘട്ടങ്ങളിലുണ്ടായ മൈത്രി ബന്ധം നിന്നു പോകുകയോ മങ്ങിപ്പോകുകയോ ചെയ്യുന്നു. ഇതിനു കാരണം അതതു ഉപാധിയെ ആശ്രയിച്ചിട്ടുള്ള പരസ്പര ബല വിനിമയവും ആശയ വിനിമയവും സമാനതാഭാവവും നിന്നുപോകുന്നു എന്നുള്ളതുകണെയാണ്. മൈത്രിയുടെ മഹത്വവും ദൃഢതയും നൈരന്തര്യവും വിനിമയം ചെയ്തുകയോ ഒന്നിച്ചു് അനുഭവിക്കുകയോ ചെയ്യുന്ന അനുഭവങ്ങളുടെ മഹത്വവും ദൃഢതയും നൈരന്തര്യവും പോലെയാണ് ഇരിക്കുന്നത് എന്ന് ഇതിൽ നിന്നും അനായാസേന കാണാൻ കഴിയും.

പാലിന്റെ ഗുണം പശുവിന്റെ തീറ്റയെ ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നു. ചില വള്ളികളും ഇലകളും ആവേശത്തോടെ തിന്നുന്ന പശുക്കൾ കഷ്ടമായപാൽ തരുന്നതായി അനുഭവമുണ്ടല്ലോ. അതുപോലെ മൈത്രിയുടെ മഹത്വവും ഏതു തത്വത്തെ ആസ്പദമാക്കി മൈത്രിയുണ്ടാകുന്നുവോ അതനുസരിച്ചിരിക്കുന്നു. ദർശനങ്ങളെയാണ് പരസ്പരം പകരുന്നത് എങ്കിൽ അഥവാ ദുർവിനോദങ്ങളെയും ദുരാചാരങ്ങളെയുമാണ് സമാനമായി അനുഭവമാക്കിയിരിക്കുന്നത് എങ്കിൽ, അതിനു കാരണവും അതിന്റെ ഫലവുമായ മൈത്രിബന്ധവും ഗർഭമണിയമായിത്തന്നെ ഇരിക്കും. അതുകൊണ്ടു് ജനങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള മൈത്രിബന്ധം വളർത്തണമെന്നു പറയുമ്പോൾ ഏതുപാലിയെ ആസ്പദമാക്കി ഏതു പ്രകാരത്തിലുള്ള മൈത്രിയാണ് വർദ്ധിപ്പിക്കേണ്ടതു് എന്ന് പ്രത്യേകം പരിഗണിക്കേണ്ടതുണ്.

വാത്സല്യം, പ്രീതി, സ്നേഹം, പ്രേമം എന്നിവ മൂലമായുള്ള ബന്ധത്തിൽ നിന്നും അപകടങ്ങൾ വന്നാലും ദുരന്തമായിത്തീരുകയില്ല. ലലനോടും ദർവിനീതനോടും വൈരിയോടും സന്ദർഭം പോലെ പ്രീതിയും സ്നേഹവും കാണിക്കു. അവർ അവശതയിൽ പെട്ടതായിക്കണ്ടാൽ ദാനം നിരസിക്കാതെ പക്ഷം ദയ്യന്റെയും കഷ്ടനിവാരണത്തിനു ശ്രമിക്കണം. അത്തരക്കാരുോടു് യേവോടെ വർത്തിക്കണം അവരുമായി പരസ്പര മൈത്രി ബന്ധം ഉണ്ടായാൽ മാത്രമേ അവരുടെ ദോഷങ്ങൾ നമ്മുടെയ്ക്കു് സംഗ്രമിക്കു. അതുകൊണ്ടു് ഇങ്ങോട്ടു് അവരുടെ ബന്ധം കാംക്ഷിക്കാതെ അങ്ങോട്ടു് അവർക്കു് സ്നേഹസേവനം നൽകുകതന്നെ വേ

ണം. എന്നാൽ പരസ്പരമൈത്രിബന്ധം എപ്പോഴും സദാഗ്രഹ സമ്പന്നരോടു മാത്രമേ പാടുള്ളു. സഭയെ മനോഹരം, ജ്ഞാനാനുപേക്ഷണം, വിവേകം, ഭയവും, മംഗള കർമ്മാഭിവാഞ്ചം ഇവയെ ഉപാധിയായിക്കിട്ടിട്ടുള്ള പരസ്പര പ്രേമം ഉത്തമ സഖ്യത്തിന്നു് വഴിയായിത്തീരുന്നു.

ആഹാരനിദ്രായേമൈമൂന്നും ച സാമാന്യമേതൽ പശുജീവനരംഭം, എന്ന പഴയ ശ്ലോകത്തെപ്പറ്റി വീക്ഷണനികൾക്കു വിവാദമില്ല. ഇവയെ ആസ്പദമാക്കിയുള്ള മൈത്രിയും പശുമൈത്രിയിൽ നിന്നും വളരെ വ്യത്യസ്തമല്ല. പശുക്കൂട്ടത്തിലേക്കു ചെന്നു കേറിയ നവാഗത പശുവിനെ അരിന്റെ മേൽപാഞ്ഞു് മാടിക്കാൻ കൂട്ടത്തിലുള്ള പശുക്കൾ ശ്രമിക്കുന്നു. പിൻതിരിയാതെ, സ്ഥലം വിടാതെ ഇരുത്താൻ പരസ്പരം കൊമ്പുകൊണ്ടു് കാത്തും കണ്ണും ചൊറിയുകയും പുറം നക്കുകയും ചെയ്തും മൈത്രിബന്ധം ഉറപ്പിക്കുകയായി. സുഖമായിട്ടുറങ്ങാൻ റയിലിൽ സ്ഥലം പീടിച്ചു യാത്രക്കാരുൻ പിന്നീടു വന്നു വാതിലിൽ തട്ടുന്ന യാത്രക്കാരുനോടു് ആളില്ലാത്ത അടുത്തുററി അന്വേഷിക്കാൻ പറയുകയോ വാതൽ തുറക്കാതെ ബഹിഷ്കരിക്കുകയോ ചെയ്യുന്നു. സമീപനാണെങ്കിൽ നവാഗതൻ അകത്തു കടക്കുന്നു. രണ്ടു നിമിഷത്തിനുള്ളിൽ വാലിയും പ്രതിയും മിത്രങ്ങളായിത്തീരുന്നു. സംയുക്ത മുന്നണിയുണ്ടാക്കി അവർ മൂന്നാമതു വരുന്നവനെ പുറത്തു നിറുത്താൻ ശ്രമിക്കുന്നു. ദർബലനെല്ലെങ്കിൽ ആ മനുഷ്യനും സ്വകാര്യം സാധിക്കയും ഐക്യമുന്നണിയിൽ ചേരുകയും ചെയ്യുന്നു. അന്തർ-രാഷ്ട്രീയം വരെയുള്ള സകല സമാജ സന്ദർഭങ്ങളിലും ഇങ്ങനെ സംഭവിക്കാൻ കഴിയും.

ഉണ്ണാനും വസിക്കാനും ഉറങ്ങാനും മറ്റുമുള്ള സൗകര്യം സമ്പാദിക്കാൻ വേണ്ടിയുള്ള സഖ്യം മനുഷ്യർക്കും പശുക്കൾക്കും മനുപോലെ വേണ്ടതാണ്. ദമ്പതിസംബന്ധവും പിതൃപുത്രസംബന്ധവും മറ്റും ഈ വിധമുള്ള ഉപാധികളെ ആശ്രയിച്ചാണിരിക്കുന്നതെങ്കിൽ പ്രേമമാഹാരവും മനം അതിനില്ല. മാരാപിതാക്കൾക്കു സന്താനങ്ങളോടുള്ള ശരിയായ പ്രീതിയും സ്വന്താലുപ്യങ്ങളെ മാത്രം ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നില്ല.

വേദികളുടെ ആദർശപരമായ പരസ്പര പ്രീതിയും അന്യോന്യം വിനിമയം ചെയ്യുന്ന ഭോഗ്യതയെ മാത്രമേ വലംബിച്ചിരിക്കുന്നില്ല. പരസ്പര പ്രീതിയും ജീവിതത്തിന്റെ സംശ്ലീഷ്ടതയും സന്താനങ്ങളോടുള്ള സമാനപ്രയത്നവും പരസ്പരമുള്ള വിശ്വാസ്യതാ ബന്ധവും മറ്റും കൂടി പരിണയത്തിന്റെ പരിണത ഫലങ്ങളായി കരുതാത്തപക്ഷം ജാതാപതികളുടെ പ്രേമം ഗോമീഥ്വത്തിന്റെ മൈത്രിയിലുമധികമാകാൻ തരമില്ല.

അയ്യവീധവിവാഹങ്ങളിലുള്ള പ്രാജാപത്യവിവാഹം ഉത്തമ സന്താന ലബ്ധിക്കായും ആഷ്ടവിവാഹം ജ്ഞാനത്തിനായും ബ്രഹ്മം ബഹുമാ പ്രാപ്തിക്കായുമുള്ള വർഗ്ഗവരന്മാരുടെ സഖ്യപ്രതിജ്ഞയാണ് ക്രമീകരിക്കുന്നത് ശാസ്ത്രസൂക്തമറിഞ്ഞ മേധാവികൾ വ്യാഖ്യാനിക്കുന്നു. ആനന്ദം സർവ്വപ്രാണികളോടുമുള്ള ദയാമൂലകമായ സ്നേഹമാണ്. ഗുണമൂലകമായ മൈത്രിബന്ധം യേ മാത്രമല്ല. ഒന്നിലധികം പേർ അവരുടെ ഭക്തിയും സ്നേഹവും ശ്രദ്ധയും അവർക്ക് എല്ലാവർക്കും പൊതുവായിട്ടുള്ളതായി കരുതി പ്രീതിസംബദ്ധരായിത്തീരുന്നു. ഏകാന്തതകളായിത്തീരുന്നു. ഇതാണ് ഗുണമൂലകമായ മൈത്രിബന്ധം. സംഗമരൂപം സംവദയം സംവോമനംസി ജാനതാം, ദേവാ ഭാഗം യഥാ പുഷ്പേ സംജാനന്താ ഉപാസതേ സമാനോ മന്ത്രഃ സമിതഃ സമാനി സമാനം മനഃ സഹചിത്ത മേഷാം സമാനം മന്ത്രമിമന്ത്രയേവഃ സമാനേനഹ വിഷാജ്ജമോപി സമാനീവ ആകൃതിഃ സമാനാ ഹൃദയാനി വഃ സമാനമസ്ത്വേവ മനോ യഥാവഃ സഹാ സതിഃ എന്നുള്ള ജഗദ്രമന്ത്രം ഗുണജന്യമായ ഐക്യത്തേയും മൈത്രിയേയും കാണിക്കുന്നു.

നമുക്കു ചില കാര്യങ്ങളിൽ പക്ഷപാതമുണ്ടെങ്കിൽ അതല്ലാതെയുള്ള നടപെല്ലും നമുക്കു നിന്ദയായിത്തീരുന്നു. നമ്മെ ആശ്രയിച്ച ജീവിക്കുന്നവരിൽ ആരോടെങ്കിലും നമുക്കു പ്രീതിയില്ലെങ്കിൽ അവർ എന്തെല്ലാം ചെയ്യാലും തെറ്റിപ്പോകയും തെറ്റിപ്പോകുകയും ഉപദ്രവിപ്പുകയും ചെയ്യും. സ വഃ കാന്തമാത്മീയം പശ്യതിഎന്ന കാളീഭാസൻ പറഞ്ഞത് എത്രയും വാസ്തവമാണ്. ഇഷ്ടമുള്ളവർ ചെയ്യുന്നതെല്ലാം

മാപ്പുകൊടുക്കുകയും അനുമോദിക്കുകയും ചെയ്യും. സൂക്ഷ്മമായ ഗുണങ്ങളെ തന്റേതെന്ന് അഭിമാനിക്കാൻ പലർക്കു കഴിവില്ല. സദ്ഗുണസമ്പന്നനായ പുത്രനാണെങ്കിലും മുടന്തനോ കോങ്കണ്ണനോ ആയാൽ അവനിൽ ചില അമ്മനന്മകൾക്കു പ്രീതിയില്ല. അഴകിയകൻ ദുർവിനിയനായാലും ദുർവ്വസനിയനായാലും സ്നേഹം ഒട്ടും കുറയുന്നില്ല. പാവങ്ങളെക്കുറിച്ചു പണക്കാരോടാണ് നമ്മിൽ പലർക്കു ഇഷ്ടം. വഴങ്ങാത്ത ബാധാവസ്ഥയെ സംബന്ധം ഗുഹയന്തിചി മിത്രാണുമിത്രാം യാതി യസുനസ്യ : കപട്ടികാ : എന്ന പഴമൊഴി ചിന്തകരുമാണ്. കാര്യം സാധിക്കണമെന്നോ ദുഃഖമുണ്ടോ അടുത്തബന്ധുവാണ്. സഹായം ചെയ്യണമെന്നോ സ്വപിതാവിനെയൊപ്പാലും വേവക്കാരെന്നോ കൃഷിക്കാരെന്നോ പരിചയപ്പെടുത്തിയവനെന്നോ കേട്ടിട്ടുണ്ട്. പലപ്പോഴും നല്ല വേഷധാരികളെയാണ് ഗുണവാന്മാരെക്കാൾ പ്രിയം. കലാകുശലന്മാരെ പുലിക്കുകയും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന വ്യക്തികളും രാഷ്ട്രങ്ങളും സുശീലന്മാരേയും സംയതന്മാരേയും അത്ര മതിക്കാറില്ല. നമ്മുടെ അവകാശത്തിനുവേണ്ടി നാം ബലമായി വാദിക്കും. എന്നാൽ അനുകൂല അവകാശം വകവെച്ചു കൊടുക്കേണ്ടി വരുമ്പോൾ അവർക്കു മയ്ക്കുതലിക്കുന്ന പരയും. അനുകൂലക്കാൾ ഉപരിയായിട്ടുള്ള നമ്മുടെ സ്ഥാനം പാലിക്കാൻ എന്തും ചെയ്യും എന്നാൽ അനുകൂല സ്ഥാനം പാലിക്കാൻ അവർ മുതിരുന്നതില്ല.

നമ്മുടെ മനുഷ്യത്വം ബുദ്ധിമുട്ടായതായിട്ടു ജീവിക്കുന്നതിലാണ് ഇരിക്കുന്നത്. എന്നാൽ ബുദ്ധിപുറമുള്ള പ്രവൃത്തിയെ പലപ്പോഴും നമ്മുടെ സ്വാർത്ഥതയെന്നു, സ്വാർത്ഥതയെന്നു മനുഷ്യർ ആപൽക്കരമായ പല പ്രവൃത്തികളും അന്യായവും ചെയ്യാതെ ഇരിക്കുന്നില്ല. മറ്റൊരുവനെ ധാരാളം പഴിക്കുന്നതും നമ്മുടെ കുറ്റമെന്നു സാരമില്ലെന്നു പറയുന്നതും സാധാരണമാണ്. നാം ഏറ്റവും കൂടുതൽവിലക്കു വില്പനം സഹായത്തിൽ വാങ്ങാനും തരം നോക്കുന്നു. അനുകൂലമെന്നു നിരീയായി പെരുമാറണം. പക്ഷെ അനുകൂലമെന്നു നിരീയായി ആഗ്രഹമില്ല. നാം പറയുന്നതെല്ലാം അനുകൂല നല്ല അർത്ഥത്തിൽ സ്വീകരിക്കണം. അ

നൂർ പറയുന്നത് സയുക്തികരായും നമ്മെ ഉദ്ദേശിക്കുന്നതല്ല. വിവരകോളത്തിൽ അയൽവാസി അയൽക്കാരെ വസ്തു നമുക്കു വിവരിക്കുകയിൽ നമുക്കു തൃപ്തിയില്ല. നൂറായിരത്തിലധികം പറയും. അയൽക്കാരെ വസ്തു അയൽ സ്വന്തം കൈവശം വെച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നത് അയൽക്കാരെ ആഗ്രഹിക്കുന്നതിൽ എന്താണു നിമിത്തം? മറ്റൊരാരും നമ്മുടെ ആഗ്രഹം സാധിച്ചില്ലെങ്കിൽ കോപമായി. അയൽക്കാരെ ഉപദ്രവം ഉണ്ടാക്കിയതിൽ കോപം തോന്നിയതു മറ്റൊരാരോ?

അയൽവാസിയുടെമേൽ ആവലാതി പറയുന്നത് സഹനശൂന്യമായ ഒരു മറ്റൊരാരും കേൾക്കണം. എന്നാൽ അയൽക്കാരെ നമ്മെപ്പറ്റി പറയുന്നതല്ല ആവലാതി അസഹ്യമാണ്. അനുകൂലവേണ്ടി ഞാൻ വളരെ ചെയ്തു എന്നുപറയും. അവർ നമുക്കുവേണ്ടി ചെയ്യുന്നത് എത്രയെന്നും സാരമില്ല. ചുരുക്കത്തിൽ നമുക്കു പുറത്തേക്കുള്ളതും അകത്തേക്കുള്ളതും ഉള്ളതും സ്നേഹം മാത്രമേയുള്ളൂ. ഈ മനോഭാവത്തെ നിങ്ങളുടേതാക്കണം സനാതന ധർമ്മം ഉപദേശിക്കുന്നത്. യഥാർത്ഥം പരസ്പരം ദ്രവ്യവും സുഖമുള്ളതും! സുഖമുണ്ടാകട്ടെ വല്ലാതെ യഥാർത്ഥം തഥാപരം! പ്രകൃതിയോടനുസരിച്ചു ചിലതും ചിലതും സുഖമുണ്ടാകട്ടെ പ്രിയപ്രിയേ ആത്മജനമെന്നു പറയുക: പ്രമാണമധിഗതമായി യഥാക്രമം ക്ഷേമസ്ഥിതിയിൽ നിന്നും മഹാമരണത്തിൽ നിന്നും ഉദ്ധരിച്ചവരാണ് ഈ സുകുലിതന്മാരും. നൂറായിരം പറയും നിഷ്പക്ഷവുമായ ഒരു വിവരണം ശ്രേയസ്സിന് അത്യാവശ്യമാണ്. അനൂതനെ ദൃഷ്ടിയിൽക്കൊണ്ടി വീക്ഷിക്കുന്നതിനും അനൂതനെ സ്ഥാനത്താണ് നാം എങ്കിൽ എത്രയുമാറ്റം പ്രവൃത്തിക്കണമെന്ന് കാണുന്നതിനുള്ള ശക്തിയുണ്ടാകണം. വാങ്ങാൻ പോകുമ്പോൾ നാം വില്പനക്കാരായിത്തന്നെകിൽ എങ്ങനെ ചെയ്യുമെന്നും വില്പന പോകുമ്പോൾ വാങ്ങുന്നത് നമ്മളാണെങ്കിൽ എങ്ങനെ വരികയെന്നും ആരോ ചിന്തിക്കണം. ഈ സ്വന്തമുള്ളതും വളരെ വലുതല്ലെന്നു സാധാരണ ചിന്തയെങ്കിലും അവ പരിഹരിക്കാൻ ശ്രമം അത്യാവശ്യമാണ്. ഒരു ചക്രവർത്തി സാധാരണയായാട്ട് ചെയ്താൽ പെരുമാറ്റമെന്നു കണ്ടു സേവകന്മാർ കുറച്ചൊട്ടായിത്തീർന്നു ഇങ്ങനെ പറയുക. ഞാൻ ഒരു സാധാരണ മനുഷ്യനായിത്തന്നെകിൽ ഒരു ചക്രവർത്തി എന്തോട് എങ്ങനെ ചെയ്യാമെന്നോ അതുപോലെ ഞാൻ സാധാരണയായാട്ട് ചെയ്താൽ എന്തു ധർമ്മമല്ലെന്ന്.

വൃന്ദാലകോളം തുടങ്ങിയ ദർശനങ്ങളെപ്പറ്റി അറിവുണ്ടാകട്ടെ ചുരുക്കമായി പ്രഖ്യാപിച്ചുകൊണ്ടു നടക്കുന്നത് മറ്റൊരാണ്. ഒരിക്കൽ വന്നു വീട്ടിയെപ്പറ്റി കേട്ടാൽ അത് നിത്യശീലമായി പ്രഖ്യാപിക്കുന്നത് മറ്റൊരു അപരമായാണ്. ഒരിക്കൽ ഒരു നിസ്സാധന മനുഷ്യനായിത്തന്നെ കണ്ടു എന്ന നിത്യശീലമെന്നാലും കൊണ്ടു ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുന്നത് ഹൃദയഹീനതയാണ്. മനുഷ്യന്റെ സ്വഭാവവും പ്രവൃത്തിയും മറ്റൊരവസ്ഥയും മറ്റൊരു കഴിയും. അതുകൊണ്ട് ഒരു മനുഷ്യൻ ഉണ്ടായിത്തന്നെ എന്നു പ്രഖ്യാപിക്കാതെ അത്യാവശ്യം വരുമ്പോൾ ഇന്നുവേണ്ട ഇന്നാളിൽ ഇന്നുസമയം ഞാൻ കണ്ടു എന്ന പറയാൻ മാത്രമേ മറ്റൊരാണ് അവകാശമുള്ളൂ. അനൂതന് ദർശനം ഉണ്ടാകുന്ന വാക്കുകൾ പറയരുത്. അവരുടെ ദോഷങ്ങളെപ്പറ്റി സ്തുതിക്കാനും പാടുള്ളതല്ല. അപകീർത്തി പറയുന്നത് തുറന്ന ഹൃദയത്തിന്റേയും ആത്മജനത്തിന്റേയും ലക്ഷണമാകയില്ല. ദർശനങ്ങൾ ദർശനങ്ങളാണെന്നു തന്നെ പറയാം. നിന്ദകർമ്മങ്ങൾ നിന്ദകർമ്മങ്ങൾ തന്നെയാണ്. അവയെ മാച്ചുവെക്കേണ്ടതല്ല. രണ്ടുപേർ തമ്മിൽ സംസാരിക്കുമ്പോൾ ഒരാൾ മറ്റൊരാൾക്കുള്ള കുറവുകളും ദോഷങ്ങളും ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുന്നത് അപയശസ്സുണ്ടാകുകയില്ല. ആ തെറ്റിത്താൻ സന്ദർഭമില്ലാത്തപ്പോഴും അനൂതനെ അതിൽ നിന്നും രക്ഷിക്കേണ്ട സൗകര്യമില്ലാത്തപ്പോഴും അവയെ പ്രകാശിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു ഫലമെന്താണ്?

സംഭവങ്ങളെപ്പറ്റിയും വ്യക്തികളെപ്പറ്റിയുമുള്ള നിരൂപണങ്ങളും നിഗമനങ്ങളും കഴിയുന്നതും പരിഹരിക്കുകയാണ് ഉത്തമം. മനുഷ്യസ്വഭാവമായ കുറവുകളിൽ നിന്നും ആരും മഴിവില്ല. സ്വസാക്ഷിയായ അന്ത്യമായിത്തന്നെ മറ്റൊരാൾ ഒരുവന്റെ ഉള്ളും പുറവും പൂർണ്ണമായി അറിവാൻ സാധ്യമല്ല. അല്ലാത്തതായ മനുഷ്യന് നിർദ്ദോഷമായ വിചാരണയും വിധിയും ഉണ്ടാകണം. മറ്റൊരു മറ്റൊരു വ്യക്തിയെ

സംഭവങ്ങളെപ്പറ്റിയും വ്യക്തികളെപ്പറ്റിയുമുള്ള നിരൂപണങ്ങളും നിഗമനങ്ങളും കഴിയുന്നതും പരിഹരിക്കുകയാണ് ഉത്തമം. മനുഷ്യസ്വഭാവമായ കുറവുകളിൽ നിന്നും ആരും മഴിവില്ല. സ്വസാക്ഷിയായ അന്ത്യമായിത്തന്നെ മറ്റൊരാൾ ഒരുവന്റെ ഉള്ളും പുറവും പൂർണ്ണമായി അറിവാൻ സാധ്യമല്ല. അല്ലാത്തതായ മനുഷ്യന് നിർദ്ദോഷമായ വിചാരണയും വിധിയും ഉണ്ടാകണം. മറ്റൊരു മറ്റൊരു വ്യക്തിയെ

യോ സംഭവത്തെയുംപറ്റി പറയുന്ന അഭിപ്രായം സ്വന്തമാലയ്ക്കുതാൽ മിക്കവാറും മായം വിഭിഷ്ടിക്കപ്പെട്ടിരിക്കും. അതുകൊണ്ട് നിഷ്പക്ഷമായ അഭിപ്രായം അപരമായ സത്യനിയമം വിവേകവും യോഗ്യമായ പരിശീലനവും ഉള്ളവർക്കുമാത്രമേ സാധിക്കൂ. അവരായാ 'നസുരണധനനിസ്താമക യാമക കാംസ്യേപ്രജായതേ' എന്ന തത്വത്തെ ജീവിതം കൊണ്ടു കാട്ടുന്നു. അന്യരെപ്പറ്റി ഒരുവൻ എളുപ്പക്കാരനായിപ്പോകുകയും അഭിപ്രായം പറയുകയും ചെയ്യുന്നവോ അതുപോലെ തന്നെ അയാളെപ്പറ്റിയും അന്യരും വിചാരിക്കുകയോ സംസാരിക്കുകയോ ചെയ്യുന്നെന്നുള്ളതു സ്പഷ്ടമാണ്. യാതൊരു അനാചാരം തന്നെ പരസ്യം പി ചിന്തയേതീ എന്ന നിയമം ഉല്ലംഘിക്കരുതെന്നും അപ്പോൾ മനസ്സിലാവും. അതുകൊണ്ട് അന്യരുടെ ഗുണദോഷമർച്ച വിട്ട് തന്റെ ഗുണദോഷങ്ങളെപ്പറ്റി പരിഗണിക്കുകയും ഗു

ണങ്ങൾ വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും ദോഷങ്ങൾ ചുരുക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിനുവേണ്ടി ശ്രമിക്കുകയാണ് ശ്രേയം.

അകീർത്തികരമായ എന്തെങ്കിലും പ്രവൃത്തികൾ ചെയ്താൽ അയാളോടുതന്നെ അതിനെ പ്രഖ്യാപനം ചെയ്യുന്നപക്ഷം അതു കുറച്ചിലല്ല. ദയയോടും സഹാനുഭൂതിയോടും വേണമെന്നു ഉള്ള. അങ്ങനെ പറയാത്തപക്ഷം താനും അതിൽ അനുകൂലിക്കുന്നു എന്നു തെറ്റിദ്ധരിക്കുന്നവരെന്ന സന്ദർഭത്തിൽ ഈ പ്രബോധനം പ്രത്യേകിച്ചും ആവശ്യമാണ്. പക്ഷേ പറയുന്നതു് നിതീയകതയും സത്യവും അതിശയോക്തി ഇല്ലാതെയും ഇരിക്കണമെന്നു ഉള്ള. എങ്കിലുപോലും എന്തിനാണിത്. അന്യരുടെ ദോഷം ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുമ്പോൾ മാരാപദവും ശത്രുക്കളുടെ നടുക്കുള്ള നഷ്ടങ്ങളുടെ കൈയ്യിലിരിക്കുന്ന കത്തിപ്പോലെ ഏറ്റവും സൂക്ഷ്മതയോടുകൂടി മാത്രമേ ഉപയോഗിക്കാവൂ.

(തുടരും)

## പ്രായോഗിക വേദാന്തം

കെ. പി നാരായണപിഷാരോടി.

വേദാന്തം ഒരു മതമാണെങ്കിൽ അതു തികച്ചും ആചാരണയോഗ്യമാകണം. ഏകതമെന്നതപോലാണ് വേദാന്തം ഉപദേശിക്കുന്നത്. ഈ തത്വം നമ്മുടെ നിത്യജീവിതത്തിലാകെ വ്യാപിക്കണം. പ്രവൃത്തികൾ എല്ലാറ്റിലും അതു കൂടുതൽ കൂടുതലായി പ്രകാശിക്കണം. ഈ വിധമുള്ള പ്രയോഗ പദ്ധതിയെപ്പറ്റി വിവേകാനന്ദ സ്വാമികൾ എഴുതുന്നവെന്ന് നമുക്കു നോക്കാം.

ഏകതമെന്ന് വേദാന്തത്തിലെ അതിപ്രധാനമായ ആശയം. രണ്ട് ഒരിടത്തുമില്ല. ഒരു ജീവിതം. ഒരു ലോകം. ഒരു വസ്തു. അതുതന്നെ സർവ്വം. മേഘം കാണുന്നതു വസ്തുവില്ലല്ല. പ്രകാശത്തിന്റെ മാത്രയിൽ മാത്രം. അണുജീവിയും ഞാനും ഒന്ന്. പ്രകാശത്തിൽ മാത്രം മേഘം എന്നാൽ പരമതത്വം ദർശിക്കുമ്പോൾ ആ വ്യത്യാസമില്ല. പുല്ലും മരവും തമ്മിൽ വള

രെ അന്തരമുണ്ടെന്നു ഇപ്പോൾ തോന്നും. ഏറ്റവും ഉയരെനിന്നു നോക്കുമ്പോൾ രണ്ടും ഏകമാണെന്നു തന്നെ. അതുപോലെ അത്യുച്ചലക്ഷ്യത്തിൽ നിന്നു നോക്കുമ്പോൾ ക്ഷുദ്രമൃഗവും മഹാമനുഷ്യനും രണ്ടും ഒന്നാകും. വിദ്യാവിനയ സമ്പന്ന ബ്രഹ്മണേ ഗവിഹസ്തിനി ശൂനീയൈവ ശാപാപാകേവ പണ്ഡിതാഃ സമദർശിനഃ

ആത്മവിശ്വാസമാണ് ഉത്തമസഹായം. മനുഷ്യചരിത്രത്തിൽ മഹാനാമരുടെ ജീവിതത്തിൽ ഒരു ശക്തികാണുന്നുണ്ടെങ്കിൽ അത് ആത്മവിശ്വാസമത്രേ. മനുഷ്യനും മനുഷ്യനും തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസമത്രയും അവർക്കുള്ള ആത്മവിശ്വാസത്തിന്റെ ഏറ്റക്കുറവു നിമിത്തമാണ്. ഈശ്വരവിശ്വാസമില്ലാത്തവൻ നാസ്തികൻ എന്നു പഴയ മതങ്ങൾ പറയുന്നു. പുതിയ മതം പറയുന്നു, ആത്മവിശ്വാസമില്ലാത്തവൻ നാസ്തിക



ൻ എന്നും, എന്നാൽ അതു തൻകാൽ വിശ്വാസമല്ല. ഏകത്വമെന്നതു വേദാന്തമതം. നിങ്ങൾ തന്നെ സർവ്വം. അതുകൊണ്ട് ആത്മവിശ്വാസം സർവ്വവിശ്വാസമാണ്. ആത്മസ്തേഹം സർവ്വസ്തേഹമാണ്. സർവ്വവും ഏകമായതുകൊണ്ട് ആത്മസ്തേഹമെന്നത് തിര്യഗാദി സർവ്വത്തോടുമുള്ള സ്നേഹമാണ്. ഈ മഹാവിശ്വാസമാണ് ലോകത്തെ നന്നാക്കുക.

ഒന്നാമതായി ആത്മാവിനെപ്പറ്റി കേൾക്കണം. നിങ്ങൾ ആത്മാവാണെന്നു രാപ്പകൽ കേട്ടുകൊണ്ടിരിക്കണം. അത് രാപ്പകൽ ഉത്ഭവിച്ച് ഉത്ഭവിച്ച് നിങ്ങളുടെ സിരകളിലും കയറി, ഓരോ ഭാഗത്തിലും സ്പർശിച്ച് അസ്ഥിയിലും മജ്ജയിലും കയറുവോണം. ഞാൻ അജൻ, അമരൻ, ആനന്ദമയൻ, സർവ്വജ്ഞൻ, സർവ്വശക്തൻ, ഞാൻ പരമസൗന്ദര്യമുള്ള പരമാത്മാവ്, ഈ ഏകഭാവംകൊണ്ട് ദേഹം സമ്പന്നമാകട്ടെ. അഹോരാത്രം അതിനെപ്പറ്റി മനനം ചെയ്യുക. അതു ജീവിതത്തിൽ ദർശമാവുന്നതുവരെ അതു തന്നെ വിചാരിക്കുക. അതുതന്നെ ധ്യാനിക്കുക. അതിൽനിന്നു കർമ്മശക്തിയുളവാകും. ഹൃദയം നിറഞ്ഞു വായമൊഴിയുന്നു ഹൃദയം നിറഞ്ഞുതന്നെ കൈകൾ അനങ്ങുകയും ചെയ്യുന്നു. കർമ്മമുണ്ടാകും. ആദർശം നിങ്ങളിൽ നിറയട്ടെ. ഏതൊരു ചെയ്യുമ്പോഴും അതിനെപ്പറ്റി നന്നായി വിചാരിക്കുക. ആ വിചാരശക്തിയാൽ കർമ്മങ്ങൾ മഹത്വമുണ്ടാകും. അവ രൂപാന്തരപ്പെട്ട ദിവ്യങ്ങളാകും പഞ്ചമഹാശക്തികൾക്കു അല്പം ശക്തിയുണ്ടെങ്കിൽ വിചാരത്തിന്നു സർവ്വശക്തിയുണ്ടു്. ഈ ആശയം-നിങ്ങളുടെ സർവ്വശക്തത്വം, മഹത്വം, വിജയം ഈ ഭാവന-ജീവിതത്തിൽ കലർത്തണം. ആത്മാവാ അരേ ശ്രോതവ്യം മന്തവ്യം നിദിപ്തം സിതവ്യം.

മരു ലോകം, മരു ജീവചൈതന്യം. ഈ മരലോകവും മര ചൈതന്യവും പലതായി തോന്നുന്നു. ഈ വാസ്തവം സ്വപ്നപ്രായമാണ്. സ്വപ്നം കാണുമ്പോൾ ഒരു കഴിഞ്ഞു മറ്റൊന്നുവരുന്നു. സ്വപ്നത്തിലല്ല നാം ജീവിക്കുന്നത്. തൊണ്ണൂറു ശതമാനം ദുഃഖവും പത്തുശതമാനം സുഖവുമാണ് ഈ ലോകത്തിന്റെ സ്ഥിതി ഉള്ളതെന്നാണ്. കുറച്ചുകഴിയുമ്പോൾ തൊ

ണ്ണൂറുശതമാനം സുഖവും പത്തുശതമാനം ദുഃഖവുമാണെന്നുവരും. അപ്പോൾ ഇതിനെ നാം സ്വപ്നമെന്നു പറയും. എന്നാൽ തത്വജ്ഞാനികൾ ഇതു മുഴുവൻ മറഞ്ഞു പോകുന്ന ഒരു കാലം വരും. അപ്പോൾ ഈ ലോകം ഈശ്വരനായി വെളിപ്പെടും. ആത്മാവും ഈശ്വരൻ തന്നെ, ലോകങ്ങൾ അനേകമല്ല, ജീവിതവും അനേകമല്ല. ആ ഏകത്തിന്റെ പ്രകാശനം മാത്രമാണ് നാനാത്വം. മഹാഭൂതമെന്നും മനസ്സെന്നും വിചാരിക്കുന്നതും ജീവനെന്നുള്ളതെല്ലാം ആ മനസിന്റെ സ്വയം പ്രകാശനമത്രെ. ഈ ഒരു തത്വം നമുക്കുതന്നെയും അനുകൂലം ഉപദേശിക്കേണ്ടതാണ്. നമുക്കു പ്രഥമ കർമ്മവും. “അതമാത്മാ ബ്രഹ്മസർവ്വം ഭൂമിത്യനുശാസനം”.

ഈ തത്വമോഷം ജഗത്തിൽ മുഴങ്ങട്ടെ. അസ്വാരിശ്വാസങ്ങൾ മറയട്ടെ. ദുർബ്ബലന്മാർക്കു് ഇതുപദേശിക്കുക. പിന്നെയും പിന്നെയും ഉപദേശിക്കുക. “നിർമ്മലാത്മാവേ ഉണരുക. എഴുന്നേല്ക്കുക. അതുതവിളി ഈ നിദ്ര ചോന്ന യോജിച്ചതല്ല. സർവ്വശക്തി ഉണരുക, എഴുന്നേല്ക്കുക, ആത്മസ്വരൂപം പ്രകാശിപ്പിക്കുക, ഉത്തിഷ്ഠത, ജാഗ്രത, പ്രാപ്യ വിരാജ് നിബോധത. ഇതു മനുഷ്യാവസ്ഥയിൽ ഉപദേശിക്കുക. അതിന്റെ ശക്തി കാണിച്ചുകൊടുക്കുകയും ചെയ്യുക. അപ്പോളറിയും അതിന്റെ പ്രായോഗികത.

വിവേകം ഉണ്ടാവണമെങ്കിൽ സത്യംസത്യങ്ങളെ തിരിച്ചറിയണം, സത്യത്തിന്റെ ലക്ഷണം എന്തെന്നു മനസ്സിലാക്കണം. അതു നിർമ്മലതയാണ്, ഏകത്വമാണ്. ഏകത്വമുണ്ടാവാൻ സഹായിക്കുന്ന എന്തു സത്യമാണ്. പ്രേമം സത്യമാണ്. ദ്വേഷം അസത്യമാണ്. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ ദ്വേഷം അനേകത്വത്തിന്നു നിമിത്തമാകുന്നു. വിദ്വേഷം മനുഷ്യനെ മനുഷ്യനിൽ നിന്നു ഭിന്നിപ്പിക്കുന്നു. അതിനാൽ അത് അസത്യമാണ്. പ്രേമം കൂട്ടിയിണക്കുന്നു. ഏകത്വത്തിലേക്കുതെളിക്കുന്നു. അമ്മ കുഞ്ഞിനോടു മേലുതന്നു. കുടുംബങ്ങൾ നാടോടിത്തന്നു. മനുഷ്യലോകം തിര്യക്കുകളോടൊത്താകുന്നു. ഇങ്ങനെ എല്ലാം മന്നാകുന്നു. പ്രേമമാണ് സത്യം, ഉണ്മ, ഈശ്വരൻ

ആ ഏക പ്രേമത്തിന്റെ പ്രകാശനമാണ് ഈ പ്രപഞ്ചമാസകലം. അതുകൊണ്ട് നമ്മുടെ സമ്യകതയ്ക്കുള്ളിലും നോക്കുന്നത്, അത് ഏകത്വജനകമോ നാനാത്വജനകമോ എന്നാണ്. നാനാത്വജനകത്തെ തൃപ്പിടങ്ങളും, ഏകത്വജനകമെല്ലാം, ജീവനെ ജീവനോടു ചേർത്തിണക്കി ഏകത്വമുണ്ടാക്കുന്നവയെ സ്വീകരിക്കണം. നാനാത്വജനകങ്ങളെ നിരസിക്കുകയും വേണം. ഇതത്രേ സദാചാരസമ്യസം.

രണ്ടു ശക്തികൾ ഒന്നൊക്കാനും മപ്പത്തിനൊപ്പം പ്രവർത്തിച്ചുവരുന്നു. ഒരു അഹം എന്നും മറ്റൊരു നാഹം എന്നും മുഴക്കുന്നു. രണ്ടിന്റെയും പ്രകാശനം മനുഷ്യനിൽ മാത്രമല്ല മൃഗങ്ങളിലുമുണ്ട്. എളിയ പൂക്കളിലുമുണ്ട്. മനുഷ്യന്റെ ചുട്ടുപോരയിൽ തേറ്റപ്പല്ലകൾ ആഴ്ത്തിയിരിക്കുന്ന പെൺപുലി, തന്റെ കിഞ്ഞിനെ രക്ഷിപ്പാൻ, വേണ്ടിവന്നാൽ, സ്വജീവനെപ്പോലും ബലികൊടുക്കും. സ്വസന്ദോഷത്തോടെ ജീവിക്കുകയാൽ ഒരു കൂസലുമില്ലാത്ത പരമദുഷ്ടൻ പട്ടിണികിടക്കുന്ന മായ്മയേയും, മക്കളെയും രക്ഷിപ്പാൻ സ്വന്ത ജീവനെ നിശ്ശങ്കം അർപ്പിക്കുന്നതിനേക്കാൾ ഇങ്ങനെ ഈ ശക്തികൾ രണ്ടും ഇരുവശങ്ങളിൽ പ്രവർത്തിച്ചുവരുന്നു. ഒരു സ്വാർത്ഥം, മറ്റൊരു നിസ്വാർത്ഥം. ഒരു പരിഗ്രഹം, മറ്റൊരു പരിത്യോഗം. ഈ ജഗത്തു മുഴുവനും ഈ ഇരുശക്തികളുടെ ലീലാരംഗമാണ്. ഇതു സർവ്വ പ്രത്യക്ഷമാണ്.

പ്രേമം, നിസ്വാർത്ഥത, പരിത്യോഗം ഇതൊന്നുമാത്രമാണ് ജഗത്തിൽ ക്ഷേമമാക്കുകയായി ശ്രമിക്കുകയായി പ്രവർത്തിക്കുന്ന ശക്തി. മറ്റൊരു, പ്രേമശക്തിയുടെ തന്നെ വഴിപിഴച്ചു പോക്കാണ്. ഒരുവൻ മറ്റൊരാളെ കൊലപ്പെടുത്തുന്നത് പക്ഷെ സ്വന്തം കഷ്ടതിനോടുള്ള പ്രേമം നിമിത്തമാവാം. അയാളുടെ

പ്രേമം ആ ചെറിയ കിഞ്ഞിൽ കിടങ്ങിനോടൊന്നും പരിമിതമാവാം. അത് ആ പ്രേമം തന്നെ. നിസ്വാർത്ഥമായ ആ പ്രേമമത്രേ സകല ജഗത്തിന്റെയും പ്രേരകശക്തി. ജഗദ്യാപാരത്തിൽ പ്രേമമെന്ന ഒരേ ശക്തിയേ ഉള്ളൂ. ചെറുചാലുകളുടെ അളവുകളിൽപ്പെട്ടിട്ടങ്ങി ഓപ്പുമെന്തെന്നോന്നു പ്രേമം തന്നെ കഴുകിവന്നു മറയ്ക്കൽ പുറപ്പെടുമ്പോൾ ഈശ്വരനായി പ്രകാശിക്കും. നമ്മിൽ നിത്യസന്നിഹിതനായ ഈ ശ്വരനെ, യഥാർത്ഥ സ്വരൂപത്തെ സ്തുരിക്കുക. അന്നന്മാരും സർവ്വശക്തരും നിത്യനിർമ്മലരും നിത്യമംഗളകര്യമെന്നു സ്തുരിക്കുക. ആ സ്വരൂപത്തിനു സ്വാർത്ഥമില്ല. തൻമൂലം ബലവത്തും ഭയരഹിതവുമാണ്. നിഷ്കാമൻ എന്നതിനെ ഭയം! അയാൾ മൃത്യുവിനെ ഭയപ്പെടുമോ! തിന്മയെ ഭയപ്പെടുമോ! ഇല്ല. നമ്മുടെ പഴയ വ്യക്തിത്വം നശിച്ചുപോയി എന്നു ഈ നിമിഷം മുതൽ വിചാരിക്കണം. ഇതുവരെ ഉണ്ടായിരുന്ന ശ്രീമാൻ ഇന്നാൾ, ശ്രീമതി ഇന്നവൾ എന്നിവരെല്ലാം പോയി. അതെല്ലാം അന്ധവിശ്വാസമാണിത്. ശേഷിച്ചത്, നിത്യശുദ്ധ-നിത്യബുദ്ധ-സർവ്വശക്ത-സർവ്വജ്ഞത മാത്രം. അപ്പോൾ സർവ്വഭയങ്ങളും തിരോടുകൊണ്ടു സർവ്വഭയമില്ലായ്മയും അകലുന്നു. പിന്നെ നമുക്ക് ഒരു കൃത്യമേ ഉള്ളൂ. നമ്മുടെ സർവ്വജീവികളിലും ഈ ജ്ഞാനം ഉണ്ടാകട്ടെ. അവരുടെ വിളമ്പുന്നതുവാൻ നാം അവരെ സഹായിക്കണം. ഇതൊന്നാണ് ഇന്ന് ലോകത്തിൽ എല്ലായിടത്തും അത്യാവശ്യമായിട്ടുള്ളതെന്നു എനിക്കു തോന്നുന്നു. ഓരോ മനുഷ്യനും ആരാധകനായും ഓരോമനുഷ്യനിലുമുള്ള പരമാർത്ഥതയും ആരാധ്യവസ്തുവായും വരുന്ന ആ സുവർണ്ണദിനം ഉദയം ചെയ്യണം. അതിനു തക്കവിധം നാം പ്രയത്നിക്കണം.

ലോകം: സമസ്തം; സുഖിനോഭവതു

## ‘കുരുത്തു നൽകട്ടെ’

(ഭി. ആർ. വി. നമ്പൂരിപ്പാട്, കാലടി.)

ആവശ്യങ്ങൾക്കു മുഖാണക്കൊടുക്കാറി-  
നാരംഭമിട്ടതി സ്തംഭമെഴുതിയൽ,  
പുത്തനാം തലശ്ശേരിയിൽ സന്ദേശ-  
മെഴുത്തുരം മുഴക്കൻ മണിമൊഴിയും,

ജാതിമന്ത്രിയെ നീക്കിയെല്ലാവരും  
ആതനമനവ ബന്ധം പുലർത്തുവാൻ,  
അററം മുതലനമാഞ്ഞുവെച്ചൊക്കും-  
കാറ്റതിശോഭനയ്ക്ക് വിശ്രമമറിഞ്ഞായ്.

“അന്ധവിശ്വാസ മനോഹരമൊക്കെയും-  
മെന്തിനവെച്ചു പുലർത്തു നോക്കേ-  
ജാതിമത ഗോത്രവിശ്വാസ വൈകൃത-  
മുതിർന്നതുക കാരാൽ പൊടുന്നനെ”.

അക്കൊട്ടം ഗജനം കേട്ടയെന്നിട്ടു  
ശക്തികൃത്യം ചിലതു വിറച്ചുപോയ്.  
“കൊട്ട ശുദ്ധം മറ്റൊരുതന്നെ നിങ്ങളെ  
പൊട്ടമെന്തെന്നുപേക്ഷിച്ചിടുന്നുവോ”

‘പുണ്യം വിശ്വം ചോരകള’മെന്ന  
രീതി കളയുന്നതേ ഉണ്ടെന്നിങ്ങോ  
ആധ്യാത്മികമെന്നതിന്നു വെച്ചിട്ടു  
നിശ്ചയം നിശ്ചയം തെല്ലില്ല സംശയം”.

മനത്തിടിനൊക്കെന്നപോലെ ഭീര-  
നാം മുഴങ്ങി ഭിഗ്നകണ്ണുകളിൽ,  
ആരോഗ്യപൂർവ്വക മത്സ്യ ശബ്ദത്തി-  
ലോതിയോൻ ശ്രീ വിവേകാനന്ദയോഗിയം.

നിന്ദാമുഖത്തിലും നിന്ദിതമാണുള്ള  
മർദ്ദനം-സ്തംഭമെന്തെന്നതിന്റെ മക്കളെ

തട്ടിയുണർത്തി പ്രമാണമേകി, പ്ര-  
ബുലരാക്കിട്ടു പറഞ്ഞു രാഗാർദ്രനായ്.

“മുർച്ചിച്ചുവീർത്തൊക്കൊട്ടമെന്തായോ  
ദ്രോ മരണ-മരണമിടകൊട്ടും,  
വിശ്വാസമാത്മനിയില്ലാത്തവൻ വെറും  
നാൽക്കാടി,-ജീവിതം കാട്ടിലെത്തിവിതം”.

അശ്ശക്തിപുണ്യം പ്രഖ്യാപനമൊരു  
സാംസ്കാരികതാമര ശംഖനിന്നൊക്കെയ്.  
അശ്ശക്തിമൊഴി കേട്ടെന്നു നാമൊക്കെയും-  
മൊക്കെയും കർമ്മാനുബദ്ധമായി ഭാരതം.

ജന്മ കിഴക്കുന്നിന്നിപ്പോൾ ഗജന-  
മെന്തിനൊട്ടുമെന്തെന്നു സുശക്തമായ്.  
ലോക പരിഷ്കാര കേന്ദ്രം നാട്ടിലേ-  
യ്ക്കുകനാം സന്യാസികാശായ ചന്ദ്രനായ്-

ചെന്തു; പരിഞ്ഞാറിനൊക്കൊണ്ടു നമ്മുടെ  
സംസ്കാര ശോഭയെത്തുടർശക്തിയും,  
കൊച്ചുരാജ്യത്തിന്റെ മാഹാത്മ്യംഗിയും-  
മൊക്കെയുംഗീകരിപ്പിച്ചുയരുന്നായ്.

ഭിന്നരാജ്യങ്ങൾ തൻശ്രദ്ധയെ തന്നിലേ-  
ക്കൊന്നായടുപ്പിച്ചു ഗംഭീര വാക്കിനാൽ  
ലോകസൗഖ്യത്തിന്റെ സന്ദേശമാകുന്നായ്  
ഭാരത ശ്രീ വിവേകാനന്ദൻ പതാകയായ്

മനവബന്ധം പുതുക്കിപ്പണി തടി-  
മാനം ജഗത്തിന്നു തന്നു ഹോശയാ-  
ശ്രീ വിവേകാനന്ദയോഗി ജയിക്കൂ! നി-  
ന്നോർമ്മനൽകട്ടെ കരുത്തുപുഷ്പവും.

# വിവേകാനന്ദ സ്വാമിയും-ലോകഹിതവും

(ശ്രീഭാനന്ദസ്വാമി)

വസന്തത്തിനെപ്പോലെ ലോകനന്ദക്കായിട്ട് വർത്തിക്കുന്നവരാണ് മഹാത്മാക്കൾ എന്ന് വിവേകചൂഡാമണിയിൽ പറയുന്നു. സ്വാമിത്തക്കായിട്ട് അവർ ഒന്നും ചെയ്യുന്നില്ല, അതേ സമയം മറ്റുള്ളവർക്കുവേണ്ടി പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്യും, അതുകൊണ്ടാണ് അവർ 'വസന്തവല്ലോകഹിതം' ആചരിക്കുന്നവരാണെന്ന് പറയുന്നത്. ഈ വാക്യം വിവേകാനന്ദ സ്വാമികൾ പലരും ഉദ്ധരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

മഹാത്മാക്കളുടെ സർവ്വസ്വവും ലോകത്തിനായിട്ട് ഉഴിഞ്ഞുവെക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതാണ്. അവരുടെ പുണ്യവും തപസും എല്ലാം മറ്റുള്ളവർക്കുവേണ്ടിയുള്ളതാണ്. "തസ്യ പുത്രാ ദായമുപയന്തി സഹൃദഃ സാധുക്രതാം ദ്വിഷന്തഃ പാപകൃതാം" (ബ്രഹ്മസൂത്ര ഭാഷ്യം III. 3-26) മുക്തപുരുഷൻ ദേഹത്തും മെയ്യുമ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ധനം (ആത്മീയത) പുത്രന്മാർക്കും (ശിഷ്യന്മാർക്ക്), പുണ്യം സഹൃദുക്കൾക്കും, പാപം വിപരധികൾക്കും ലഭിക്കുന്നു. സാധാരണജനങ്ങൾ പുണ്യപാപങ്ങൾ കൂടി വീണ്ടും ജനിക്കുന്നു, എന്നാൽ മുക്തപുരുഷന്മാർക്ക് പുനർജന്മമില്ല. അപ്പോൾ അവരുടെ പുണ്യപാപങ്ങൾക്ക് എന്തു സംഭവിക്കുന്നു? എന്ന പ്രശ്നം ജനിക്കുന്നു. അതു കൂടിയും അവർ വിട്ടുകളയുന്നു. അതിന്റെ അവകാശികൾ മറ്റുള്ളവരാണ് എന്ന് ബ്രഹ്മസൂത്രത്തിൽ സിദ്ധമായിരിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ടാണ് സാധുസേവയെന്നതിൽ ലോകം ശ്രദ്ധകാണിക്കുന്നത്. അവരുടെ പുണ്യം അവരെ സ്നേഹിച്ചുപചരിക്കുന്നവർക്കുള്ളതാണ് അവരെ വെറുപ്പിക്കാതിരിക്കാൻ പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിക്കുകയും വേണം. അല്ലെങ്കിൽ അവരിൽ വല്ലപാപങ്ങൾക്കും ബാധിക്കുമ്പോൾ അത് വിരോധികളിൽ ഒട്ടിച്ചേരും. "തൽ സകൃതദുഷ്ടതേ വിധൂനതേ തസ്യ പ്രിയാജ്ഞാതതഃ സകൃതമുപയന്തി അപ്രിയാ ദുഷ്ടതം" (കൗശീക കൃപനിഷത്ത് 1-4). സകൃതവും ദുഷ്ടതയും കടന്നുകൂടുന്നതിട്ട് ജ്ഞാനി ബ്രഹ്മത്തിൽ ലയിക്കുന്നു. അവരുടെ സകൃത ദുഷ്ടതങ്ങൾക്ക് അവകാശികൾ യഥാക്രമം അവരെ സ്നേഹിച്ചു ബന്ധുക്കളും ദോഷിച്ചു ശത്രുക്കളും ആകുന്നു.

ഈ പറഞ്ഞ സംഗതികൾ ജ്ഞാനികൾ അറിയാതെതന്നെ സംഭവിക്കുന്നവയാണ്. അവരുടെ സകൃത ദുഷ്ടതങ്ങൾക്ക് മറ്റുള്ളവർ സ്വയം അധികാരികളായിട്ട് സ്വയംവരിക്കുകയാണ്. എന്നാൽ ജ്ഞാനികൾ സ്വയം അറിവോടുകൂടി ചെയ്യുന്നതോ പരഹിതംമാത്രമാണ്. അവർ ഒരിക്കലും മറ്റുള്ളവർക്ക് അഹിതം വരുത്തുകയൊന്നും പ്രവർത്തിക്കുകയൊന്നും ചെയ്യുന്നതോ പരഹിതമാണ്. പരഹിതമാണ് അവരുടെ സ്വഭാവം.

വിവേകാനന്ദസ്വാമികൾ ഒരു കത്തിൽ പറയുന്നു : "ഞാൻ ജീവിതം (ലോകജീവിതം) എന്താണെന്നു കണ്ടിട്ടുണ്ട്. അത് മുഴുവൻ സ്വാമിത്തമാണ്. ഞാൻ എനിക്കുവേണ്ടി ഒന്നുംതന്നെ ചെയ്തിട്ടില്ല." സ്വാമിജിയുടെ മഹിമക്ക് ഇതിൽകൂടിയ തെളിവു വേണമോ?

അയം നിജഃ പരോ വേതി ഗണനാ ലഘുമേതസാം. ഉദാരചരിതാനാം തു വസുധൈവ കുടുംബകം.

ഇത് എന്തെന്താണ് അല്ലെങ്കിൽ അനുന്തരതാണ് എന്നുള്ള കണക്കിൽ അല്ലബുദ്ധികൾക്കുള്ളതാണ്. വിശാഖബുദ്ധികൾക്ക് ലോകമേ തറവാടാണ്.

വിവേകാനന്ദസ്വാമികൾ ഒരിക്കൽ 'ഹിതവാദി'പത്രത്തിന്റെ എഡിറ്റർ ആയ പണ്ഡിറ്റ് സഖാരാം ഗണേശ് ഡ്യൂസ്റ്ററോട് പറയുകയുണ്ടായി: "എന്റെ രാജ്യത്തിൽ ഒരു നായ്കപോലും ആഹാരം ഇല്ലാതെ കഴിയുന്നതായാൽ അതിനെ തീറ്റിപ്പോറ്റുന്നതായിരിക്കും എന്റെ മതം. മറ്റുള്ളത് ഏതും മതരാഹിത്യമാകട്ടെ മതമോ ആണ്".

വിശ്വാസമുണ്ടെന്ന് മനസ്സിൽ മനസ്സാക്കി. ഇത് തപസ്സിന്റെ ഫലമാണ്. മഹത്തുക്കളുടെ ജീവിതത്തിൽ ഇവ രണ്ടും തുണയായിത്തീർന്നു കൊണ്ടും, കഠിനമായ തപസ്സാചരിച്ച് ആത്മീയത വളർത്തിയവരാണ് വിശ്വാസമുണ്ടായവർ. അവർ പരദുഃഖത്തിൽ തപിക്കുന്നവരാണ്. സാമീപി അമേരിക്കയിൽ മത മഹാസമ്മേളനത്തിനുശേഷം രാജാവിനായ സർക്കാരെക്കുറിച്ച് വിവരമുണ്ടായി. എന്നാൽ ഇന്ത്യൻ മതയുടെ ദാരിദ്ര്യവും, കഷ്ടതയും, ദുരിതവും മാത്രം സ്വാമീജിക്ക് രാത്രി ഉറങ്ങാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. ഇന്ത്യയിലെ ദരിദ്രജനങ്ങളെ മാത്രം രാത്രി കണ്ണീർ വാർത്തു കഴിച്ചിട്ടില്ല.

മതമഹാസമ്മേളനത്തിനു അമേരിക്കയിലേക്കു കപ്പൽകയറുന്നതിനു മുമ്പായിട്ട് ഗുരുവായിനായ ഗുരുനാഥസ്വാമികളെ ബോംബെയിൽനിന്നു കാണാൻ ഇടയായപ്പോൾ സ്വാമീജി തന്റെ ഹൃദയത്തിന്റെ വിശ്വാസത്തെ ഇങ്ങനെ വെളിപ്പെടുത്തി. “സഹോദരരേ, നിങ്ങളുടെ ഈ പറയപ്പെട്ട മതത്തെപ്പറ്റി മനോരമ മനസ്സിലാക്കാൻ എനിക്കിതുവരെ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. പക്ഷെ എന്റെ ഹൃദയം വളരെ വിശ്വാസമായിട്ടുണ്ട്. ഞാൻ സഹതപിക്കാൻ പഠിച്ചിട്ടുണ്ട്. എന്നെ വിശ്വസിക്കൂ. ഞാൻ തീവ്രമായി സഹതപിക്കുന്നു”.

മഹത്തുക്കളുടെ ബലം ആത്മനിഷ്ഠയാണ്.

ഔതികമന്ത്ര ബലത്തിൽ ഉറച്ച ഒരുവൻ സ്വാമീജിയാകുമ്പോൾ ആത്മീയമായ ശക്തിയിൽ നിമഗ്നനായി ഒരുവൻ പരാജയമായിത്തീരുന്നു. പരാജയമുണ്ടാകാതെ കഴിഞ്ഞാണ് സേവനം സകലം. മഹത്തുക്കൾ തങ്ങൾ കയ്യെടുത്ത നേടിയ ആത്മീയത വ്യക്തമായപോലെ വാടിനശിക്കാൻ ഇഷ്ടപ്പെടുന്നില്ല. അതുകൊണ്ട് ലോകസേവനത്തിനായിട്ട് അവർ തയ്യാറല്ല. സേവനത്തിന്റെ പീഠത്തിന്മേൽ ദാഹാതമതം ബലിയായി അർപ്പിക്കപ്പെടുന്നു. ശ്രീ രാമകൃഷ്ണദേവന്റെ ചരിത്രത്തിൽ സേവനത്തിന്റെ കൈകാര്യം ഉൾക്കൊണ്ടിട്ട് ഒരു ചെട്ടമുണ്ട്. സേവനം കഠിനമായ തപസ്സ് ആചരിച്ച് ആത്മീയതയുടെ വിവിധരൂപങ്ങളെ സാക്ഷാത്കരിച്ചു.

എന്നാൽ ആത്മനിർവൃതിയിൽ എല്ലാം ഭരണം സ്ഥിതിചെയ്യാൻ ആപ്തമായ അദ്വൈതത്തിനു കഴിഞ്ഞില്ല. തന്റെ അനുഭവവിത്തത്തെ ലോകോപകാരയുക്തമാക്കാൻ തക്ക ശിഷ്യന്മാരെ (ഉപകരണങ്ങളെ) കിട്ടാൻ ഹൃദയമുതകി പ്രാർത്ഥിച്ചു. ഭക്തിബോധത്തിൽ ഒരു കെട്ടിടത്തിന്റെ മുകളിൽ കയറിനിന്നുകൊണ്ട് പരമഹംസൻ ഉച്ചത്തിൽ വിളിച്ചുപറയുമായിരുന്നു: “എന്റെ കിട്ടികൾ എവിടെ—എന്റെ സമ്പത്തിന്റെ അവകാശികൾ” എന്ന്. ഒടുവിൽ സ്വാമീജി വേകാനുപോലുള്ള ശിഷ്യന്മാർ വന്നു ചേർന്നപ്പോൾ ഗോപാൽ സമാധാനം ആയുർജ്ജ്. അവരിലേക്ക് തന്റെ തപഃഫലങ്ങളെപകർന്നു. ആത്മീയത ലുബ്ധന്റെ വിത്തല്ല. അത് കെട്ടിക്കിടന്നു കയ്യിൽക്കൊണ്ടു കൊണ്ടുപോലെ ലോകോപകാരകമായിത്തീരുന്നു. ശ്രീമദ് രാമാനുജാചാര്യരുടെ ജീവിതത്തിലും പരോപകാരതല്പരതയുടെ വ്യക്തമായ വ്യക്തതയായിത്തീരുന്നു. ശ്രീ രാമാനുജൻ തുടരെ പതിനെട്ടുതവണ ഗുരുവിന്റെ സമീപിച്ചുപേക്കിട്ടതിന്റെ ശേഷമാണ് ഗുരു കനിഞ്ഞു മന്ത്രദീപ്തനാകിയത്. മന്ത്രം വളരെ ശോചനീയമാണെന്നും ഒരിക്കലും പരസ്യമാക്കാൻ പാടില്ലെന്നും ഗുരു ശാസിച്ചിരുന്നു. പക്ഷെ വിശ്വാസമുണ്ടായ രാമാനുജൻ മന്ത്രം കിട്ടാത്ത താമസം ഒരു കേന്ദ്രത്തിന്റെ മുകളിൽ കയറിനിന്ന് സമീപവാസികളെ എല്ലാം വിളിച്ച് പരസ്യമായി മന്ത്രോപദേശം ചെയ്യാൻ തുടങ്ങി. ഗുരു ഇതുകേട്ട് ഓടിവന്ന് രാമാനുജനെ ശകാരവേഷം ചെയ്തുകൊണ്ട് “പാപിയായ നീ നരകത്തിൽ പോകും” എന്ന് ഭീഷണിപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു. “വളരെപ്പേർ സമീപത്തിൽ പോകുവാൻ ഇടയാകുമ്പോൾ ഞാൻ മാത്രം നരകത്തിൽ പോകുന്നതുകൊണ്ട് യാതൊരു ദോഷവുമില്ല. അതെന്നിട സന്തോഷംതന്നെ” എന്ന് രാമാനുജൻ പറഞ്ഞു. അതോടുകൂടി ഗുരുവിന്റെ കേവലം തണുത്തു. ശിഷ്യനെ അകഴിഞ്ഞു അനുഗ്രഹിച്ചു. സകലരെയും ദൈവാനുയോക്താക്കൾ അനുഗ്രഹിക്കാൻ തക്കവിശ്വാസ ഹൃദയമുള്ള രാമാനുജൻ വിശിഷ്ടാഭിഷേക സിദ്ധാന്തത്തിന്റെ പരമാർത്ഥമായി ചിതകുലം പ്രഖ്യാപനമായിത്തീർന്നു.

വിവേകാനന്ദസ്വാമികളും ഇതുപോലെയുള്ള ആശയക്കാരനായിരുന്നു. കാഷ്മീർ മഹാരാജാവുമായ

ജ്ഞായ ഒരു സംഭാഷണമദ്ധ്യേ സ്വാമിജി പറഞ്ഞു : “എന്റെ നാട്ടുകാർ നന്മ ചെയ്യുന്നതുമൂലം നരകത്തിൽ പോകേണ്ടിവന്നാൽ ഞാനതൊരു മഹാഭാഗമായി കരുതും”.

അമേരിക്കയിൽനിന്നും ഉള്ള ഒരു കത്തിൽ സ്വാമിജി പറയുന്നു, “മരിക്കുന്നതുവരെ ഞാൻ ഇടവിടാതെ പ്രവർത്തിക്കും, മരണത്തിനുശേഷവും ഞാൻ ലോക ഹിതത്തിനായി പ്രവർത്തിക്കും”.

തപസ്സിന്റെ ഫലമായിട്ടാണ് മഹാത്മാക്കൾക്ക് ഹൃദയവിശാലത ഉണ്ടാകുന്നതെന്നു മുൻപു പറഞ്ഞു വല്ലോ. സ്വാമിജിയെന്ന ഈ വിഷയത്തെക്കുറിച്ചു പറയുന്നതു നോക്കുക: “ഞാനിത്രയൊക്കെ തപസ്സു ചെയ്തിട്ട മനസിവാക്കിയ സാരമിതാണ്: ഓരോ ജീവനിലും ഭഗവാൻ അധിഷ്ഠാനം ചെയ്യുന്നു; അതൊഴിച്ചു വേറെരിശുപരണം ഇല്ല. ജീവനെ സ്നേഹിക്കുന്നവർ ഈശ്വരനെ സേവിക്കുന്നു.”

സ്വാമിജിയുടെ ദീനാനുകമ്പ ഹൃദയസ്സ്പർശിതം. “വിശ്വവായുടെ കണ്ണിരൊപ്പാനും, അനാഥ ശിശുവിന്റെ വായിൽ അല്പം ആഹാരം എത്തിക്കാനും കഴിയാത്ത ഈശ്വരനിമേലോ മതത്തിലോ ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നില്ല”. “ക്ഷണം! ക്ഷണം! എനിക്ക് ഇവിടെ ഭക്ഷണം നൽകാൻ കഴിയാത്ത ഒരിശ്വരൻ സമീപത്തിൽ നിത്യംനന്നും നൽകുമെന്ന് ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നില്ല. (വിവേകാനന്ദ സാമിത്യ സർവ്വസ്വം III. P. 399).

മനുഷ്യസ്നേഹം അതിന്റെ പരമകാഴ്ചയിൽ കാട്ടുന്ന സ്വാമിജിയുടെ അതിന്ദ്രിയ ദൃഷ്ടി ഇതാണ്. “ഈ ശ്വരനെ മനുഷ്യനിൽ കാണുകയാണ് യഥാർത്ഥമായ ഈശ്വരദർശനം.” വി. സാ. സ. III P 347.

“ഓരോ മനുഷ്യനേയും, സ്ത്രീയെയും, എല്ലാവരെയും, ഈശ്വരനെ കാണുക. ആരെയും നിങ്ങൾക്കു സഹായിക്കാൻ വയ്യ, നിങ്ങൾക്കു സേവനമേ ആകൂ. ഭാഗ്യമുണ്ടെങ്കിൽ ഭഗവൽ സന്താനങ്ങളെ, ഭഗവാനെതന്നെ സേവിക്കുക. സുസ്താനങ്ങളിൽ ആരെയെങ്കിലും ഇണക്കാൻ ഭഗവാൻ അനുജ്ഞ നൽകി

യാൽ, നിങ്ങൾ അനുഗ്രഹിതർ തന്നെ. സ്വയം വളരെ വലുതായൊന്നും കരുതാൻ പേകരുത്”. മറ്റുള്ളവർക്കില്ലാതിരുന്നപ്പോൾ ആ ഭാഗ്യം കൈവന്ന നിങ്ങൾ അനുഗ്രഹിതർതന്നെ. ഒരാൾക്കു നയമായി മാത്രം അത് അനുഷ്ഠിക്കുക. എനിക്ക് പാവങ്ങളിൽ ഈശ്വരനെ കാണണം; എന്റെ രക്ഷക്കുവേണ്ടിയാണ് ഞാൻ ചെയ്ത് അവരെ ആരാധിക്കുന്നത്. നമ്മുടെ രക്ഷക്കുവേണ്ടിയാണ് പാവങ്ങളും ദുഃഖിതരുമുള്ളത്. ദേഹികുടേയും ദുഃഖനന്ദനരുടേയും പതിവുതടേയും പാപികളുടേയും രൂപത്തിൽ വരുന്നത് ഭഗവാനെ സേവിക്കുവാൻ നമുക്കുവേണ്ട കിട്ടുവാനാണ്! ഇതു കടന്നു പോകേണ്ടത്; ഒരിക്കൽക്കൂടി ഞാൻ പറയുന്നു; ഈ രൂപങ്ങളിലൊക്കെ ഭഗവാനെ സേവിക്കുവാൻ നമ്മെ അനുവദിക്കുന്നത് നമ്മുടെ ജീവിതത്തിലെ ഏറ്റവും വമ്പിച്ച ഭാഗ്യമാണെന്നത്”.

വി. സാ. സ. III. P. 138.

“ജീവസേവയെക്കൊണ്ടു വലിയധർമ്മമില്ല. സേവാധർമ്മം വേണ്ടതുപോലെ അനുഷ്ഠിക്കാൻ കഴിഞ്ഞാൽ, വളരെ എളുപ്പത്തിൽ സംസാരബന്ധനം പൊട്ടിച്ചുകളയാം. ‘മുക്തി: കരഹമായതേ? മോക്ഷം ഉള്ളി കണ്ണിലെ നെല്ലിക്കടവിലെ സുഖമോക്ഷം’. ഗിരിഷ് പന്ത്രണ്ടാമിനെ ‘സംബാധനമൊഴ്ത്തുകൊണ്ട്’ സ്വാമിജി പറഞ്ഞു. “നോക്കു ഗിരിഷ് ബാബു, ഈ ജഗത്തിലെ ദുഃഖം അകറ്റാൻ ഒരായിരം ജനമെടുക്കേണ്ടിവന്നാലും ഞാനതു സ്വീകരിക്കും എന്നെനിക്ക് ഉതാനിപ്പോകുന്നു. അതുകൊണ്ട് ആരുടേയെങ്കിലും അല്ലെങ്കിലും അല്ലെങ്കിലും കഴിയുമെങ്കിൽ, അതെ, ഞാനതു ചെയ്യുകതന്നെ ചെയ്യും. സ്വന്തം മുക്തിക്കു നേടിയതുകൊണ്ടുള്ള പ്രയാസനം എന്നും ഞാൻ സംശയിക്കുന്നു. സകലരേയും ഒരുമിച്ചുമാത്രമേ വഴിക്കു സഞ്ചരിക്കണം.

വി. സാ. സ. VI. P. 59.

സ്വാമിജി ആത്മജ്ഞാനത്തിന് ജീവിതമുഖ്യങ്ങളിൽ പ്രഥമസ്ഥാനം നൽകുന്നു. ജനങ്ങളെ ആദ്ധ്യാത്മിക മാർഗ്ഗത്തിലേക്കു നയിക്കുവാൻ ജ്ഞാനപ്രവർത്തനം ചെയ്യണമെന്നു നിബ്ബന്ധിക്കുന്നു.



“സുഹൃത്തുക്കളേ, അതുകൊണ്ട് എന്റെ പരിപാടി, നമ്മുടെ ശാസ്ത്രങ്ങളിലുള്ള സത്യങ്ങൾ ഭാരതത്തിനകത്തും പുറത്തും പ്രചരിപ്പിക്കുവാൻ നമ്മുടെ ചെറുപ്പക്കാർ അഭ്യസിപ്പിക്കുന്ന സ്ഥാപനങ്ങൾക്കു ഏകയാണ്”. വി. സാ. സ. III. P. 115.

വേദാന്തം പ്രായോഗികമാക്കണമെന്നും ഭരണഭിന്നജീവിതത്തിൽ സാധാരണനാടകം സഹായകമായിരിക്കണമെന്നും സ്വാമിജി ഉപദേശിക്കുന്നു. “പ്രായോഗിക വശത്തിലുള്ള ഉപദേശം ഇതാണ്. അതുകൊണ്ട് തന്നിൽത്തന്നെ വിശ്വസിക്കുക. ഭൗതികമായ വിത്തമാണ് വേണ്ടതെങ്കിൽ അതു പ്രായോഗികമാക്കുക. വിത്തം വന്നുചേർന്നുകൊള്ളും. ബുദ്ധിപരതയാണ് വേണ്ടതെങ്കിൽ അതു ബുദ്ധിയുടെ രഥത്തിൽ പ്രായോഗികമാക്കണം. അപ്പാർ വിഷയം അതിമാനുഷമായ പ്രതിഭയുള്ളവരാകാം. മുകുതിയാണ് വേണ്ടതെങ്കിൽ ആദ്ധ്യാത്മിക രഥത്തിൽ പ്രവർത്തിക്കണം. നിങ്ങളുടെ മുകുതാകാം. നിർവ്വാണത്തിൽ, നിത്യനന്മയിൽ ചെന്നെത്താം. അദ്വൈതത്തിലുണ്ടായിരുന്ന ഒരു പിശക് ഇതുവരെ അത് ആദ്ധ്യാത്മികരഥത്തിലേ പ്രയോഗിക്കപ്പെട്ടിരുന്നില്ല. എന്നതാണ്. മറ്റൊരാൾക്കും പ്രായോഗത്തിലായില്ല. ഇപ്പോഴുള്ള പ്രായോഗത്തിൽ കൊണ്ടുവരണം കാലമാണ്. ഇനിമേൽ അതു ഫലസുമായിരിക്കരുത്. ഗുഹകളിലും കാടുകളിലും ഹിമാലയത്തിലും താപസന്മാരോടൊത്തു മാത്രം കഴിഞ്ഞു കൂടരുത്. ആളുകളുടെ ഭരണഭിന്നജീവിതത്തിലേക്കിറങ്ങി വരണം. രാജാവിന്റെ കൊട്ടാരത്തിലും താപസന്റെ ഗുഹയിലും പാവപ്പെട്ടവന്റെ കിടപ്പിലും, തെങ്ങിനീക്കൂടെ തെരുവിലും—എല്ലായിടത്തും ഏതൊരിടത്തും അതു പ്രായോഗത്തിൽ കൊണ്ടുവരണം. അതിനാൽ, നിങ്ങൾ സ്ത്രീയോ ശൂദ്രനോ ആയാലും യോഗ്യരുതെന്ന്. ഭഗവാൻ കൃഷ്ണൻ പറയുന്നു: ഈ മതമറിഞ്ഞ് മഹത്വമേർത്താൽ അതിന്റെ ചെറിയ മരംഗംപോലും മട്ടേറെ നന്മകൈവരുന്നതു്.

വി സാ സ III 315-16.

‘സുഖത്തിലും ദുഃഖത്തിലും എല്ലാറ്റിനേയും തന്നെപ്പോലെ വീക്ഷിക്കുന്ന യോഗി ശ്രേഷ്ഠനാകുന്നു’ എന്നത് ഗീതാവചനം. ആത്മജ്ഞപരമായ സർവ്വത

സമം പശുതി യോർജ്ജ്വര സുഖം വാ യദി വാ ദുഃഖം സ യോഗി പരമോ മതഃ! ഗീത VI 32

സാമാന്യനെയുടെ സുഖ-ദുഃഖങ്ങളിലും, ഉൽക്കർഷാകങ്ങളിലും താരതമ്യഭാവേന താൻ ഭാഗഭാക്കാരെന്നു സ്വാമിജി പറയുമ്പോൾ അത് വിവേകാനന്ദോപനിഷത്തനു വേണം കണക്കാക്കാൻ. സ്വാമിജി പറയുന്നു. ‘എന്റെ കുട്ടികളേ, നിങ്ങളുടെ അടുക്കൽ ഞാൻ വന്നിട്ടുള്ളത് എന്റെ പരിപാടിയിലേക്കു റിച്ച് നിങ്ങളോടൊന്നിച്ച് പഠിക്കാനാണ്. നിങ്ങൾ ചെവി കൊള്ളുമെങ്കിൽ, നിങ്ങളോടൊത്തു പ്രവർത്തിക്കാൻ ഞാൻ തയ്യാർ. മറിച്ച്, ചെവി കൊള്ളുന്നില്ലെങ്കിൽ, അല്ല, ഭാരതത്തിൽ നീന്നെന്ന ചവിട്ടിപ്പറ്റത്താക്കുകയാണെങ്കിൽപോലും, ഞാൻ മടങ്ങിവന്ന് നാളെല്ലാം മടക്കുകയാണെന്നു നിങ്ങളോടു പറയുകതന്നെ ചെയ്യും. അനിച്ഛാർ നിങ്ങളുടെ ഇടയിൽ കഴിയുവാൻ വന്നിരിക്കുകയാണ്. മൂടണമെങ്കിൽതന്നെ നമുക്കെന്നിട്ടു മൂടാം. എന്നാൽ ശാപവചസ്സകൾ നമ്മുടെ ചുണ്ടുകളിൽ ആവിർഭവിക്കാതിരിക്കട്ടെ’.

വി സാ സ III P 119

സ്വാമിജിയുടെ പരിപാടി, ചുരുക്കിപ്പറഞ്ഞാൽ വസന്തവല്ലാകഹിതം ആചരിക്കലല്ലാതെ മറ്റൊന്നുമല്ല. വസന്തപ്രഭാതവിനോദപോലെ തനിക്കായിട്ട് യാതൊന്നുമാഗ്രഹിക്കാതെ നിഷ്കാമനായിട്ട്, ലോകവിതത്തിനായി പ്രവർത്തിക്കുക എന്നതാണ്. എല്ലാപരിതരത്തിലുള്ള സേവനത്തെയും സ്വാമിജി പ്രതിനിധാനം ചെയ്യുന്നുണ്ട്. സ്ഥൂലശരീരത്തെയും അതിന്റെ വിശപ്പിനേയും സ്വാമിജി അവഗണിക്കുകയോ, മറക്കുകയോ ചെയ്യുന്നില്ല. ബുദ്ധിയുടെ വളർച്ചയേയും വളരെ ഏറെ ശുപാർശചെയ്യുന്നുണ്ട്. ആദ്ധ്യാത്മികതയെപ്പറ്റി പറയേണ്ടതില്ല. എന്തെന്നാൽ ആദ്ധ്യാത്മികതയാണ്. സ്വാമിജിയുടെ പശ്ചാത്തലം. അതിന്റെ അഭാവത്തിൽ സർവ്വനാശം അവശ്യം മറവിയെന്നു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. അങ്ങിനെ മനുഷ്യന്റെ വളർച്ചക്ക്—ചുണ്ണമായ വളർച്ചക്ക്—ഉതകുന്ന ഏതിനേയും സ്വാഗതം ചെയ്യുകൊണ്ട് വസന്തപ്രഭാതപോലെ പ്രവർത്തിക്കാൻ ചെറുപ്പക്കാർ സ്വാമിജി ആഹ്വാനം ചെയ്യുകയും ചെയ്യുന്നു. ‘തീർപ്പി, എങ്ങും

ചിരത്തുക. പ്രവൃത്തി, പ്രവൃത്തി നയിക്കുമ്പോൾത്തന്നെ കിരണമാകണം; നിഃസ്വാർത്ഥനാകണം; മറ്റൊരു സ്നേഹിതനെ കുറച്ചപ്പോൾത്തന്നെ ഒരു സ്നേഹിതന്റെയും വാക്കുകൾ ഗുഡമായി ചെവിയിൽക്കൊള്ളൂ. അതിനാൽ കരുതണം.” വി. സാ. സ. III P 400.

“മുഴുവൻ പ്രവൃത്തിയും നിങ്ങളിൽ കാരോരുത്തനെയും ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നതിൽ പ്രവർത്തിക്കുക അൻപതു ശതകങ്ങൾ നിങ്ങളെ ഉറപ്പാക്കുകയാണ്. കാരോരുത്തിന്റെ ഭാവി നിങ്ങളെ ആശ്രയിച്ചിരിക്കുകയാണ്.” വി. സാ. സ. III 401.

മോക്ഷഹിതം എന്ന ബലിക്കല്ലിൽ ജീവനെ ബലിക്കഴിച്ച സാമിജിയുടെ ജീവിതകവനത്തിലെ ചരമശ്ലോകം, “പരഹിതനായി പ്രവർത്തിക്കുന്നവൻ എന്റെ ശിരസിൽ ഞാൻ അങ്ങിയന്നു കിടക്കുന്നു” എന്നുള്ളതാണ്. താൻ ചെയ്ത മഹത്സേവനങ്ങളെപ്പറ്റി ഒന്നുംപറയാതെ, തന്റെ പരിപാടിയനുസരിച്ച് പ്രവർത്തിക്കുന്നവരുടെ ദാസനാണ് താൻ എന്നർത്ഥം വാങ്ങിക്കൊണ്ടു വന്നവരുടെ വിനയത്തിന്റെ മുൻപിൽ നമിച്ചുകൊണ്ട് ഈ വേലനം സമാപിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

## തൃഗവം സമാധാനവും

(എ. ശങ്കരൻ, വേദാന്തശിരോമണി.)

പുരാതനകാലം മുതലേ സമാധാനത്തിനുള്ള മാർഗ്ഗം അന്വേഷിക്കുന്ന സ്വഭാവം മനുഷ്യനുണ്ട്. എല്ലാ മനുഷ്യരും സമാധാനമാണ് ആഗ്രഹിക്കുന്നത്. ഐഹികവും ആമുഷ്ടികവുമായ സമാധാനത്തിനുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങൾ ശാസ്ത്രങ്ങളിൽ ധാരാളമായി പ്രതിപാദിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. അതിനു വിപരീതമായി പ്രവർത്തിക്കുന്ന മനുഷ്യൻ സമാധാനമുണ്ടാകുന്നില്ല. ഈശ്വരോപസ്മരണപരീക്ഷണത്തിൽ—

“ഈശ്വരോപസ്മരണം സർവ്വം  
യത്കിഞ്ച ജഗത്യം ജഗത്”  
തേന തൃക്കേതന ഭൂമിമഃ  
മഃ ഗുഡഃ കസ്യ സ വിജനം.”

(എല്ലാ ജന്തുക്കളുടെയും ആത്മാവായി അന്തർഗതമായി വസിച്ചുകൊണ്ട് പ്രപഞ്ചത്തെ നിയന്ത്രിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന പരമേശ്വരനെക്കൊണ്ട് പ്രപഞ്ചത്തിൽ കാണുന്ന സർവ്വപരാപരങ്ങളെയും മറയ്ക്കണം. പ്രപഞ്ചത്തിലുള്ള സകലവും ഈശ്വരമയമാണെന്നു കാണണം എന്നു സാരം. അപ്രകാരം കാണുന്നയാൾ മോക്ഷികമായ എല്ലാവർക്കും ആശ്രിതനായി വെടിഞ്ഞ് സദാ ആത്മചിന്താലോചന ചെയ്യണം; ആരുടേയും—തന്റെയോ അന്യരുടേയും—ധനത്തെ ആഗ്രഹിക്കരുത്)

എന്നു കാണുന്നു. എന്നാൽ സമ്പാദിക്കുവാനുള്ള ആഗ്രഹവും പ്രവൃത്തിയുമാണ് മനുഷ്യരുടെ ഇടയിൽ പലയിടത്തും കാണുന്നത്. സമ്പാദിക്കുവാനുള്ള ബലുപ്പാടിൽ സമാധാനത്തിന്റെ കണികപോലും കാണുക സാധ്യമല്ല, അസമാധാനമുണ്ടാകുന്നു.

അസംതുഷ്ടിനിമിത്തം മനുഷ്യൻ അധികമായി കോശ്യാവസ്ഥയ്ക്കും സമ്പാദിക്കുവാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. ഇന്നിന്ന പദാർത്ഥങ്ങൾ ലഭിച്ചാൽ സമാധാനമുണ്ടാകും എന്നു മനുഷ്യൻ കരുതുന്നു. എന്നാൽ അഭിച്ഛുവസ്ഥയ്ക്കും അനുഭവിച്ചുകൊണ്ടും അവനു സംതുഷ്ടിയുണ്ടാകുന്നില്ല. യയാതിമഹാരാജാവ് വിഷയോപഭോഗംകൊണ്ട് മനസ്സിനെ തൃപ്തിപ്പെടുത്തുവാൻ വേണ്ടി തന്റെ പുത്രനിൽനിന്ന് ആയിരം കൊല്ലത്തേക്കു യൗവനം വീണ്ടെടുത്തു. ആയിരം വയസ്സ് പൂർത്തിയായിപ്പോയി, പുത്രനു യൗവനം തിരിച്ചു കൊടുക്കണം എന്നുപോലും, യയാതിയുടെ മനസ്സിനു മാഞ്ചലുമുണ്ടായി. യൗവനം തിരികെ കൊടുക്കുവാൻ മനസ്സുവന്നില്ല. “എന്റെ വാർദ്ധക്യം സ്വീകരിച്ചു” എത്രയും കഷ്ടതകൾ അവൻ സഹിച്ചിട്ടുണ്ടാകും. അവനും വിഷയസുഖങ്ങൾ അനുഭവിക്കാൻ ആഗ്രഹമുണ്ടാകുമല്ലോ. എന്നീ കാര്യങ്ങളിൽ അദ്വൈതത്തിന്റെ മനസ്സ് പതി

ത്തില്ല. തന്റെ സുഖങ്ങളുടെ മുമ്പിൽ മറ്റുള്ളവരുടെ ദുഃഖങ്ങൾ കാണുവാനുള്ള വിവേചനാശക്തി ഉണ്ടാകുന്നില്ല. ഇതാണ് വിഷയഭോഗങ്ങളുടെ സ്വഭാവം.

“ന ജാതു കാലഃ കാമാനാമുപഭോഗേന ശാമ്യതി ഹവിഷാ കൃഷ്ണവർമ്മേവ ഭൂയ ഏവാഭിവാർധതേ”

(വിഷയഭോഗങ്ങൾ അനുഭവിക്കുന്നതുകൊണ്ട് ആഗ്രഹങ്ങളുടെ ശമനം ഒരിക്കലും ഉണ്ടാകുന്നില്ല. നോക്കുമ്പോൾ നെയ്യുകൊണ്ടു തീയെന്നപോലെ വിഷയോപഭോഗംകൊണ്ടു ആഗ്രഹങ്ങൾ വർദ്ധിക്കുകയാണു ചെയ്യുന്നത്) അതുകൊണ്ടു വിഷയഭോഗതൃപ്തമാണ് ആവാശ്യമായിട്ടുള്ളത്. തൃപ്തിക്കു അഭിവൃദ്ധിയും, സമ്പാദിക്കുക മാത്രം ചെയ്യുന്നവനു അധഃപതനവുമാണെന്ന് ഒരു കവി പാടിയിട്ടു് ഇവിടെ ഉദ്ധരിക്കാം.

“ഭാനാത് പ്രതിഷ്ഠാ ലോകേന്ദ്രീൻ  
നതു വിത്തസ്യ സഞ്ചയാത്;  
ഉർധ്വം സ്ഥിതിഃ പയോഭാനാം  
സമുദ്രാണാമധസ്തഥഃ.”

(പ്രാണിജാലങ്ങൾക്കു വെള്ളം കൊടുക്കുന്ന മേലും ആകാശത്തിലും, സഭാ നദികളിലെ ജലം തന്നിലേക്കു ചേർക്കുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന സമുദ്രം താഴെയുമാണ് കാണപ്പെടുന്നത്. അതുപോലെ തൃപ്തിക്കു ഉയർച്ചയും പണ സമ്പാദനം മാത്രം ചെയ്യുന്നവനു അധഃപതനവുമാണ് ഉണ്ടാവുക.) സമ്പാദിക്കുന്നവൻ സമുദ്രത്തേപ്പോലെ അശാന്തനും സമാധാനമില്ലാത്തവനും ആയിരിക്കും.

സുഖം ലഭിക്കുന്നതിനുള്ള ആഗ്രഹത്തോടെ ഭായ്യ, പുത്രൻ, ധനം മുതലായവയോട് ജനങ്ങൾ അധികമായി സമ്പർക്കം പുലർത്തുന്നു. എന്നാൽ സുഖമോ സമാധാനമോ അതുകൊണ്ടു ലഭിക്കുന്നില്ലെന്ന് ഒരു കവി വർണ്ണിച്ചിട്ടുണ്ട്.

“യാവതഃ കിന്ദതേ ജന്തുഃ  
സംബന്ധാൻ മനസഃ പ്രിയൻ

താവന്തോസ്തു നിവന്തന്തേ  
ഏതേയ ശോകശങ്കവഃ”

(എത്രത്തോളം ഭയത്താൽ തന്റെ മനസ്സിനു ഇഷ്ടമായ വസ്തുക്കളുമായി സംബന്ധം പുലർത്തുന്നുവോ അവൻ അത്രത്തോളം തന്നെ തന്റെ ഏതെങ്കിലും മേൽക്കേടായ ശോകങ്ങളെ കിഴിച്ചിടുകയും ചെയ്യുന്നു) ഈ ലോകത്തിൽ ബാസ്കവിധേയം ഉണ്ടാവുക എന്നത് തീർച്ചയാണ്. വിന്യോഗാവാസരത്തിൽ മനുസമാധാനമില്ലാതാവുക എന്നതും നിശ്ചയം. അതുകൊണ്ടു പ്രിയവസ്തുസമാഗമം ഭയത്താൽ സമാധാനം നല്കുന്നില്ല. കാലം, ദ്രോഹം, ലോഭം ഈ മൂന്നും അസമാധാനത്തിനു നിമിത്തങ്ങളാണ്. ഇവയിൽ നിന്നാണ് ദുഃഖം ആവിർഭവിക്കുന്നത്. അതിനാൽ ഈ മൂന്നും ഉപേക്ഷിച്ചാൽ മാത്രമേ സുഖമോ സമാധാനമോ കിട്ടുകയുള്ളു. കാമക്രാധാദികളെ അടക്കാൻ വാണിയാണ് പുരാതനകാവ്യങ്ങളിൽ മറ്റൊരു വനങ്ങളിലും പച്ചതട്ടു ഹകളിലും മറ്റും കാമസിച്ച് ഏകാന്തവാസം അനുഷ്ഠിച്ചുപറന്നത്. നഗരങ്ങളിലും ഗ്രാമങ്ങളിലും മറ്റും വിഷയങ്ങളുടേയും വിഷയഭാക്കുതാക്കളുടേയും സമ്പർക്കം ഉണ്ടാകുന്നു. അവയുടെ സംസർഗ്ഗംകൊണ്ട് വിഷയഭോഗത്തിനുള്ള ആഗ്രഹം ജനിക്കുന്നു. ശ്രീകർ ഭാഗവതത്തിലെ തൃതീയസ്കന്ധത്തിൽ—

ന തഥാസ്യ ദേവേന്ദ്രോഹോ  
ബന്ധശ്ചാനുപ്രസംഗതഃ  
യോഷിത്സംഗംഭൃഥാ പുന്സോ  
യഥാ തത്സംഗിസംഗതഃ.

(ഭാഗവതം 3—31—35)

(സ്രീജനങ്ങളോടും അവരിൽ അത്യാസക്തിയോ കൂടിയിരിക്കുന്ന ജനങ്ങളോടുമുള്ള ചേർച്ചകൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന വിധത്തിൽ അവിവേകവും ബന്ധവും മറ്റുമായ തന്മയകൊണ്ടുണ്ടാകുന്നതല്ല) എന്നു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. അതിനാൽ വിഷയികളോടും സ്രീജനങ്ങളോടും സംസർഗ്ഗം ചെയ്യരുത്. ഇതിന് ഏകാന്തവാസം വളരെ ഉപകരിക്കും. അതുകൊണ്ട് ഏകാന്തവാസം മുതലായവകൊണ്ട് വിഷയഭോഗങ്ങളിലുള്ള ആഗ്രഹം തൃപ്തി

പ്പ് സമാധാനം കൈവരുത്തുവാൻ മാർഗ്ഗത്തെക്കുറിച്ചു ചർച്ചചെയ്യേണ്ടതാണ്.

ശ്രീകൃഷ്ണഗോപാൽ ഗീതയിൽ തൃഗവത്തിന്റെ വിവേചനം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

നിശ്ചയം ശ്രദ്ധ മേ തത്  
തൃഗേ ഭരതസന്തമി  
തൃഗോ ഹി പുരുഷവല്ലഭ  
ത്രിവിധ: സമ്പ്രകീർത്തിത:

(ഗീത-18-4)

(അല്ലായെ ഭരതകുലശ്രേഷ്ഠ മേൽപറഞ്ഞ തൃഗവവിഷയത്തിൽ ഉള്ള നിശ്ചയത്തെ എന്നിൽനിന്നു കേട്ടാലും, എന്തെന്നാൽ, ഹേപുരുഷശ്രേഷ്ഠ! തൃഗം മൂന്നുവിധമായി പറയപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു) തൃഗം സാത്വികം, രാജസം, താമസം എന്നു മൂന്നു വിധമാണ്.

“നിയതസ്യ തു സന്നിഗമ: കർമ്മണാ നോപപദ്യതേ മോഹാത്മസ്യ പരിതൃഗ-സ്താമസ: പരികീർത്തിത: ദു:ഖമിത്യേവ യത് കർമ്മ കായദ്വേഗയോന്മുഖേത് സ കൃതപര രാജസം തൃഗം നൈവ തൃഗഫലം ഖരേത്. കായമിത്യേവ യത് കർമ്മ നിയതം ക്രിയതേജസ്വിനിഗം തൃഗപര ഫലം വൈവ സ തൃഗം സാത്വികം മത:

(ഗീത 18-7, 8, 9)

(അവശ്യം ചെയ്യേണ്ട കർമ്മത്തിന്റെ തൃഗം ശരിയല്ല. അവിവേകം നിമിത്തമുള്ള ആ വിധ തൃഗം താമസമെന്നു പറയപ്പെടുന്നു. ‘ഇതു വളരെ ദു:ഖമുണ്ടാക്കുന്നതാണ്’ എന്നുപറഞ്ഞ് ശരീരായാസം നീമിത്തം. നിയതകർമ്മം തൃപ്തിപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടു മായ തൃഗമെന്നു പറയുന്നു. അയാൾക്കു ഇങ്ങനെയൊന്നു ചെയ്യേണ്ടതായ തൃഗഫലം ലഭിക്കുന്നില്ല. അല്ല

യോ അജ്ഞാനി അവശ്യം ചെയ്യേണ്ടതായി വിചിന്തപ്പെട്ട കർമ്മം ചെയ്യപ്പെടേണ്ടതുതന്നെ എന്നാണ് അതുചെയ്യുകൊണ്ട് അതിനോടുള്ള സംഗമം ആ കർമ്മത്തിന്റെ ഫലവും തൃപ്തിയാൽ അതു സാത്വികമായ തൃഗമാണ്. അതാണ് യഥാർത്ഥമായ തൃഗം) തൃഗഫലത്തെപ്പറ്റി പറയുമ്പോൾ “തൃഗാർജ്ജുനീരണന്തരം” എന്നു പറയാൻ കഴിയും. വിഷയാനുഭവങ്ങളിൽ വൈരാഗ്യമുണ്ടാകുന്നതുകൊണ്ട് സാത്വികമായ തൃഗം ഉണ്ടാകുന്നു. വിഷയങ്ങളിൽ ആസക്തിയുണ്ടായാൽ സുഖസാധനങ്ങൾ സമ്പാദിക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നു. അങ്ങിനെ വരാതിരിക്കാൻ ഈശ്വരനിൽ അനുരാഗം വലിപ്പിക്കണം. ഈശ്വരാനുരാഗം ഉണ്ടാകുമ്പോൾ വിഷയങ്ങളിൽ വൈരാഗ്യവും തപാദാ തൃഗവുമുണ്ടാകുന്നു. എന്നാൽ സാധാരണയായി വിഷയങ്ങളിൽ അനുരാഗവും ഈശ്വരനിൽ വൈരാഗ്യവുമാണു കണ്ടുവരുന്നത്. അങ്ങിനെയാകയാൽ സമാധാനമുണ്ടാകുമോ? ഇല്ല. വൈകികവിഷയങ്ങൾ വിഷയങ്ങളാണ് പോലെ തൃപ്തിയായിത്തീരണം. അപ്പോൾ നമുക്കു എത്ര വലിയ കഷ്ടതകൾ വന്നാലും മനസ്സു മണ്ഡലമാകാത്തവിധമുള്ള ആനന്ദമുണ്ടാകുന്നു അതുകൊണ്ട് നമ്മുടെ പ്രവൃത്തികൾ ഈശ്വരർപ്പണമായി, ഈശ്വരപ്രീതിക്കുവേണ്ടി, ചെയ്ത് ഈശ്വരാനുരാഗം വലിപ്പിച്ച് വിഷയോപശോകങ്ങളിൽ വൈരാഗ്യം കൈവരുത്തുക. അങ്ങിനെ വൈരാഗ്യം കൈവന്നവനു ധനമോന്മുഖമായ ജനങ്ങളെ ആശ്രയിക്കേണ്ടതായും വരികയില്ല.

ചിരാഞ്ചി കിം പഥി  
ന സതി ദിശന്തി മിക്ഷാ  
നൈവാംശ്ലിപാ: പരഭുത:  
സരിതാപുശ്രുഷുൻ  
തഥാ ഗൃഹാ: കിമപി -  
തോപതി നോപസന്നാൻ  
കന്യാത് ജ്ഞതി കവയോ  
ധനമുർത്തമോന്ധാൻ

(ഭാഗവതം 2, 2, 5)

(‘അന്നപാനാദികൾക്കും വസ്ത്രങ്ങൾക്കും വേണ്ടി മറ്റുള്ളവർക്ക്’ യാചിക്കേണ്ടിവരികയില്ലേ?’ എന്നു

ചോദ്യത്തിന് മറുപടിയാണ് മേല്പരിചയം:- ആർക്കും ആവശ്യമില്ലാതെ വലിയൊരിത്തരിയുള്ള വസ്തുവസ്തുക്കൾ വഴിയിൽ കിടപ്പുണ്ടാകയില്ലായെന്ന് ഫലങ്ങൾ, പുഷ്പങ്ങൾ, വേലങ്ങൾ, കിടപ്പുകൾ എന്നിവ കൊണ്ടു അനൂതര രക്ഷിക്കുവാൻ തയ്യാറായിത്തീർന്നിട്ടുള്ള മരങ്ങൾ മിക്ക തരത്തിലുമുണ്ട് ശുദ്ധജലം വഹിച്ചുകൊണ്ടു ജനങ്ങളെ സന്തർപ്പണം ചെയ്യുവാനോഴുകിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന നദികൾ എല്ലാം വരവിപ്പോയോ? കരകൾ വെയിലും മഴയും കൊള്ളാതെ പ്രാണികളെ അകത്തുകടത്തിക്കൊണ്ടിരുന്ന ഗുഹകൾ എല്ലാം അടങ്ങുപോയോ? അറയൊന്നും സിദ്ധിച്ചില്ലെന്നു വന്നാൽ ആരും ജീവിക്കപ്പെടാത്ത മഹാപ്രളവായ ഭഗവാൻ ആശ്രയിച്ചവരെ രക്ഷിക്കാതിരിക്കുമോ? ഇങ്ങനെയെല്ലാം ജീവനസംഗ്രഹം തയ്യാറായിരിക്കെ വിരോധികൾ ധനമനുഷ്ഠനാകെ-ധനമനുഷ്ഠനാകെ കണ്ണുമാ

ണത്തിരിക്കുന്നവരെ-ആശ്രയിക്കേണ്ട ആവശ്യം എന്തുണ്ട്?)

ഇപ്രകാരം ലൌകിക വിഷയങ്ങളിൽ വൈരാഗ്യം വന്നാൽ വിദ്വാനായ ഒരുവൻ സന്ദിഗ്ദ്ധതയെ എന്തിന് പോകണം. വിഷയോപശാന്തിയെ ആഗ്രഹിക്കുകയോ ചെയ്യാൻ ഒരുവൻ അതു ലഭിക്കുവാൻ വേണ്ടി പ്രയത്നിക്കുന്നു. അതു ലഭിക്കാതെ വന്നാൽ ദുഃഖമുണ്ടാകുന്നു. കിട്ടിയാൽ തന്നെ അതൃപ്തനായിത്തീർന്നു. സന്തുഷ്ടനായിത്തീർന്നിട്ടു, മാത്രമല്ല അതിലുപരിയായി ലഭിക്കുവാൻ പ്രയത്നിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇവർക്കു ഭരിക്കലും സമാധാനമുണ്ടാകുന്നില്ല. അതിനാൽ ത്യാഗം കൊണ്ടുമാത്രമേ സമാധാനമുണ്ടാകൂ എന്നത് സുവിശിഷ്ടമാണ്.

(ഹിന്ദിയിൽ നിന്ന്)

## കിന്യാകുമാരി

ഗ്രാമകർത്താ :- സാധുശിഖർ പരമേശ്വരൻ പിള്ള

പ്രകാശകൻ:- പി. വിജയകൃഷ്ണൻ.

ഗീതാഭവൻ, കൊല്ലം, (തിരുവനന്തപുരം ജില്ല) വില 50 ന. പ.

വളപ്പിൽ എം. പത്മനാഭപിള്ളയുടെ അവതരിപ്പിക്കുകയും ഗ്രാമകർത്താവിന്റെ ആമുഖത്തോടും കൂടി ഈ ലഘുഗ്രാമം സമാരംഭിക്കുന്നു. സ്ഥലമാഹാത്മ്യം, യാത്രാവിവരണം, ശ്രീ ലളിതാ അച്ഛാത്തം ശതം മുതലായവ ഇതിൽ അടങ്ങിയിട്ടുണ്ട്. പ്രാകൃകവും, മദ്ധ്യകാലികവും, സമകാലികവും ഈ സമയങ്ങളിൽ ചൊല്ലുന്ന ജഗദാനന്ദികയുടെ ധ്യാന ശ്ലോകങ്ങൾ ഇതിൽ ആദ്യമായി കാണാം. ശ്രീകൃഷ്ണ, പരമേശ്വരൻ, പത്മനാഭനും മഹാവിഷ്ണുവിന്റെയും മഹത്വം ചർച്ചിക്കുന്നതുപോലെ ശ്രീകൃഷ്ണ ഭഗവാതി

യുടെ മഹാത്മ്യത്തെയാണ് വെളിപ്പെടുത്തുന്നത്. പുണ്യകഥകളിൽകൂടിയും ശാസ്ത്രവാക്യങ്ങളിൽകൂടിയും കന്യാകുമാരിയുടെ മഹാത്മ്യം ഇതിൽ വെളിപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. വിവേകാനന്ദസ്വാമികൾ ഈ പുണ്യസ്ഥലത്തു് ധ്യാനമഗ്നനായിരുന്നുകൊണ്ടാണ് തന്റെ ഭാവി പരിപാടികൾക്ക് രൂപംകൊടുത്തത്. ഭക്തിസംവാർദ്ധകമായ ഈ വെറുപുസ്തകം മറ്റൊരു മനനേകം പുസ്തകങ്ങൾ ഈ ഗ്രാമകാരന്റെ ഹൃദയത്തിൽ നിന്നും വന്നുകൊണ്ടു വാൻ ഞങ്ങൾ ആഗ്രഹിക്കുന്നു.

A. S. S.

## അറിവ്-ആചാര്യൻ-അദ്ധ്യേതാവ്.

ആർ. സി. ശേഖർ B. A. B. Ed.

മനുഷ്യൻ ബുദ്ധിജീവിയാണ്. ബുദ്ധിസഹജമായ ചിന്ത അറിവുവിളയിടുന്നു. അറിവു കടഞ്ഞെടുത്താൽ സംസ്കാരം കിട്ടും. സംസ്കാരത്തിന്റെ വളർച്ചയാണ് മനുഷ്യവികാസത്തിന്റെ ജീവൻ. മനുഷ്യവികാസം പ്രപഞ്ചവികാസത്തിനു നിദാനവും. ഇതിൽ നിന്ന് എല്ലാത്തിനും ആധാരം അറിവാണ് കിട്ടുന്നത്. ഈ വിജ്ഞാനത്തിന്റെ ആധാരായേതപമാണ് ആചാര്യശിഷ്യകല്പനാവിവേചനകൾക്കടിസ്ഥാനം. വിദ്യാഭ്യാസരംഗത്തു നൂതന പ്രവണതകളയിർക്കേണ്ടതും ഈ കാലഘട്ടത്തിൽ അറിവ്, ആചാര്യൻ, അദ്ധ്യേതാവ് എന്നിവയെക്കുറിച്ചുള്ള പഴയ സങ്കല്പം അല്പമായിട്ടെങ്കിലും അറിയുന്നതു നന്ന്.

അറിവെന്താണ്? സരൂപമോ അരൂപമോ? അതിന്റെ സങ്കല്പമെന്തായിരിക്കും? മൂത്താർത്തങ്ങളുടെ വിവേചനാപ്രക്രിയയാണെന്നും ചിലരുടെ പക്ഷം നമ്മെ ഉൾക്കൊള്ളുന്ന പ്രപഞ്ചത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ബോധം നമ്മെ അറിവുള്ളവരാക്കുന്നു. അപ്പോൾ അറിവും പ്രപഞ്ചവും ഒന്നായിരിക്കുമെന്നോ? ആകണമെന്നു നിർബ്ബന്ധമില്ല അല്ലാതെരിക്കണമെന്നു വിവക്ഷയുമില്ല. ഒരു കാര്യം ഉറപ്പാണ്. വസ്തുതാത്മകതയെന്നും യുഷ്മദസ്മത് പ്രത്യയബോധത്തിനിളക്കും വരുമെന്നും. അതോടെ ഒരുത്തൻ ജ്ഞാനിയായിത്തീരാനാണ് സാധ്യത. ഇത്രയും മനസ്സിലാക്കാൻ മനുഷ്യബുദ്ധി യുഗങ്ങളോളം യുക്തിചിന്ത നടത്തേണ്ടിവന്നു.

“മനുഷ്യ ഹൃദയമേ എന്നെ ഉൾക്കൊള്ളൂ” എന്നും പറഞ്ഞു പ്രപഞ്ചസാരം ചുറ്റിപ്പറ്റിനില്ക്കുമ്പോൾ, നിസ്സാരതയെയും അപ്രാഗത്ഭ്യത്തെയും ചേറി അവനോട് ഒരു മാറുകയായിരുന്നു. വിവിധേന്ദ്രിയോപാധികളിൽകൂടി പ്രകൃതിപകർച്ചകൊടുക്കുന്ന വിജ്ഞാനം ഗ്രഹിക്കാനെല്ലാർക്കും കഴിവില്ലായിരുന്നു. കഴിഞ്ഞവരെല്ലാം അമാനുഷരോ അതിമാനുഷരോ ആയിത്തീർന്നു. അവർ സമ്പൂർണ്ണാധികാരമായി നിസ്സ്പർഹന്മാരായിത്തീർന്നപ്പോൾ ഈ വിജ്ഞാനലബ്ധി പരോപയോഗിയല്ലാതാവുകയായിരുന്നു. പക്ഷെ ആദിമൈതന്യത്തിന്റെ ഇമ്മാനുസാരിയായിത്തീർന്നു ചിലർക്കു കഴിയാതിരുന്നില്ല. അങ്ങിനെയുള്ള ചില സത്യവിശ്വാസികൾ മാത്രം അവർക്കു കൈവന്ന വിജ്ഞാനം പൊതുജനോപയോഗകാരായാക്കിത്തീർന്നു. ഇവരെയാണ് ആചാര്യന്മാരായി കണക്കാക്കിയത്. ആചാര്യൻ വിജ്ഞാനത്തിൽ അനുപമന്മാരായ ശ്രീകൃഷ്ണൻ, ശ്രീയേശു, മുഹമ്മദുനബി, ശ്രീരാമകൃഷ്ണപരമഹംസൻ തുടങ്ങിയവരങ്ങിനെയാണ് ആചാര്യന്മാരായിത്തീർന്നത്. സത്യമാലോചിച്ചാൽ അവർക്ക് അറിവുപദേശിച്ചവരാരാണ്. മതഗ്രന്ഥങ്ങളിലെ സങ്കല്പകഥകൾ മറന്നുകൊണ്ട് നോക്കിയാലറിയാം നക്ഷത്രങ്ങളും പച്ചതവളകാരും വെളിച്ചവും പൂവും പൂമ്പാറ്റയുമാണവർക്കു വിദ്യകൊടുത്തതെന്ന്. ഉപദേശസാരഗ്രഹണത്തോടെ അവർ പ്രകൃതിയുമായി അഭേദ്യബുദ്ധികളായിത്തീർന്നു. അവരും പ്രകൃതിയിലെ ഭരംശമായിത്തീർന്നു. അതോടെ ആചാര്യൻ ശിഷ്യൻ എന്ന രണ്ടംശം ഇല്ലാതായി.

പ്രകൃതിയുടെ മാനുവോപാധിക മനുഷ്യഹൃദയത്തിലെ സങ്കീർണ്ണതകളെ ദൂരീകരിക്കുന്നു. അതായതു വസ്തുസങ്കീർണ്ണതകൾ സ്വന്തം ബുദ്ധിമണ്ഡലത്തിലേല്പിക്കുന്ന ആചാര്യപ്രകൃതാപാതങ്ങളാണ് എല്ലാം വ്യക്തമാക്കിത്തീർന്നതെന്നു ചുരുക്കം. സ്വന്തം ബുദ്ധിയും ചിന്തയുമാണെ ആചാര്യസ്ഥാനമെങ്കിലും എന്നു വിവക്ഷ. ഇവിടെ ഭാഗ്യാഭിഷേകമുണ്ട്. ചുരുപാടുകൾ, സംസ്കൃതം, പാരമ്പര്യം, വാസന എന്നിവകളെല്ലാം ചേർന്നു രൂപീകരിക്കുന്ന വ്യക്തി സംസ്കാരമേറിയ, പരമബോധത്തിൽ സത്യാസത്യങ്ങളും ന്യായാസ്സായങ്ങളും നില്ക്കുകയും, ഇവിടെ തീരുവിളയുണ്ടെന്നുകൽ ആരെയും പഴിപറയാനാവില്ല.

ശ്രീയേശുദേവന്റെ ശിഷ്യഭൂമിയിലൊരാളായ



തന്ന ജൂഡാസ്. എല്ലാർക്കും കൊടുത്ത ഉപദേശങ്ങൾ തന്നെയാണു ജൂഡാസിന് യജ്ഞം. അനുഷ്ഠാന പ്രക്രിയകളും വേറെയായിരുന്നില്ല. എന്നിട്ടും ജൂഡാസിന്റെ ഹൃദയവിശാഖത സത്യത്തെയും സന്തോഷത്തെയും കാപട്യത്തിനും തന്ത്രത്തിനും ഒരുകൊടുക്കൽ പോരുന്നവയായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടുതന്നെ ആചാര്യമഹത്വമോ ഉപദേശ ചാരിത്രമോ അല്ല സാമൂഹികതയ്ക്കു നിദാനം എന്നു കിട്ടുന്നു. ഇതു പറഞ്ഞത് മുൻ പറഞ്ഞ പദാർത്ഥയാഥാർത്ഥ്യബോധം വ്യക്തിഹൃദയപക്ഷം സംസ്കാരത്തിനും അനുയോജ്യമായി നിമ്നോന്നതങ്ങളാകുകയെന്നു കാണിക്കാനാണ്. അതായത് എല്ലാ ഹൃദയങ്ങൾക്കും യേശുവോ നബിയോ പരമഹംസനോ ആകാനാക്കിയല്ലെന്നു കാണിക്കാൻ. ഒന്നു

ചെയ്തും. അവർ നില്ക്കുന്ന സ്ഥാനം വക്കുമാക്കി പ്രയാണമാരംഭിക്കാം. നാമുൾക്കൊള്ളുന്ന സംസ്കാരം നമ്മെ അവിടെ എത്തിച്ചെന്നും വരാം, എത്തിച്ചില്ലെന്നും വരാം. അതിൽ പരിതപിച്ചിട്ട് കാര്യമില്ല. ഈ പ്രപഞ്ചംതന്നെ ഗുരുവാണ്. അതുകൊണ്ടുതന്നെ പാദശാസ്ത്രം. ആ ഉപദേശമുൾക്കൊള്ളുന്ന വ്യക്തിയാകട്ടെ പ്രകൃതിയുമായി താഴാത്തും പ്രാപിച്ചവനും. അറിവിന്റെ പാരമ്യത്തിൽ അറിവും ആചാര്യനും അദ്ധ്യപകനും ഒന്നായിത്തീരുന്നു. ഏകത്വചിന്ത ദുഃഖവിനാശകാരിയാണ്; നിത്യസുഖദായകവും. ഇതുകൊണ്ടാണ് അനുഭവസമ്പന്നമായ ആഷ്ചിന്ത “വിജ്ഞാനമാത്രം ബ്രഹ്മ” എന്ന മഹദ്വാക്യത്തിലുൾക്കൊള്ളിച്ചിട്ടുള്ളതും.

## പ്രദക്ഷിണമഹിമ

വേദകർ—ജനകീനാഥ ശർമ്മ.

പ്രദക്ഷിണ പൂജയുടെ ഭാവപൂർണ്ണവും അവശ്യവുമായ ഒരു ഘടകമാണ്. ഭാരത പദത്തിലും അനന്തമായ പാരമ്പര്യം കേൾക്കുന്നു. ദേവൻ, പശു, ബ്രാഹ്മണൻ തുടങ്ങി പലരെയും വലം വാങ്ങുന്നതുണ്ടെന്നു മനുവിധിക്കുന്നു. നന്ദിപ്രദക്ഷിണ കൂടാതെ, പുത്രവസ്ത്രിയില്ലെന്നു ഭീഷ്മൻ ശാപമുണ്ടായി. ഗോവർദ്ധനം, ചിത്രകൂടം, കാശിപ്രഭം തുടങ്ങിയവകൾക്കും പരികൂടങ്ങൾ ചെയ്തവരെന്നു, തന്ത്രസാരത്തിൽ വിഷ്ണുവിനു വലത്തുവെയ്ക്കുന്നതുകൊണ്ട് ഭൂമിദാനത്തിനു തുല്യമായ ഫലം വിധിച്ചിരിക്കുന്നു.

വേദവിദ്യോദധരം ദൈവായത്ഥം മഹാമനഃ

തത്ഫലം മഹാത കേതോ

കൃഷ്ണ കൃപാ പ്രദക്ഷിണം.

(വേദവിത്തുകൾക്കു ഭൂമി കൊടുത്തു നരൻ നേടുന്നതിനു തുല്യമായ ഫലം കേതിപ്പുവും കൃഷ്ണ വലം വെയ്ക്കുന്നതുകൊണ്ടു കിട്ടുന്നു.)

സ്നാനപുരണം വൈഷ്ണവവണ്ഡത്തിലെ മാതൃശീഷ് മാഹാത്മ്യത്തിൽ മാതൃമാസത്തിൽ വിഷ്ണുവിനു വയ്ക്കുന്ന ഒരു പ്രദക്ഷിണം ഭൂമിക്ക് ഒരു വലത്തായി പറയുന്നു. മൂന്നു പ്രദക്ഷിണകൊണ്ട് ഏഴു ദിവസത്തെ പാപം നശിക്കുന്നു. നൂറ്റൊട്ടു വലത്തുകൊണ്ട് എല്ലാ യജ്ഞങ്ങളുടേയും ഫലപ്രാപ്തിയുണ്ടാകുന്നു. അമ്മ, സാമഗ്രിമാം, ഭൂമി എന്നിവയ്ക്കുള്ള പ്രദക്ഷിണകളെല്ലാം സമാനങ്ങളാണ്.

അപ്പോത്തരശതം യേന

കൃതാ കേതോ പ്രദക്ഷിണാ

തേനേഷു കൃതാഃ സർവ്വഃ

സർവ്വ വാദക്ഷിക്കേനഃ

മാതൃ പ്രദക്ഷിണാ തപേ

ഭൂതധാതിപ്രദക്ഷിണാ

സാമഗ്രാമശിവാതാശ്ച

സമമേതത്രയം സ്തൂതം

(സ്നാനം വൈഷ്ണവവണ്ഡം മാതൃ മാഹാഃ)

‘വിശ്വസാരതന്ത്രം’ സരീരിച്ചു സശംഖപാണിയാ  
യി വേണം പ്രഭാഷിണം നടത്തുക.

ശംഖഹസ്തേന സമുച്ച  
ഭാഷിണം പരികീർത്തിതം.

അദ്വൈതമലകത്തിൽ ഒറ്റ പ്രഭാഷിണ ഏതു ദേവത  
ക്കും നിഷിദ്ധമാണ്.

ഏകഹസ്തം പ്രണാമശ്ച  
ഏകം വാചി പ്രഭാഷിണം  
അകാലേ ദർശനം വിഷ്ണുർ-  
ഹന്തിപുണ്യം പുരാതനം||

എന്നാൽ ശിവന്നാകട്ടെ അർത്ഥപ്രഭാഷിണമാണു  
ചെയ്യാവുന്നതു്.

അർത്ഥപത്രം മഹേശസ്യ  
പുഷ്പതല സമീരിതാ  
ശിവപ്രഭാഷിണേ മന്ത്രി  
അർത്ഥപത്രമേതേ||  
സർവ്വാസർവ്വ ക്രമേണൈവ  
സോമസ്യതംഗ ലംഘയേത്||

(തന്ത്രസാരം, അദ്വൈതമലം.)

ഇതിൽ അർത്ഥപത്രമേതേ സോമസ്യതം (പിന്നി  
ലെ രാവുമാൽ) വരെ പോയി തിരിച്ചു വരുന്നതിന്നു  
ണ വിധി, മേൽ തന്ത്രം, യാമൽ തന്ത്രസാരം, കാളി  
കാപുരണം തുടങ്ങിയവയിൽ പ്രഭാഷിണവിധി ഇപ്ര  
കാരം കാണുന്നു—

പ്രസാദേ ഭാഷിണം ഹസ്തം  
സ്വയം നമുശിരോപുനഃ  
ദർശയേത് ഭാഷിണം പാർശ്വം  
മനസാപി ച ഭാഷിണം||  
ത്രിധാ ച വേഷ്യേതേത് സമുഗ്  
ദേവതായഃ പ്രഭാഷിണം|

(കാളികാ പുരണം)

നമുശിരോപുനഃ ഭാഷിണപാണി വിരിച്ചു് വെ  
ക്കോട്ട നോക്കി മനശ്ശുദ്ധയോടെ മൂന്നു പ്രാവശ്യം ഭാ  
വതരയ വലംവെക്കണം. ഇതിനെയാണ് പ്രഭാഷിണ  
എന്നു വിളിക്കുന്നതു്.

പ്രഭാഷിണ എത്ര തവണ?

മുൻപറഞ്ഞ അമലാരി വിധിപ്രകാരം ശിവ  
നോഴിച്ചു് ഏതു ദേവതക്കും മൂന്നു പ്രാവശ്യമാണ് പ്ര  
ഭാഷിണ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതു്. പ്രാചീനഗ്രന്ഥങ്ങളിലും  
ഇതേ വിധിതന്നെ കാണുന്നു. മംഗലതത്തിൽ ബ്രഹ്മ  
ദേവൻ ഗോഹരണാനന്തരം പോകുമ്പോൾ ശ്രീകൃഷ്ണ  
ഗോദാനന്ദ് മൂന്നു വലത്തുവെക്കണമു്.

ഇത്യഭിഷ്ടേയ ഭൂതാനം  
ത്രി: പരിക്രമ്യ പാദയോഃ|  
തതപാചീച്ഛം ജഗലാതാ  
സ ധാമപ്രത്യുപദൃതം||

വാല്മീകിരാമായണം അദ്ധ്യായമരായണം ഇതി  
ങ്ങിയവയിലും ഇതുതന്നെ കാണാം.

“പ്രഭാഷിണം ചാപിചകാരരാഘവം”  
“പ്രഭാഷിണാത്രയം കൃതപാ  
ണ്ഡവത് പ്രണിപത്യതം.”

വിഷ്ണുപുരണം കൈലാസസംഹിതയിൽ വാമദേ  
വൻ കാർത്തികേയനു് മൂന്നു വലത്തു വെക്കുന്നു.

ഇതിസ്മൃതപാ വാമദേവോ  
ദേവം സേനാപതിം പ്രഭും  
പ്രഭാഷിണാത്രയം കൃതപാ  
പ്രണമ്യ ഭൂവിദണ്ഡമേത്

ബ്രഹ്മപുരാണത്തിൽ പൃഥ്വീദേവതാക്ഷേത്രത്തിലെ  
കല്പവൃക്ഷവടത്തിനു് മൂന്നു വലത്തുവെക്കുവാൻ ആ ദേശ  
മുണ്ടു്.

കല്പവൃക്ഷം തതോഗതപാ  
കൃപാതം തു: പ്രദക്ഷിണം

അവിടെത്തന്നെ ശ്രീ ജഗന്നാഥനും മൂന്നു പ്രദക്ഷി  
ണ നിർദ്ദേശിച്ചിരിക്കുന്നു.

“പ്രവിശ്യായതനം വിശ്ലോഃ  
കൃപാ തം തു: പ്രദക്ഷിണം.”  
പ്രദക്ഷിണം പ്രകർവ്വിത  
ത്രിവാരം സുസമാഹിതം

ഈ ക്രമംതന്നെ ശാകന്തളം രാമുവംശം എന്നിങ്ങനെയി  
വി ഗ്രന്ഥങ്ങളിലും കാണുന്നു. അവിടെവിടെയായി ഇ  
തിന്നുപവാദമില്ലാതില്ല. കാശിഖണ്ഡത്തിലെ 48/56,  
61/128 എന്നീ രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങളിൽ ശിവനും സൂര്യ  
നും എട്ടു പ്രദക്ഷിണകൾ അനുവദിച്ചിരിക്കുന്നു.

അയ്യോ പ്രദക്ഷിണാദേവേ  
പ്രത്യഹംഭേതിരത്പരൈഃ  
നമനീയ പ്രയത്നേന  
വോനിശംകര സദാ

(61/128)

നാരദപുരാണം അഗവതന്ത്രത്തിൽ 67/105-ൽ  
വിഷ്ണു ശിവൻ, ചന്ദ്രൻ, സൂര്യൻ, ഗണേശൻ എ  
ന്നിവർ ക്രമത്തിൽ നാലു, പകുതി, മൂന്നു, ഏഴു,  
മൂന്നു എന്നു പ്രദക്ഷിണ നിർദ്ദേശിച്ചുകാണുന്നു.

നമോ ച ബോധാനന്ദി  
തതഃ കര്യാത് പ്രദക്ഷിണം.

വിഷ്ണു സോമാക് വീഷ്ണാനാം  
വേദാർത്ഥനഗ്രഹണയഃ  
പ്രദക്ഷിണാരവേ സപ്ത  
തിസ്രഃ കര്യാത് വിനായകേ  
ചതസ്രഃ കേശവേ കര്യാത്  
ശിവസുതം പ്രദക്ഷിണാ

വിവിന്ന മതങ്ങളിൽ.

മറ്റു മതങ്ങളിലും മനഃശ്ലേകിൽ മറ്റൊരു തര  
ത്തിൽ പ്രദക്ഷിണയ്ക്ക് പ്രശസ്തിയുണ്ട്. ‘മഹാനിർദ്വ്യാ  
ണസ്യുത്ത്തിൽ ബുദ്ധശിഷ്യന്മാർ അദ്വൈതത്തിന്റെ  
ചിന്തയെ വലത്തുവെച്ചിരുന്നതായി കാണുന്നു. ചീന,  
ജപ്പാൻ തുടങ്ങിയ രാജ്യങ്ങളിലെ ബൗദ്ധമതത്തിന്മേ  
ളിൽ പ്രദക്ഷിണ ചെയ്യാറുണ്ട്. ഹൈന്ദവ ഏതാണ്ട്  
വിസ്മയകരമായ മേലോലിംപിക്സിന് വലത്തുവെ  
ക്കുന്നു. ഏതർസിംഗം പ്രദക്ഷിണപ്രസിദ്ധമാ  
ണ്. ഇന്നും കുട്ടി ജനിക്കുമ്പോൾ അവിടെ അടുപ്പിന്  
വലംവെയ്ക്കുന്നു. റോമൻ കത്തോലിക്കാസഭയിൽ ചി  
വർ വിവാഹാനന്തരം വേദിക്കു വലംവെയ്ക്കുന്നു. ഇതു  
അതീത വിവാഹവേദിയുടെ സൂചനയല്ലേ! ബാബ  
റിൽകൂടി രോഗിയായ ഹുമയൂണിന്റെ പ്രദക്ഷിണമാ  
രിതം പ്രസിദ്ധമാണ്. സ്റ്റാട്ലബർഗിലെ ജനങ്ങൾ ഡി  
സംബറിന്റെ അന്തിമരാത്രിയിൽ തങ്ങളുടെ വീട്ടിനോ  
വയലിനോ വലത്തുവെയ്ക്കുന്നു. ഹജ്ജിനു പോകുന്ന  
വർ മക്കയിൽ കാബല പ്രദക്ഷിണ ചെയ്യുന്നു. ഇതി  
ലെല്ലാം അതീതസംസ്കാരത്തിന്റെ മുദ്ര കാണാം.

വിവർത്തകൻ—R. C. Sekhar.

മനോജ്ഞാപനം, കല്പവൃക്ഷത്തിന്റെ ഒരു ഭക്ത കാരണം, നാം നരകിക്കുന്നതെല്ലാം നമ്മുടെ ദൈവ  
ബാധകാകാണു മാത്രം. നാം കല്പം പറയുന്നു, മോഷ്ടിക്കുന്നു; മറ്റൊരാൾ കിററുന്നു; മൊഴിയുന്നു; എല്ലാം ദൈവ  
ബാധകാകാണു. നാം അശക്തികൊണ്ടു കല്പമെടുത്തു, അശക്തികൊണ്ടു മരിക്കുന്നു. എപ്പോൾ നമ്മെ  
മുൻബാധകാകാണു മനുഷ്യജന്മം വന്നെന്നു അപ്പോൾ നമുക്കു മരണമില്ല, ദൈവമില്ല.

—ശ്രീ വിവേകാനന്ദസ്വാമികൾ.

## പ്രസ്താവന

### വിവേകാനന്ദ ശതകപ്രശസ്തി.

പ്രകാശകൻ: ഈശ്വരാനന്ദസ്വാമി.

ശ്രീരാമകൃഷ്ണഗ്രന്ഥം, പുനർമുദ്രണം, തൃശൂർ-2. വില: 5ക.

പ്രസാധകന്മാരുടെ മുഖവുരയോടും ശ്രീരാമകൃഷ്ണ മഠത്തിന്റേയും മിഷന്റെയും അദ്ധ്യക്ഷനായ ശ്രീ. മാധവാനന്ദസ്വാമികളുടെ അദ്ധ്യക്ഷതയോടെ നടന്നു തുറന്നു. “ആത്മനോരോക്ഷാർത്ഥം ജഗദ്വിതായാ” ‘സ്വന്തം മോക്ഷത്തിനും ലോകനന്മയ്ക്കും വേണ്ടി’ എന്ന സഞ്ചിതവചനവും ഉൾക്കൊള്ളുന്നതുമായ സന്ദേശത്തോടുകൂടി ഈ ഗ്രന്ഥം സമാരംഭിക്കുന്നു. സർവ്വധർമ്മസ്വരൂപിയും ധർമ്മസംസ്ഥാപകനും അവതാരവരിഷ്ഠനുമായ ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവന്റെ ഒരു മഹാത്മ്യവും, ‘ഭംഗം പ്രിയം ദൃഢം’ എന്നു തുടങ്ങുന്ന ശ്രീരാമകൃഷ്ണസ്തോത്രവുമാണ് ഇതിൽപിന്നെ വേർതിട്ടുള്ളത്. സംസ്കൃതാനുഭൂതിയോടുകൂടി മൂലാപേക്ഷിതമായ അർത്ഥത്തെ പ്രകാശിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് ഐശ്വര്യകൃപാനന്ദസ്വാമിജി മന്ത്രങ്ങൾക്കു വ്യാഖ്യാനവും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ശ്രീമദ് വിവേകാനന്ദ സ്വാമികളുടെ സംക്ഷിപ്തജീവിതചരിത്രമാണ് ഒന്നാമത്തെ ലേഖനം. വിമലാനന്ദസ്വാമികളാണ് ഈ സംക്ഷിപ്തജീവിതരേഖയെ ഇതിവൃത്തം ആസൂത്രണം ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. ശ്രീമദ് വിവേകാനന്ദസ്വാമികളെപ്പറ്റി അറിയേണ്ടതെല്ലാം ഇതിലുണ്ട്. ആദ്ധ്യാത്മിക പാരമ്പര്യം, വികൃതിക്കുറ്റി എന്ന നില, പ്രതിയോഗ്യം പ്രസരിപ്പിച്ചു വിദ്യാർത്ഥിയുടെ ഭാവം, സത്യാന്വേഷണകൃഷ്ണം, കലാധാരണ, ഗുരുവുമായുള്ള ആദ്യത്തെ കണ്ടുമുട്ടൽ, അസാധാരണമായ ഗുരുശിഷ്യബന്ധം, പരിവ്രാജകൻ എന്ന നില, വിദേശത്തേയ്ക്കുള്ള യാത്ര, ഷിഷ്യാഗോവിന്ദൻ, മതമഹാസമ്മേളനം, പ്രസംഗപര്യടനം, വേദാന്തപ്രചരണം എല്ലാം ഇതിൽ വിവരിച്ചുപെട്ടിട്ടുള്ളവയാണ്. ഈ ലേഖനം വായിച്ചു നോക്കി ശ്രീമദ് വിവേകാനന്ദസ്വാമികളുടെ സംഭവബഹുളമായ ജീവിതകൃത്യങ്ങളും ഉപദേശങ്ങളും നമ്മുടെ സ്തുതിമണ്ഡലത്തിൽക്കൂടി പായുവാൻ തുടങ്ങുകയായി. “വിശാലമായ ആദർശനിഷ്ഠയും അളവറ്റ പ്രാവർത്തികതയും തോന്നിപ്പിടിക്കാൻ നിങ്ങൾ ശ്രമിക്കണം ഇപ്പോൾ ശാസ്ത്രധാരണത്തിൽ മുഴുകുന്നതിനും അടുത്ത ക്ഷണം നിലം കൃഷിചെയ്യുന്നതിനും നിങ്ങൾ സ

ന്നദ്ധരായിരിക്കണം. ഇപ്പോൾ ശാസ്ത്രത്തിലെ ജടപിടിച്ച വിഷയങ്ങൾ വിവരിയ്ക്കാൻ സന്നദ്ധതയുണ്ടാകണം. അടുത്ത നിമിഷം വയലിലെ നിഷ്ഠന്നം ചന്തയിൽ കൊണ്ടുപോയി വില്പനൻ തയ്യാറാകണം. ബലത്തോളം ബാലമുള്ളവനും എങ്കിലും സ്ത്രീയെപ്പോലെ കോമളഹൃദയനായിട്ടുള്ളവനാണോ അവനാണ് യൗവനമനുഷ്ഠൻ.” ഇത്യാദികളായ സ്വാമിജിയുടെ ആദേശങ്ങൾ ആരിലും പതിയുന്നതാണ്. സ്വാമിവിവേകാനന്ദന്റെ മഹാത്മ്യം, സ്വാമിജിയുടെ ജന്മവേദനം, കന്യാകുമാരിയിലെ വിവേകാനന്ദശില, ബേലൂർ മഠത്തിലെ ശ്രീ വിവേകാനന്ദ സമാധി ക്ഷേത്രം ഇവയെല്ലാം ഇതിൽ കാണാം.

‘ജഗദ്ഗുഹ്വർ ശ്രീവിവേകാനന്ദ സ്വാമികൾ’ എന്ന ലേഖനമാണ് അടുത്തത്. ഗണാനന്ദ സ്വാമികളാണ് ലേഖകൻ. സ്വാമിവിതംകൊണ്ടും ഉപദേശങ്ങൾകൊണ്ടും സകല ശാസ്ത്രങ്ങൾക്കും അധ്യമുക്തിയും പ്രയുക്തിയിലേയ്ക്ക് കാലുന്നിയ ജീവലോകത്തെ വിശിഷ്ട ഭാരതത്തെ ധർമ്മപ്രവർത്തകസംഘമൂലം സദാചാരത്തിൽ ഉറപ്പിച്ചും ഭൂഗോളം മുഴുവൻ സഞ്ചരിച്ചും ലോകത്തിന്റെ വിവിധഭാഗങ്ങളിൽ മാങ്ങാർ സ്ഥാപിച്ചും ധർമ്മസ്ഥാപനം ചെയ്തിട്ടുള്ള ദശാചാര്യൻ ഇതിനുമുമ്പുണ്ടായിട്ടില്ല അതായത് ഭാരതത്തിൽ ശ്രീ ശങ്കരാചാര്യരെപ്പോലെ ആ സേതുഹിമാചാര്യ മാങ്ങാർ തത്വചിന്താകേന്ദ്രങ്ങളും സ്ഥാപിച്ച രണ്ടാമത്തെ ദശാചാര്യൻ ശ്രീ വിവേകാനന്ദസ്വാമികൾ മാത്രമാണ്. എന്നാണ് ജതിലെ ഉള്ളടക്കം.

“മതത്തിൽ കൂടിയല്ലാതെ മനുഷ്യൻ ശാന്തിയുണ്ടാകയില്ലെന്ന് എല്ലാ മതക്കാരും പറയുന്നു. എന്നാൽ മതം മനുഷ്യൻ ശാന്തിക്കൈവര്യത്തെക്കുറിച്ചുള്ള മതാനുഭവത്തിൽ ‘എന്റെ മതം’ ‘എന്റെ മതം’ എന്ന ചെറിയ മതങ്ങൾ ഉപേക്ഷിച്ച് എല്ലാ മതങ്ങളും ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ഈശ്വരന്റെ മതം സ്വീകരിക്കണം. അതിനുള്ള സന്ദേശം വിവേകാനന്ദസ്വാമിജിയുടെ പോലെ ഒന്നിച്ചും കാണുകയില്ല.”

“അമേരിക്കയിലെ സകല പണ്ഡിതന്മാരെയും പാണ്ഡിത്യം മനുഷ്യനാലും അതിനെ അതിശയിക്കുന്നതാണ്” സ്വാമിജിയുടെ ജ്ഞാനമെന്ന് പറയത്തക്കവണ്ണം വലുതായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രതിഭയും അന്തർജ്ഞാനവും”.

“ആദ്ധ്യാത്മിക വിരഹരായ ഭാരതീയരെക്കൊണ്ട് ലോകമുഴുവൻ ജയിച്ചുക്കൊണ്ടിരുന്നെങ്കിൽ അഭിമാനമായിരുന്നു സ്വാമിജിയുടേതു”.

“സ്വാമി വിവേകാനന്ദനെ അറിയുന്നതിന് മറ്റൊരു വിവേകാനന്ദൻതന്നെ വരണം” എന്നീ നിഗമനത്തോടെ സ്വാമിജി തന്റെ ലേഖനം ഉപസംഹരിച്ചു.

പി ശേഷാദി ബി. എ. എം. എൽ. എഴുതുന്ന “വിശ്വാസം ബോധകനായ വിവേകാനന്ദന്”നാണ് അടുത്ത വിഷയം. ആ ജന്മപ്രബുദ്ധനായ നരേന്ദ്രന്റെ ആവിർഭാവം പലപ്പോഴും തണൽ കൊടുക്കുന്നു. വിശാല വരവുക്കുംപോലെ ‘ബ്രഹ്മജനഹിതായ ബ്രഹ്മജനസുഖായ’. ലോകം സമാധാനം നല്കാനത്രേ നവീന ഹന്തമാനായ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉപദേശം. ഭാരത ആത്മാവില്ലാത്ത പ്രസുപ്തമായിത്തീർന്ന അന്തർനിഹിതമായ ദിവ്യരൂപത്തെ പ്രകാശിപ്പിക്കുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്. കർമ്മയോഗം, ഭക്തിയോഗം, രാജയോഗം, ജ്ഞാനയോഗം ഇവയിൽ ഒന്നോ കൂടുതലോ എല്ലാമോ അവലംബിച്ച് ലക്ഷ്യംപ്രാപിക്കുക എന്നതാണ് പാശ്ചാത്യപ്രബോധനം. ഭാരതപ്രബോധനം ഈശ്വരബുദ്ധിവിസേവ ചെയ്യുന്നത് ഈശ്വരസേവയും ഈശ്വരപ്രേമവും ആണെന്ന പ്രഖ്യാപനം, ഭാരതസ്വാതന്ത്ര്യ പ്രഖ്യാപനം, വിദ്യാഭ്യാസമെന്നാൽ മനുഷ്യന്റെ ആന്തരമായ പുണ്യരൂപം പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നതാണ് എന്ന നിർവചനം, ഇവയ്ക്കുശേഷം ഉത്തീഷ്ഠത, ജാഗ്രത, പ്രാപ്തവാദത്തിബോധക എന്ന സ്വാമിജിയുടെ മഹാസംഗ്രഹത്തോടുകൂടി ലേഖനം പശ്ചാത്തപസനായിക്കുന്നു.

‘സ്വാമി വിവേകാനന്ദനും ഭാരതീയ നവോത്ഥാനവും’ എന്ന തപാസ്സാനന്ദ സ്വാമികളുടെ ലേഖനമാണ് പിന്നീട്. ഭാരതീയരുടെ നവോത്ഥാനത്തിന് സ്വാമിവിവേകാനന്ദൻ എങ്ങനെ പാത്രമായിത്തീർന്നുവെന്ന് ഇതിൽ സമഗ്രലക്ഷ്യത്തിൽ പ്രതിപാദിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ശ്രീ. പുണ്യസ്തോ രാമൻമനോൻ അവർകളുടെ ‘ഭാരതത്തിന് സ്വാമിജിയുടെ സംഭാവന’ എന്ന ലേഖനത്തിൽ സ്വാമിവിവേകാനന്ദൻ രാജ്യപ

താവിനും പിതാവായിരുന്നുവെന്നും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പൊതുസേവനം മുഴുവനുംതന്നെ ശക്തിയോടും ദീർഘയോടുംകൂടി നിർവഹിച്ച ഒരു തിരായുസ്സായിരുന്നുവെന്നും, കററും കോളം നിറഞ്ഞതായിരുന്നു ശ്രീ വിവേകാനന്ദന്റെ ഹൃസ്വമായ ലംഘിതവീര്യമെന്നും, ശ്രീ. രാമകൃഷ്ണമിഷൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സംഭാവനയ്ക്കെന്തെന്നുമെല്ലാം സംക്ഷിപ്തമായി വിവരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഹിന്ദുമതത്തിന്റെ നവോത്ഥാനത്തിനും ഭാരതത്തിന്റെ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനും സ്വാമി വിവേകാനന്ദൻ ചെയ്ത സേവനചരിത്രത്തിന്റെ ചുരുക്കമാണ് സുകുമാർ അടിക്കോട് എടുത്തുകാണിക്കുന്നത്.

യത്രയോ ഗേശപരം കൃഷ്ണായത്രപാരമോധനമ്ലരം തത്രശ്രീർ വിജയോ ഭൂതർഗ്ഗുവാ നിതിർമതിർ മമ

“ധനർധനമായ പാരമ്യം” അടുത്തു് യോഗേശ്വരനായ കൃഷ്ണൻ വേണം പ്രബോധനത്തിന്. അങ്ങിനെതന്നെകിലെ ശ്രീയും വിജയവും ഭൂതീയും പുലരുകയുള്ളു”. എന്ന ഗീതയുടെ ചരമവും പരമവുമായ സന്ദേശത്തിലൂടെ ഭാരതേന്ദിരാസത്തിന്റെയും ഭാരതീയരുടെ ജീവിതത്തിന്റെയും ജീവിതത്തിലൂടെ ഭാരതരാജ്യത്തിന്റെയും കർമ്മനിരോധകതയായി ഇതു് മാറിയിട്ടുണ്ട്. സൂര്യവംശത്തിന്റെ പിറകിൽ വാസിയുനേയും ചന്ദ്രവംശത്തിന്റെ പിന്നിൽ വ്യാസനേയും അശോകന്റെ മാർഗ്ഗശീതായി ബുദ്ധദേവനേയും നാം കാണുന്നതുപോലെ ഇന്ത്യയിൽ മഹാസംഗ്രാമങ്ങളുടെ അടിത്തറയായി നില്ക്കേണ്ടതു് മഹാത്മാക്കളായ ആദ്ധ്യാത്മികദേശികന്മാരാണ്. സംസാരം പിന്നിട്ട മന്നൻ ഇവിടെ സാമ്രാജ്യമുയർച്ചകൊണ്ടു് തുടങ്ങുപോകുന്നത് അസംഭാവ്യമല്ല. അത്തരമൊരു മന്നനായിരുന്നു നരേന്ദ്രനെന്ന വിവരകാവ്യം.

ശ്രീരാമകൃഷ്ണശിഷ്യനായ മഹേന്ദ്രനാഥഗുപ്തൻ എഴുതിയ ശ്രീരാമകൃഷ്ണ കഥാതന്ത്രത്തിന്റെ അനുബന്ധത്തിൽനിന്നു് ശ്രീ. പി. ശേഷാദി ചുരുക്കി വിവർത്തനം ചെയ്തതാണ് ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവനും വിവേകാനന്ദ സ്വാമിയും എന്ന അടുത്ത ലേഖനം സർവ്വധർമ്മസമന്വയം, ഈശ്വരദർശനം സാകാരമൂർത്തിപൂജ, പാപവാദം, കാമകാഞ്ചനതൃഗ്ഗാഗവും സന്യാസവും, അവതാരരൂപം എന്നീ വിഷയങ്ങൾ ഇതിൽ അടുത്തിട്ടുണ്ട്. ദാരിദ്ര്യശമനത്തിന് ദേവിയോട് അർപ്പിക്കുവാൻവന്ന നരേന്ദ്രൻ ഭക്തിജ്ഞാനവൈരാഗ്യങ്ങളെ അർപ്പിക്കുന്നതായി കാണിക്കുന്ന എ. കരുണാകര മനോൻ എഴുതിയ കവിതയാണ് നരേന്ദ്രന്റെ പ്ര

തമന. എ. ജി. കൃഷ്ണവാര്യർ ഇന്താനയോഗം, ആ  
തന്മാവ്, കർമ്മയോഗം, ഭക്തിയോഗം, ഗുരു, ജ്യോ  
തം, എന്നീ വിഷയ പ്രതിപാദനത്തിലൂടെ സ്വാമി  
ജി ചുണ്ടികാട്ടിയ സർവ്വയോഗസമന്വയത്തെ വിവരി  
ക്കുന്നതാണ് അടുത്ത ലേഖനം. വിവേകാനന്ദസ്വാ  
മികൾക്ക് എവിടെയെല്ലാം വെച്ച് ഏതേതവസരങ്ങ  
ളിൽ യോഗാനുഭൂതികൾ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട് എന്ന് കാണി  
ക്കുന്നതാണ് ശ്രീ. ദാനന്ദസ്വാമികളുടെ ലേഖനം. ബാ  
ലുകാലത്തു്, ഭക്തിഭാഗവതത്തിലൂടെ, കാരീപുരിൽ,  
ഗുരു ദേവദർശനം, അനുഭൂതിസംക്രമണം, ആത്മാ  
വിൽശാന്തി, കന്യാകുമാരിയിൽ, അമേരിക്കയിൽ, അ  
മർനാഥത്തിൽ, ക്ഷീരവേണിയിൽ, ഈ സ്ഥലങ്ങ  
ളിൽ വെച്ച് അതാവസരത്തിൽ സ്വാമികൾക്കുണ്ടാ  
യിട്ടുള്ള യോഗാനുഭൂതികളെപ്പറ്റി വായിക്കുമ്പോൾ  
അനുവാചകഹൃദയത്തിൽ ആ അനുഭൂതികളുടെ ഭാവം  
പകിയുണ്ടാകും. കൈത്രാനന്ദസ്വാമി, സ്വാമിജിയെ  
ഭരതസമൂഹാധിപതിപ്പിക്കാൻവന്ന നിലയിലാണ് കാണ  
ുന്നത്. ഗുരു, ശാസ്ത്രം, മാതൃഭൂമി ഇവയുടെ മുളുട്ടായി  
ത്തന്ന ശ്രീ. വിവേകാനന്ദസ്വാമികളുടെ വ്യക്തിത്വം  
എന്നതിന്റെ വിവരണമാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ലേ  
ഖനം.

‘ഭാരതീയ സ്പ്രിത്വത്തിന്റെ വിവേകാനന്ദാദർശം’  
എന്ന ശീർഷകത്തിൽ കെ. പി. ലീലാമ്മ, ഭാരതം എ  
ന്തുകൊണ്ട് അധഃപതിച്ചു, സ്പ്രിത്വത്തിന്റെ പുരാത  
നാദർശം, സ്പ്രിത്വത്തിന്റെ ആദർശം എന്നായിരിയ്ക്കു  
ന്നു് പതിനാലാം മാതൃക-കണെയാണ്, മുതലായ വി  
ഷയങ്ങളെ ലളിതമായി പ്രതിപാദിക്കുന്നു. വിവേ  
കാനന്ദസ്വാമികളുടെ വിദ്യാഭ്യാസദർശനത്തെപ്പറ്റി  
യാണ് ശ്രീ. കൈനിക്കര എം. കുമാരപിള്ള ഉപന്യ  
സിക്കുന്നത്. ‘മനുഷ്യനിൽ അന്തർലീനമായിരിക്കുന്ന  
പുണ്യയുടെ ആവിഷ്കരണമാണ് വിദ്യാഭ്യാസം. സ്വ  
ഭാവരൂപവൽക്കരണം, അന്തഃശക്തിയുടെ വികസനം,  
യഥാർത്ഥമനുഷ്യസ്വഭാവം ഇവയാണ് അതിന്റെ  
ലക്ഷ്യം. ശ്രീ. വിവേകാനന്ദ സ്വാമികളുടെ അമേരി  
ക്കയിലെ യാത്രാവിവരണത്തെപ്പറ്റിയാണ് സി.  
എച്ച്. കുഞ്ഞപ്പു എഴുതിയിട്ടുള്ളത്. സ്വാമിജി ഷി  
ക്കാഗോ മത മഹാസമ്മേളനത്തിലേയ്ക്ക് പോകുന്നതും  
സമ്മേളനമണ്ഡപത്തിൽ ഇരിക്കുന്നതും മറ്റും ചിത്രം  
മുഖനായും അറിയാവുന്നതാണ്. പി. ശേഷാദ്രി ശ്രീ.  
വിവേകാനന്ദ സ്വാമിജി ലണ്ടനിൽ ആയിരുന്നപ്പോഴ  
ത്തെ സ്ഥിതിയെ വർണ്ണിക്കുന്നു. ‘വേദാന്തം പ്രാചീന

മഹാഷിമാർ ആവിഷ്കരിച്ചതാണ്. അവരുടെ ഹൃദയം  
വളരെ വിശാലവും മനസ്സ് അത്യന്തമുന്നതവുമാകുകൊ  
ണ്ട് ആ ഭാവം എല്ലാവരുടെയും ഇടയിൽ വ്യാപിച്ചു.  
അനധികാരികളായ ചിലരുടെ കയ്യിൽ അകപ്പെട്ടിട്ട്  
വേദാന്തം മാനിസ്കപ്പെടാത്തതിനും, എന്നാൽ  
ഇപ്പോൾ വേദാന്തഭാവങ്ങളെ ലോകമെട്ടുക്ക് വ്യാ  
പിപ്പിക്കണം” എന്ന് സ്വാമിജി ലണ്ടനിൽ വെച്ച്  
പറഞ്ഞതാണ്.

മുഖാനന്ദസ്വാമികൾ ‘വിവേകാനന്ദസ്വാമികൾ  
ഭാരതത്തിൽ’ എന്നും, വി. എം. കൊറാത്തു് ‘വിവേ  
കാനന്ദസ്വാമികൾ കേരളത്തിൽ’, എന്നും, ശ്രീ. കുട്ടി  
കൃഷ്ണമൂരത്ത് ‘ബലം: വിവേകാനന്ദോ പതിഷ്ഠതു്’  
എന്നും ഉള്ള വിഷയങ്ങളെക്കുറിച്ച് എഴുതിയിട്ടുള്ള  
ഉപന്യാസങ്ങളാണ് അടുത്തവ. കവിതകൾ, കവക  
ളിലുള്ള ആഭിമുഖ്യം, പ്രസംഗം, കത്തുകൾ, ഇവ ആസ്പ  
ദമാക്കി എസ്. ഗുപ്തൻനായർ വിവേകാനന്ദ സാഹി  
ത്യത്തെപ്പറ്റി ഉപന്യസിക്കുന്നു. ഉറുബ് അതുതന്നെ  
ആത്മപ്രഭാവത്തിന്റെ സാഹിത്യമെന്ന് വിശേഷിപ്പി  
ക്കുകയാണുണ്ടായത്. പിന്നീട് സമ്പാദകൻ വി.  
എസ്സ്. ശർമ്മ സ്വാമി വിവേകാനന്ദനെപ്പറ്റിയുള്ള  
പൗരസ്ത്യരുടെ അനുസ്മരണങ്ങളെ രേഖപ്പെടുത്തിയി  
രിക്കുന്നുണ്ട്. സിദ്ധിനാഥാനന്ദ സ്വാമി, ‘ശ്രീരാമകൃ  
ഷ്ണസംഘം: ആത്മമോക്ഷവും ജഗൽവിതവും എന്ന വി  
ഷയത്തെക്കുറിച്ച് ഉപന്യസിക്കുന്നതിനിടയിൽ സ്വാ  
മിജിതന്നെ വിശ്വമതാദർശപ്രതീകമായി വരച്ച ശ്രീ  
രാമകൃഷ്ണസംഘമുദ്ര, ഇന്ത്യ, ഈസ്റ്റ് പാക്കിസ്ഥാൻ,  
സിലോൺ എന്നിവിടങ്ങളിലുള്ള ശ്രീരാമകൃഷ്ണശ്രമ  
ങ്ങൾ മറ്റു രാഷ്ട്രങ്ങളിലെ ശ്രീരാമകൃഷ്ണശ്രമങ്ങൾ,  
ഇവയുടെ സ്ഥാനങ്ങളെ ഭൂപടസാഹിത്യം കാണി  
ക്കുന്നു. ഇതപര്യന്തമുള്ള ശ്രീരാമകൃഷ്ണസംഘാധ്യക്ഷ  
ന്മാരുടെ ചിത്രവും വിവേകാനന്ദ സന്ദേശം ആദരാഞ്ജ  
ലിയും കഴിയുന്നതോടെ ‘വിവേകാനന്ദ ശതകപ്രശ  
സ്തി’ എന്ന ഈ പ്രശസ്തമായഗ്രന്ഥം പരിസമാപ്തമാകു  
ന്നു. മുഖവുരയിൽ പറഞ്ഞതുപോലെ ആത്മസന്തോ  
സവും, അഭയപ്രതിഷ്ഠയുടേയും, സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റെ  
യും അമൃതപ്രതിഭാസം, അനന്യതയുള്ളതായ  
ബലപ്രിയ-യൈത്യ-സന്തോഷാദിയായ അനന്ത  
പൗരസ്ത്യഗുണങ്ങളുടേയും എന്തവേണ്ട മനുഷ്യാശീ  
യ്ക്ക് വിഭവപ്പെട്ടതിന്റെയെല്ലാം പ്രശസ്തിയാണ് പ്ര  
സ്തുത ഗ്രന്ഥം.

A. S. S.



## സ്മരണാഞ്ജലി

നല്ലതുകൊല്ലത്തിലധികംകാലം ശ്രീരാമകൃഷ്ണമിഷ്യനിൽ സംസ്കാസ ജീവിതം നയിച്ച് എല്ലാവരുടെയും പ്രശംസക്കും ബഹുമാനങ്ങൾക്കും പാത്രമായിരുന്ന തൃംഗിവരുന്നായ ശ്രീ. നൈഷ്ഠികാനന്ദസ്വാമികൾ നവംബർ 6-ാം-ന- വൈകുന്നേരം 5 മണിക്ക് മഹാസമാധി പ്രാപിച്ചവിവരം അറിയിക്കുന്നതിൽ അപാരമായ വ്യസനമുണ്ട്.

1891 ആഗസ്റ്റ് മാസത്തിൽ പഴയ കൊച്ചിൻ സ്റ്റേറ്റിൽ മുകുന്ദപുരം താലൂക്കിൽ വാളർഭേരത്തൂർ വെള്ളായിക്കുടത്തു വീട്ടിൽ ഭൂജാതനായ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ബാല്യകാലവിദ്യാഭ്യാസം പാലക്കാട്, ഹൈസ്കൂൾവിദ്യാഭ്യാസം ഒറ്റപ്പാലത്തുമാണ് ഉണ്ടായത്. ജ്യോഷ്ഠന്റെ സംരക്ഷണയിൽ വിദ്യാഭ്യാസംകഴിച്ച അദ്ദേഹം താലൂക്കാപ്പീസിൽ ഒരു ക്ലാക്കായി പേൻവെങ്കിലും ലോകമഹായുദ്ധം ആരംഭിച്ചപ്പോൾ യുദ്ധസമിതിയിൽ വള്ളങ്ങിയർ ചെയ്തപോകയാണുണ്ടായത്. യുദ്ധം കഴിഞ്ഞ് മടങ്ങിവന്നതിനുശേഷം ഉദ്യോഗം രാജിവെച്ച് 1920ൽ തിരുവനന്തപുരം ആശ്രമത്തിൽ വന്ന് താമസിച്ചുതുടങ്ങി. കേരളത്തിൽ ശ്രീരാമകൃഷ്ണവിവേകാനന്ദ ധർമ്മപ്രചരണത്തിനായി ജീവിതം ബലിയർപ്പിച്ച ആത്യാത്മിക മഹാപുരുഷനായ ശ്രീമന്നിർമ്മലാനന്ദസ്വാമികളിൽനിന്ന് 1923ൽ ആദ്യമായി സംസ്കാസം സ്വീകരിച്ച 11 കേരളീയരിൽ ഒരാളായിരുന്നു അദ്ദേഹം. തിരുവനന്തപുരം, ഹരിപ്പാട്, പാലാ, കോഴിക്കോട് മുതലായ സ്ഥലങ്ങളിലെ ആശ്രമങ്ങളിലാദ്ദേഹം താമസിച്ചിട്ടുണ്ട്. 1952ൽ ആണ് കോഴിക്കോട്ടുനിന്ന് ശ്രീ. ആഗമാനന്ദസ്വാമികളെ സഹായിക്കുവാനായി കാലടി ആശ്രമത്തിലേക്കുവന്നത്. താമസിച്ച സ്ഥലങ്ങളിലെല്ലാം സമരസുപദായം കൊണ്ടും സ്നേഹപൂർവ്വമായ പെരുമാറ്റംകൊണ്ടും ഒട്ടനേകം ഭക്തന്മാരുടെ ഹൃദയങ്ങളെ ആകർഷിക്കുവാൻ സാധിച്ചിട്ടുണ്ട്. സ്വന്തം പ്രായാധിക്യത്തെയും സുഖസൗകര്യങ്ങളെയും അവഗണിച്ചിട്ടുകൂടി അനുകൂലവേണ്ട സൗകര്യങ്ങളെ നോക്കുന്നതിൽ ജാഗ്രതയായിരുന്ന അദ്ദേഹം മറ്റുള്ളവർ്ലുള്ള നന്മയെല്ലാതെ തിന്മയെ ഒരിക്കലും കണ്ടിരുന്നില്ല. ശ്രീരാമകൃഷ്ണമിഷ്യനിൽ അംഗമായി പേർനമുതൽ അവസാനംവരെയും അദ്ദേഹം പ്രബുലകേരളത്തോടു ബന്ധപ്പെട്ടുകൊണ്ടു നിന്നതാണ്. സ്വന്തമായും തർജ്ജമയായും വളരെയധികം ലേഖനങ്ങൾ അദ്ദേഹം എഴുതിയിട്ടുണ്ട്. ആതമാരും അറിയാതെ നിശ്ശബ്ദമായി പ്രസിദ്ധിയും മോഹിക്കാതെ സേവനം അനുഷ്ഠിക്കുക എന്നതായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ വ്രതം.

വാൽകൃസഹജമായ ക്ഷീണംകൊണ്ട് അദ്ദേഹം രണ്ടുമാസത്തോളം കിടപ്പായിരുന്നുവെങ്കിലും നാമജപത്തിലും സ്തോത്രപാരത്തിലും അദ്ദേഹം ബലശ്രദ്ധനായിരുന്നു. പരിപൂർണ്ണബോധത്തോടുകൂടി പ്രശാന്തനായി അദ്ദേഹം ഭഗവൽ പാദങ്ങളിൽ പേരുകയാണുണ്ടായത്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്മരണക്കുമുമ്പിൽ 'പ്രബുലകേരള'ത്തിന്റെ ആദരാഞ്ജലികൾ.

കാം ശാന്തി: ശാന്തി: ശാന്തി:

## പ്രബുദ്ധകേരളം

വാല്യം 48

വിഷയാനുക്രമണിക

ലക്കം 1-12

അതുതവാണി	1, 34, 66, 98, 132, 166, 200, 228, 260, 294, 328, 360
അഭിപ്രായത്തിന് ലഭിച്ചിട്ടുള്ള പുസ്തകങ്ങൾ	65, 94, 196, 291, 323, 356; 384
അച്ചടക്കം അല്ലെങ്കിൽ വ്യവസ്ഥിതി	.... 152
അവതാര പ്രയോജനം	.... 335
അറിവ്-ആചാര്യൻ-അദ്ധ്യേതാവ്	.... 380
ആത്മാവ്	.... 20
ഇഷ്ടമൈവം	.... 6
ഇരശ്ചരസാക്ഷാത്കാരം	.... 38
ഇരശ്ചരൻ	.... 208
ഇരശ്ചരനും വിഷയസുഖവും	.... 216
ഉപനിഷത്തുക്കൾ, സ്വാമി വിവേകാനന്ദന്റെ ഭൂഷിയിൽ	.... 77
ഉജ്ജയിൻ	.... 108
കന്യാകുമാരിയിലെ വിവേകാനന്ദൻപാറ	.... 25
കരുണാവിഭാസം	.... 233
കരുത്തു നൽകട്ടെ	.... 371
കാരുണ്യം ചൊരിയട്ടെ	.... 71
ഗദാധരൻ യൗവനത്തിൽ പ്രവേശിക്കുന്നു	.... 167
ഗീതാചാര്യനായ ശ്രീകൃഷ്ണൻ	.... 13
ഗുരുക്കന്റേയും ശിഷ്യപ്രീതിയും	.... 87
ഗുഹസ്ഥൻ	.... 106
ത്യാഗവീര്യം	.... 7
ത്യാഗവും സമാധാനവും	.... 376
ദേവിമാഹാത്മ്യവും ഭക്താപൂജയും	.... 236
ധർമ്മം	67, 251, 261, 296, 330, 363
ധനാർജ്ജനവും അതിന്റെ ലക്ഷ്യവും	.... 3
നരേന്ദ്രന്റെ സ്വഭാവരൂപീകരണം	.... 159
നമുക്കെ രാഷ്ട്രീയ വിദ്യാഭ്യാസസമ്പ്രദായം	.... 52
നാമജപം	.... 71
നിർമനത്വം	.... 36
നിങ്ങൾ നിങ്ങളെ അറിയുക	.... 242
പാലയ	.... 174
പാരമാർമികവിഷയത്തിലുള്ള ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവന്റെ അത്യുൽക്കടമായ ഉൽക്കണ്ഠ	.... 230
പുനാനഗീത	.... 74
പ്രഭാഷിണമഹിമ	.... 381
പ്രപഞ്ചം	.... 204
പ്രസ്താവന	.... 362
പ്രശ്നോത്തരമാലിക	113, 146
പ്രാതഃസ്മരണം	.... 80
പ്രായോഗിക വേദാന്തം	.... 368
ബ്രഹ്മം	.... 178
ഭക്തി	.... 26

## II

അരതിയസംസ്കാരത്തിന് തത്പരനായിത്തീർന്നവർക്ക് കേരളത്തിന്റെ സംഭാവന	10
അരതിയ ഹരിത ജ്യോതിഷം	180
മധുര	44
മന്ത്രശക്തി	218
മനുഷ്യന്റെ ജീവിതചക്രവും ആദ്ധ്യാത്മികമോ അതികമോ?	301
മന്ത്രിയർക്കം	337
യഥാർത്ഥത്തെ നേരിടുക	73
വിവേകാനന്ദ പഞ്ചകം	40
വിരക്തനാരായണം?	40
വിവേകാനന്ദസ്വാമി	50
വിദ്യാഭിപ്രായം? അനുകൂലമായ സംഗതികൾ	80
വിശ്വലീലം	86
വിവേകാനന്ദ സാഹിത്യ സർവ്വസ്വം	122
വേദാന്തധർമ്മത്തിൽ ഗുരുവിനുള്ള സ്ഥാനം	190
ശാരദാഭജനം	266
ശ്രീകൃഷ്ണാവതാരത്തിന്റെ മാഹാത്മ്യവും ശ്രീഭഗവാന്റെ സന്ദേശവും	47
ശ്രീവിവേകാനന്ദസ്വാമികൾ ശ്രീരാമകൃഷ്ണന്റെ സന്നിധിയിൽ എത്തുന്നത്	56
ശ്രീവിവേകാനന്ദ ഗത്യാജ്ഞത്തി	62
ശ്രീവിവേകാനന്ദ സ്വാമികളുടെ ജന്മശതാബ്ദിയാഘോഷം	64
ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവൻ	100
ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവന്റെ വംശവും ബാല്യജീവിതവും	134
ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവൻ ക്ഷത്രിയവർണ്ണത്തിൽ കാളീക്കേതുമായി പൂജകനായി	201
ശ്രീപരമേശ്വര അക്ഷരമാലാസൂത്രം	221
ശ്രീ മഹർഷി വേദവിദ്യാരത്നം	222
ശ്രീ വിവേകാനന്ദസ്വാമിയുടെ വിദ്യാഭ്യാസദർശനം	243, 274
ശ്രീ വിവേകാനന്ദചരിതം	281, 320
ശ്രീ വിവേകാനന്ദസ്വാമിയുടെ ഗതവാശികളെക്കുറിച്ച്, ഹിസ്റ്റോറിക്കൽ	289
ശ്രീരാമന്റെ രാജയണശ്രവണം	13
ശ്രീ വിവേകാനന്ദസ്വാമികളുടെ വിദ്യാഭ്യാസകാലം	26
ശ്രീമൻ വിവേകാനന്ദസ്വാമികൾ ഉപദേശിച്ച ഭക്തിയോഗം	314
ശ്രീഗുരുചാമ്പൂർ	300
ശ്രീ വിവേകാനന്ദസ്വാമി, ഒരു യഥാർത്ഥ ഭാരതീയൻ	344
ശ്രീഭഗവന്നാരായണോപനിഷദ് സാരസ്വതി	350
ശ്രീ വിവേകാനന്ദാർക്കം	354
സത്യാന്വേഷണം	156
സ്വാമി വിവേകാനന്ദൻ ഗതിയുടെ പ്രവാചകൻ	212
സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റെ ശുക്രനക്ഷത്രം	285
സ്വാമിജിയും ലോകഹിതവും	372
സംഘവാർത്ത	92, 324
സംസ്കൃതഭാഷയുടെ ശ്രേഷ്ഠത	176
സ്മരണാഞ്ജലി	290, 325, 387
ഹരിശ്ചന്ദ്രൻ	228